

GEMEENTE DRONTEN

ZONNEPANELENPARK STRANDGAPERWEG 20

BIDDINGHUIZEN

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Dronten

Zonnepark Flevonice

omgevingsvergunning

identificatie

identificatiecode:

NL.IMRO.0303.20190507-VA01

projectnummer:

20190507

projectleider:

planstatus

datum:

29-08-2019

status:

Inhoudsopgave

Ruimtelijke onderbouwing	5
Hoofdstuk 1	Inleiding
1.1	Aanleiding
1.2	Het projectgebied
1.3	Planologische regeling
1.4	Leeswijzer
Hoofdstuk 2	Planbeschrijving
2.1	Bestaande situatie
2.2	Nieuwe situatie
2.3	Landschappelijke inpassing
2.4	Functionele inpassing
Hoofdstuk 3	Beleidskader
3.1	Rijksbeleid
3.2	Provinciaal beleid
3.3	Gemeentelijk beleid
Hoofdstuk 4	Omgevingsaspecten
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling
4.2	Verkeer
4.3	Milieuzonering
4.4	Ecologie
4.5	Luchtkwaliteit
4.6	Archeologie
4.7	Cultuurhistorie
4.8	Water
4.9	Bodem
4.10	Geluid
4.11	Externe veiligheid
4.12	Kabels en leidingen
4.13	Lichthinder
Hoofdstuk 5	Conclusie
Hoofdstuk 6	Uitvoerbaarheid
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid
6.2	Economische uitvoerbaarheid

Bijlagen		47
Bijlage 1	Landschappelijke inpassing	49
Bijlage 2	Aanmeldingsnotitie voor de m.e.r.-beoordeling	85
Bijlage 3	Watertoets	107
Bijlage 4	Quickscan Flora- en fauna	113

Ruimtelijke onderbouwing

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het buitengebied van Dronten, ten zuiden van Biddinghuizen, ligt aan de Strandgaperweg 20 'Flevonice'. Dit betreft een 'beweegpark' met onder andere een grote buitenijsbaan en een kartbaan. Het voornemen is om op het park een zonnepark van in totaal 23,6 hectare te realiseren. In de huidige situatie bevinden zich aan de noordkant van het projectgebied al enkele zonnepanelen.

Onderhavige aanvraag heeft specifiek betrekking op een zonnepanelenveld met een oppervlakte van 11,8 hectare. Voor de resterende oppervlakte is reeds een omgevingsvergunning door de gemeente verleend of is vergunningsvrij te realiseren. Voor de gronden direct ten zuiden van de bestaande zonnepanelen is namelijk reeds een vergunning verleend en de zonnepanelen op de nog te realiseren carports zijn vergunningsvrij.

Deze ontwikkeling kan niet plaatsvinden op basis van de huidige planologische regeling. Het college van B&W van de gemeente Dronten staat welwillend tegenover de ontwikkeling van een zonnepark op Flevonice, mede vanwege de duurzaamheidsambitie. De inrichting van het zonnepark zal gepaard gaan met een totale upgradering van het gehele terrein, mede om de landschappelijke inpassing van de veelheid aan activiteiten te waarborgen.

Op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan worden afgeweken van het bestemmingsplan, door het verlenen van een omgevingsvergunning. Voorwaarde hierbij is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Om dit te kunnen aantonen is een goede ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Deze notitie voorziet hierin en is de motivering van het besluit om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan.

1.2 Het projectgebied

Het projectgebied van deze ruimtelijke onderbouwing ligt aan de Strandgaperweg 20 te Biddinghuizen. Het gebied bevindt zich op de gronden rondom het 'beweegpark' Flevonice. De ligging en begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 1. Het betreft de kadastrale percelen gemeente Dronten, Sectie D, nummers 2080, 2078, 2077 en 2079.

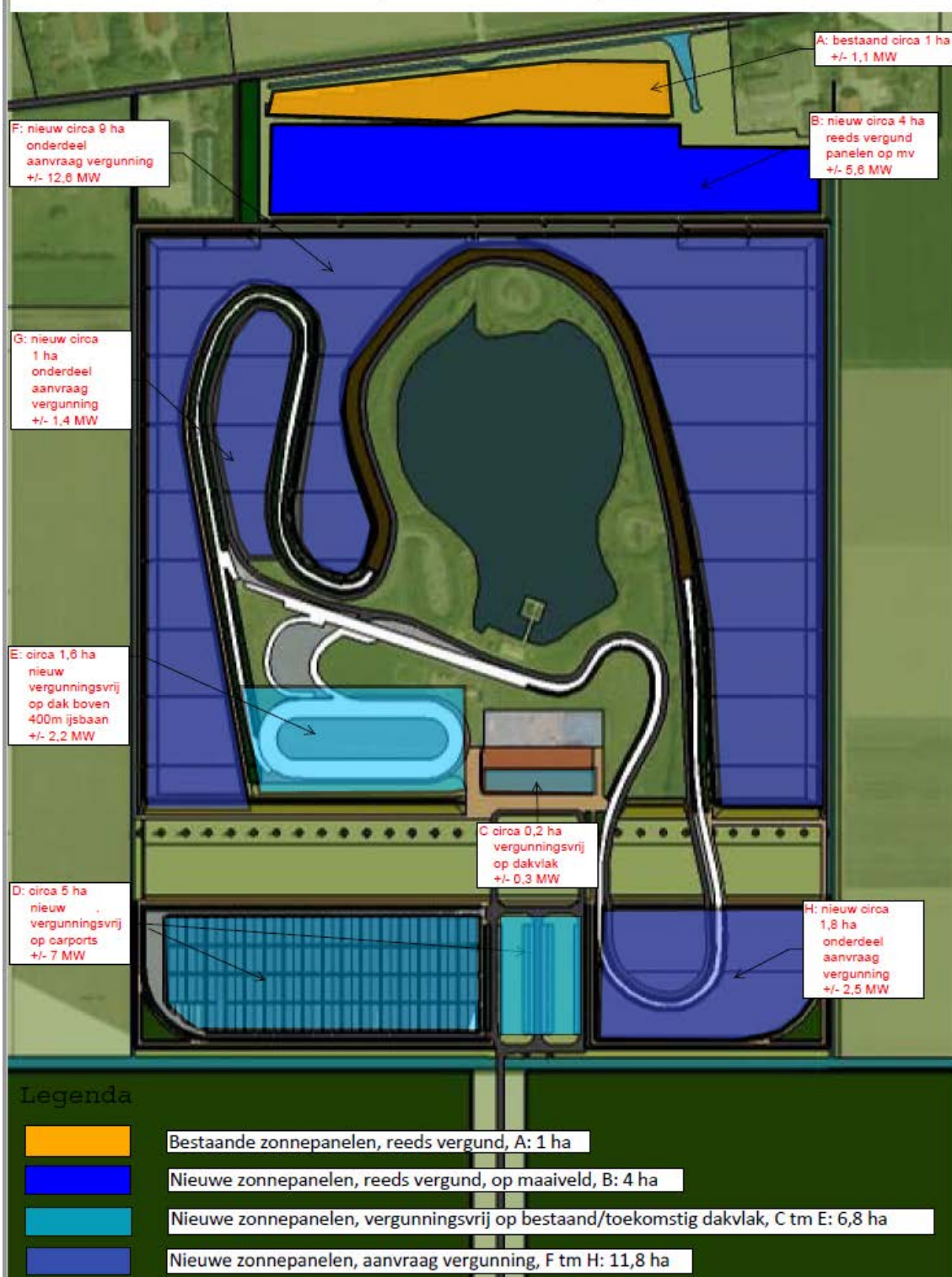
In figuur 2 is een overzicht gegeven van:

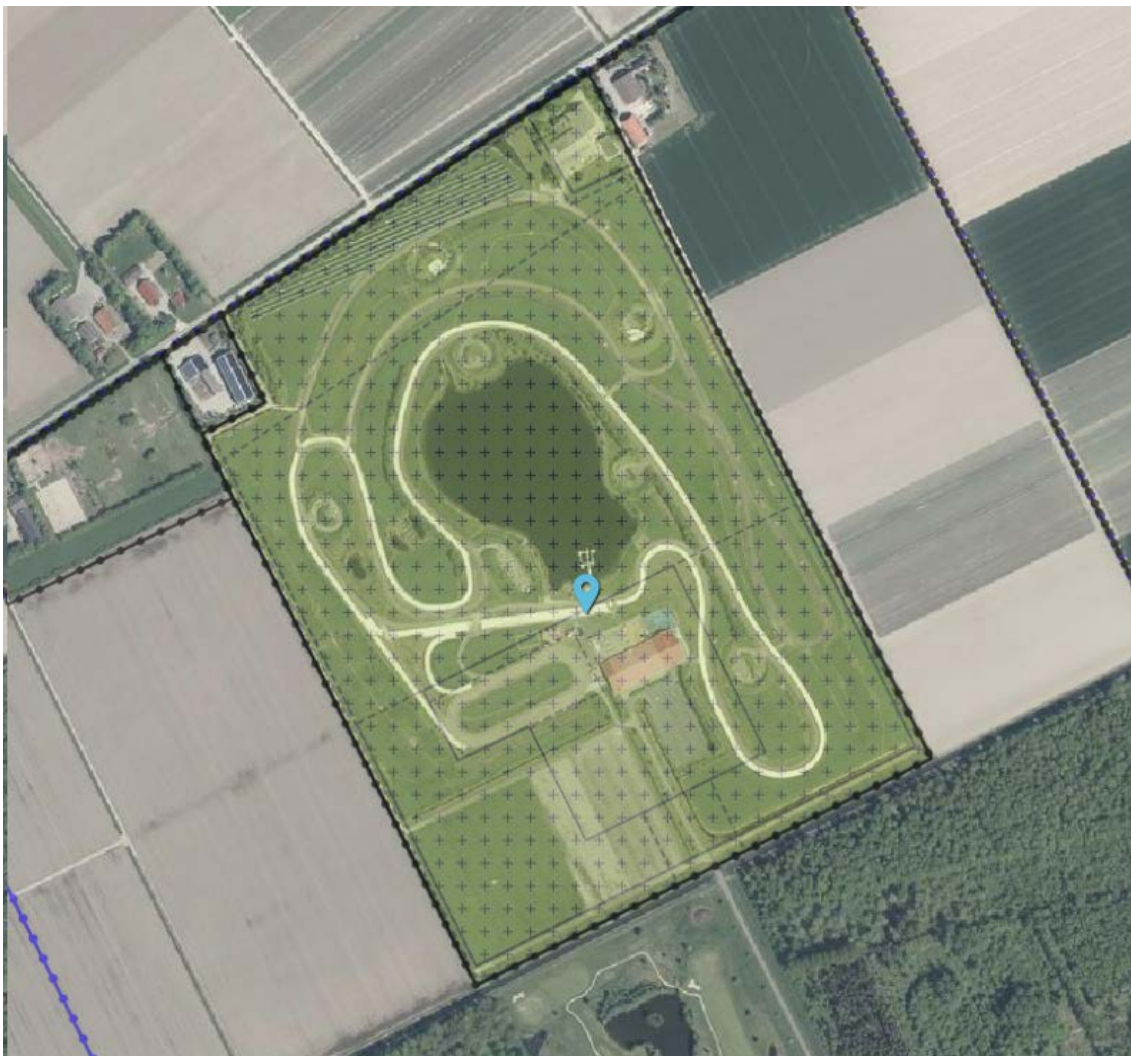
1. de reeds bestaande zonnepanelen. Zie gebied met letter A;
2. reeds vergunde zonnepanelen. Zie gebied met letter B;
3. vergunningsvrije zonnepanelen. Zie gebied met letter C, D en E;
4. van de zonnepanelen die met onderhavige project aangevraagd worden. Zie gebied met letters F,G, en H.

Figuur 1 Situering projectgebied

OVERZICHT LOKATIES ZONNEPANELEN, STATUS VERGUNNING, GROOTTE en VERMOGEN (3-4-'19)

Figuur 3 Weergave vigerend bestemmingsplan

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing wordt de beschrijving van de ontwikkeling gegeven. Hoofdstuk 3 beschrijft het beleidskader voor dit gebied. Daarbij wordt ingegaan op het beleid van het rijk, de provincie en de gemeente. Hoofdstuk 4 beschrijft de omgevingsaspecten waaraan de situatie is getoetst. In hoofdstuk 5 wordt de uitvoerbaarheid van het project toegelicht. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatschappelijke- en economische uitvoerbaarheid. Hoofdstuk 6 sluit af met de afwegingen en conclusies.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bestaande situatie en de nieuwe situatie. De bestaande situatie is van belang voor de beoordeling van de inpassing van de gewenste ontwikkeling. De nieuwe situatie is het belangrijkste uitgangspunt voor het zonnepark.

2.1 Bestaande situatie

2.1.1 Omgeving projectgebied

Het projectgebied ligt ten zuiden van het dorp Biddinghuizen. Het projectgebied wordt aan de noord, oost en westkant begrenst door het open agrarisch gebied en aan de zuidkant door gedeeltelijk een golfbaan en een boscomplex. Aan de noordoostkant, gelegen aan de Mosselweg, bevindt zich de bedrijfswoning van Flevonice en aan de noordwestkant een agrarisch bedrijf inclusief bedrijfswoning. Langs de Mosselweg bevinden zich meerdere agrarische percelen.

Het projectgebied ligt in een zone van (grootschalige) recreatieve voorzieningen langs het Veluwemeer. Ten zuiden van het projectgebied vindt zich bijvoorbeeld een grootschalig recreatieterrein, met daarin onder andere een golfbaan en een schietbaan. Figuur 4 en 5 geeft een overzicht van de bestaande situatie inclusief omgeving weer.

2.1.2 Het projectgebied

Het projectgebied zelf is op dit moment ingericht ten behoeve van beweegpark 'Flevonice'. In dit gebied zijn diverse voorzieningen aanwezig, zoals:

- een 400 meter ijsbaan;
- een lange buitenijsbaan;
- een aparte ijsvloer voor ijshockey en kunstrijden;
- een fun-icepark voor kinderen;
- een kartbaan;
- diverse constructies die thuishoren in een loop- en trimparcours;
- een zonnepanelenveld van 1 hectare.

Het gebied heeft een totale oppervlakte van circa 53 hectare groot. Het huidige terrein kent een parkachtige structuur met een grote waterpartij en enkele kleine waterpartijen, groen en hoogteverschillen. Het terrein wordt ontsloten door de Strandgaperweg. Aan de zuidzijde bevindt zich het parkeerterrein.

Midden op het terrein ligt een waterpartij, waar de buitenijsbaan (met begeleidend onderhoudspad en een 1,5 meter hoge boarding tegen de wind) omheen loopt. Voor een deel is de buitenijsbaan aan de westzijde voorzien van een struweelhaag.

Verdeeld langs de buitenijsbaan is door reliëf en beplanting een zevental nissen gevormd, waarin technische voorzieningen voor de ijsbaan zijn ondergebracht. Het terrein, dat verder wordt beheerd als grasland, is langs de buitengrenzen voor een groot deel omgeven door een tot 3 meter hoge, slechts zeer plaatselijk beplante, omwalling. Binnen deze randzones bevinden zich nog resten van paden van de buiten gebruik gestelde buitenste lus. Langs de oevers van de centrale waterplas ontwikkelt zich een meer natuurlijke vegetatie.

Entree, parkeren en een groot dienstgebouw (café-restaurant, sanitair en vergaderruimtes) bevinden zich aan de zuidzijde van het rechthoekige complex, dat oorspronkelijk twee grote landbouwkavels vormde.

Aan de noordzijde tegen de Mosselweg is reeds circa 1 hectare ingevuld met zonnepanelen. Direct ten zuiden hiervan is onlangs een omgevingsvergunning verleend voor een zonnepanelenveld van 4 hectare. In de zuidwesthoek, ter hoogte van het bestaande parkeerterrein wordt op korte termijn carports, met daarbovenop zonnepanelen, gerealiseerd evenals zonnepanelen op het entreegebouw. Voor het realiseren van zonnepanelen op deze daken is geen omgevingsvergunning vereist. In de zuidwesthoek vindt thans nog agrarische gebruik plaats.

Enkele aanzichten op het projectgebied zijn weergegeven in de figuren 6 en 7.

Figuur 6 Aanzicht vanaf de noordzijde (Mosselweg)

Figuur 7 Aanzicht vanaf de zuidzijde

2.2 Nieuwe situatie

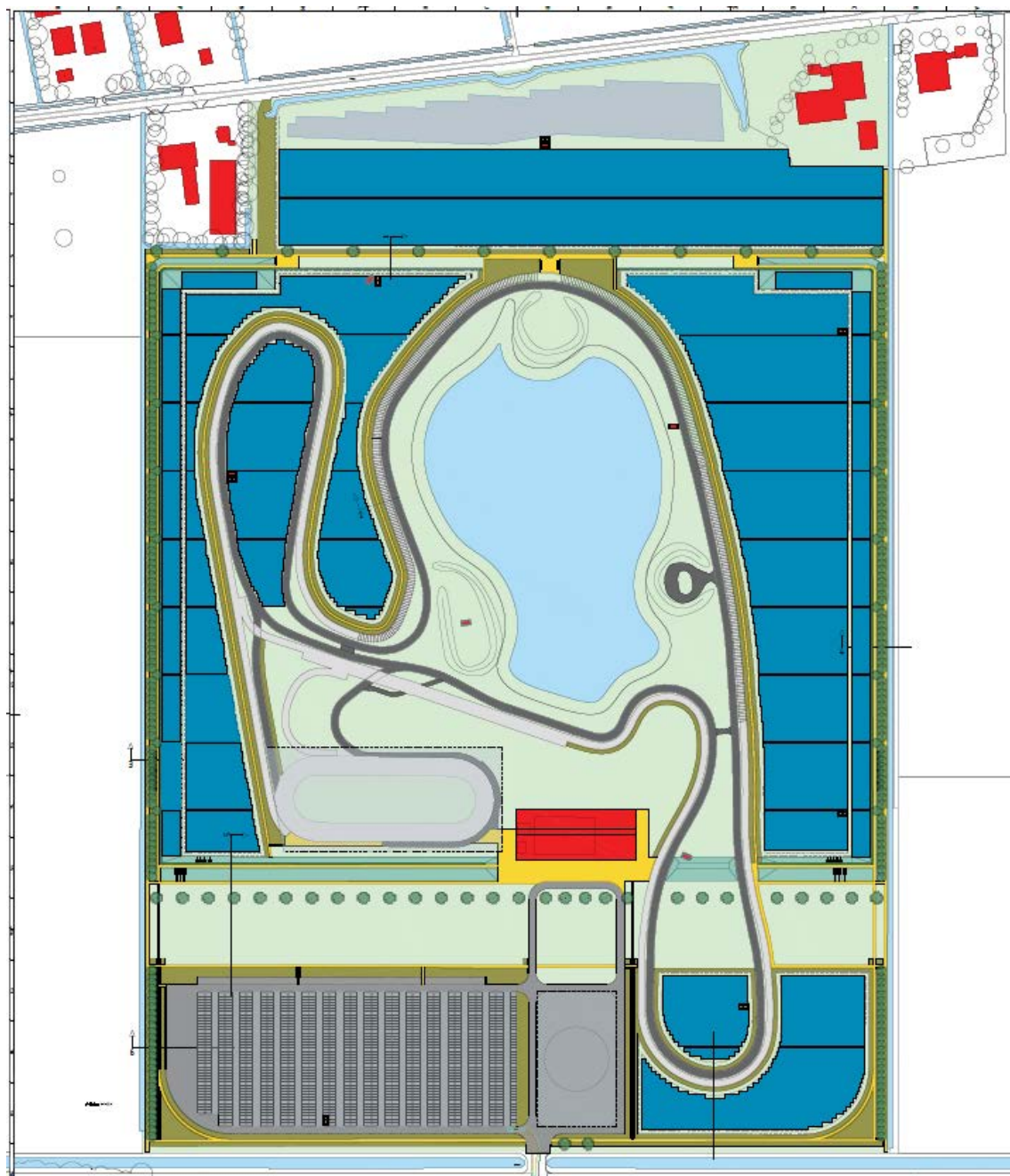
Flevonice wil haar beweegpark aan de Strandgaperweg te Biddinghuizen duurzamer inrichten met zonnepanelen, temeer daar de aanwezige ijsbanen een grote energiebehoefte kennen.

Het voornemen is om in totaal 23,6 hectare zonnepanelen op het park te realiseren. Hiervan is reeds 1 hectare al bestaan. Zoals eerder aangeven worden op de nog te realiseren carports en het bestaande entreegebouw zonnepanelen geplaatst. Dit betreft een oppervlakte van intotaal 6,8 hectare inclusief overkapping 400 meterbaan. Daarnaast is voor de gronden direct ten zuiden van de zonnepanelen reeds een omgevingsvergunning verleend. Dit betreft een oppervlakte van 4 hectare. Dit project (lees aanvraag) heeft betrekking op zonnepanelenveld van 11,8 hectare.

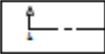
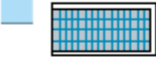
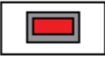
Het uiteindelijke zonnepark krijgt een opwekcapaciteit van 32,7 MWp en zal voor een periode van 25 jaar geëxploiteerd worden.

De zonnepanelen worden op de gronden gerealiseerd die niet in gebruik zijn ten behoeve van de recreatieve activiteiten op het terrein en betreffen dan ook voornamelijk (onbruikbare) rest ruimtes. In figuur 8 is de inrichtingstekening inclusief landschappelijke inpassing van het zonnepark weergegeven.

Voor de exacte technische uitvoering en inrichting van het zonnepark wordt verwezen naar de technische tekeningen die als bijlage bij de omgevingsvergunning zijn toegevoegd.

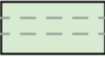
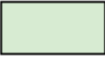
Legenda algemeen

	locatie doorname, zie blad 003
	bestaande bebouwing
	bestaand oppervlakte water
	nieuw te maken grondwel
	zonnepanelen
	bestaande trafo/omvormer
	nieuw te plaatsen trafo/omvormer

verharding

	bestaande ijsbaan
	bestaande asfalt verharding
	rijbaan
	parkeervak
	pad

groen

	te planten boom Linde
	te planten boom Italiaanse Populier
	te planten struweel
	haag
	onderhoudspad in gras
	gras

Figuur 8 Inrichtingstekening zonnepark

Constructie zonnepanelen

De oriëntatie van de panelen is oost-west gericht. Het hoogste punt bedraagt maximaal 60 centimeter en het laagste punt 40 centimeter. Hierdoor is het zich op de panelen zeer beperkt. Een uitsnede van een dergelijke opstelling is weergegeven in figuur 9.

Figuur 9 Impressie oost-west opstelling zonnepark

Infrastructuur en bebouwing

Om de stroom op het openbare net te kunnen zetten, is de volgende infrastructuur nodig:

- **Kabels.** (extra) kabels die het zonnepark aansluit op het net. De kabel zal gelegd worden naar zijn eigen aansluiting. Flevonice heeft nog voldoende capaciteit op haar eigen aansluiting (EAN 871687110000769100) welke zij met behulp van een accusysteem van Elestor (www.elestor.nl) wil optimaliseren. Elestor heeft ervaring in het aansluiten van zonnepanelen parken (bijvoorbeeld PV park Ganssenwoirt, Duiven). Door gebruik te maken van een buffersysteem kan de capaciteit van de kabel in 24 uur gelijkmatig belast worden en kan het zijn vermogen kwijt over zijn eigen kabel.
- **Technische ruimtes.** In het gebied zijn daarnaast technische ruimtes in het veld nodig. De hoogte van de gebouwen bedraagt maximaal 1,9 meter. De situering van de verschillende gebouwen is weergegeven op de technische tekeningen die als bijlage bij de omgevingsvergunning zijn toegevoegd.
- **Hekwerk.** Wat betreft afscherming in verband met het waarborgen van de veiligheid zijn geen ingrepen nodig. De bestaande sloten fungeren als fysieke afscheiding. Op de plekken (zoals dammen) waar geen sloot aanwezig is, zijn hekken geplaatst.

2.3 Landschappelijke inpassing

Het realiseren van een zonnepark is in het algemeen een ingreep die opvalt in het landschap. Daarom is gekozen voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing die past binnen de landschappelijke kenmerken van de omgeving. Het landschappelijk inpassingsplan is als bijlage 1 bij de onderbouwing toegevoegd. Een motivering in de gemaakte keuzes is te vinden in de bijlage. In figuur 8 is de inrichting inclusief landschappelijke inpassing weergegeven.

De zonnepanelen gaan als een vanzelfsprekende achtergrond functioneren. Daartoe worden in een groot vierkant langs de oost- en westgrens en in het noorden en zuiden van het terrein bestaande grondwallen omgevormd tot circa 3,5 m hoge “dijken” met aan de binnenzijde een talud van 1 op 5,

waarop panelen plat op het maaiveld kunnen worden geplaatst. Deze panelen kunnen zodoende -zonder de gebruikelijke stellingen- op anti-worteldoek met pennen in de grond worden bevestigd.

Het reliëf van het terrein wordt in deze buitenrand dus aangepast aan de opstelling, waardoor op de schaal van het zonnepark een meer vanzelfsprekend landschapsbeeld ontstaat. De rest van de randzones en de zuidoosthoek worden bedekt met zonnepanelen in een opstelling ver beneden ooghoogte (max.60 cm); ook hierdoor blijft de ruimtelijkheid van het park behouden.

Vanaf de openbare weg wordt het zonnepark door de omringende dijken uit het zicht ontnomen; het project als geheel is echter goed herkenbaar door de zuilvormige bomen op de verhoogde en beplante randen. Tevens blijft de grote en sterke schaal van de polder behouden.

De nieuwe inrichting

Bij de nieuwe inrichting is gekozen voor een duidelijk concept, met een indeling in 3 segmenten, die ieder hun eigen sfeer en programma hebben. Een voorterrein (lees zuidzijde projectgebied) met parkachtige toegang en overdekt parkeren, waarop over de volle breedte van het terrein een evenementenweide aansluit als ruimtelijke scheiding met het middengebied.

Een middenpartij in een vierkant van met zuilvormige bomen beplante buitenwallen, die aan de binnenzijde bekleed zijn met zonnepanelen. Het achterterrein (lees noordzijde), waar de bestaande panelen zijn aangevuld, is bewust neutraal gehouden om het open landschap aan de Mosselweg zo weinig mogelijk te beïnvloeden. Figuur 10 weergeeft een impressie van de toekomstige inrichting.

De kern van het middengedeelte met actieve sportzones en grote vijver wordt vrijgehouden van panelen en vormt visueel-ruimtelijk een nieuw park. Hierin slingert de lange ijsbaan, rond de vijver uitgevoerd als een berceau, een groene tunnel, voor een deel ook door de paneelvelden. Rondom het vierkant zijn grensbeplantingen geprojecteerd, die het zicht in de polder open houden en naar binnen gedoseerd doorkijken op de paneelvelden geven en zo het recreatiepark, als geheel, beleefbaar maken. Deze, buiten de actieve sportzones, volkomen nieuwe opzet wordt ingebed in een strak oostwestraster van zonnepanelen, bij de doorkijken benadrukt door zuilvormige bomen.

In het zuidwestelijk deel worden de reeds overeengekomen panelen als een soort grote carport uitgevoerd door de parkeerplaats te overkappen.

Figuur 10 *Impressie toekomstige inrichting*

2.4 Functionele inpassing

Functioneel is sprake van een nieuwe bedrijfsmatige functie in het buitengebied. Het gebied verandert gedeeltelijk van een recreatiegebied in een combinatie van een recreatiegebied en energie productielandschap. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de relevantie milieuaspecten die gepaard gaan met een zonnepark.

De aan de opzet als zonnepark aangepaste inrichting heeft geen gevolgen voor de recreatieve capaciteit. De beleving zal wel veranderen, maar de nieuwe landschappelijke opzet doet verwachten dat de aantrekkelijkheid voor sport en spel in de nieuwe context niet minder wordt. De combinatie met duurzaamheid, de variatie in het terrein en de aansprekende beplanting zullen de aantrekkelijkheid verhogen en de recreatieve betekenis versterken.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie infrastructuur en Ruimte en Barro

Met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zet het Rijk in op het beschermen van 14 nationale belangen. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) worden regels opgenomen om het beleid uit de Structuurvisie te verwezenlijken. Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren is in het Besluit ruimtelijke ordening de ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen (artikel 3.1.6 lid 2). Voor een stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied moet worden gemotiveerd waarom deze niet binnen bestaand stedelijk gebied wordt gerealiseerd en moet worden aangetoond of er behoefte is in de relevante regio.

Afweging rijksbeleid

In het projectgebied spelen geen Nationale Belangen die zijn opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte of in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Daarnaast geeft het rijk aan dat op basis van jurisprudentie installaties voor het opwekken van duurzame energie, zoals windmolens, mestvergisters en zonneparken niet beschouwd worden als nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Zie hiervoor onder andere de uitspraak van 16 maart 2016 onder ECLI:NL:RVS:2016:709. Dit maakt dat de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing is voor dit initiatief. In onderhavig geval geldt overigens ook dat er geen sprake is van nieuw ruimtebeslag. Op de gronden is op grond van het bestemmingsplan een recreatieve, en daarmee stedelijke, functie reeds toegestaan. Er is dan ook geen sprake van het onttrekken van agrarische gronden. Geconcludeerd wordt dat de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing is voor dit initiatief. Het rijksbeleid verzet zich dan ook niet tegen deze ontwikkeling.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Flevoland - FlevolandStraks

De Omgevingsvisie FlevolandStraks (vastgesteld op 8 september 2017) geeft de visie van de provincie Flevoland op de toekomst van dit gebied. De visie gaat over de periode tot 2030 en verder. De provincie geeft in de visie aan dat het ruimte wil geven voor duurzame ontwikkelingen met oog voor fysieke, sociale en economische aspecten. Deze toekomst maken we samen: inwoners, bedrijven, organisaties, overheden.

De provincie wil namelijk in 2030 en verder bekend staan als provincie die draait op duurzame

energie. Vanuit historisch perspectief doet de provincie dit door middel van windmolens. Nieuwe technieken hebben zich ontwikkeld en de provincie wil deze gaan toepassen en zo meewerken aan de energietransitie in Flevoland. Zonneparken worden hierin ook genoemd. De provincie wil ruimte bieden voor zowel kleinschalige als grootschalige energieopwekking. De lusten (economische profijt) en lasten (ruimtelijke impact) dient hierbij in evenwicht te zijn.

In de visie staan de belangrijkste onderwerpen en ambities voor de toekomst van Flevoland. In de Omgevingsvisie wordt onderscheid gemaakt in kernopgaven en strategische opgaven. Deze opgaven hebben een tijdshorizon van circa tien tot vijftien jaar.

De drie kernopgaven zijn: het Verhaal van Flevoland (fysieke omgeving), krachtige Samenleving (sociaal-economische omgeving) en ruimte voor Initiatief (bestuurlijke omgeving). De strategische opgaven zijn: duurzame energie en regionale kracht.

Voor de ontwikkelingen die dit project mogelijk maken zijn de opgaven: het Verhaal van Flevoland, ruimte voor initiatief, duurzame energie, circulaire economie en landbouw: meerdere smaken de opgaven waaraan bijdragen wordt. Met dit plan is namelijk sprake van een particulier initiatief waarmee de kans wordt aangegrepen om nieuwe ontwikkelingen in combinatie met duurzame energie mogelijk te maken. Hierna worden de relevante opgaven benoemd en beschreven.

Kernopgave: Het verhaal van Flevoland.

In deze opgave wil de provincie laten zien waar ze vandaan komen. In 2030 en verder wil Flevoland de kroon op de eeuwenlange Hollandse inpolderingstraditie zijn. Dan staat Flevoland wereldwijd bekend als een 20e-eeuws wederopbouwlandschap met herinneringen uit een verder verleden.

De provincie wil dit bereiken door mensen het lef te laten hebben om de kansen voor nieuwe ontwikkelingen te pakken; zoals transformatie in de landbouw en duurzame energie.

Kernopgave: Ruimte voor Initiatief

De provincie wil er zijn voor zijn inwoners en wil de krachten vanuit de samenleving dan ook benutten. Hiervoor bieden ze ruimte voor ondernemers en mensen die hun droom willen realiseren. Iedereen die wil bijdragen aan een duurzame toekomst van Flevoland is van harte uitgenodigd.

Strategische opgave: Duurzame Energie

Nationaal en internationaal zijn afspraken gemaakt voor een CO₂-arme energievoorziening en dat betekent dat we ons energiegebruik moeten veranderen. Het opwekken van duurzame energie is een deel van de geschiedenis van Flevoland geweest. De provincie wil dan ook een provincie worden die draait op duurzame energie en wil dan ook ruimte scheppen voor het opwekken van duurzame energie. Dit gaat zowel om kleinschalige als grootschalige opwekking.

Strategische opgave: Circulaire Economie

Voor Flevoland ligt in de omschakeling naar een circulaire economie een kans. In een circulaire economie worden materialen eendeloos hergebruikt en zijn producten zoveel mogelijk gemaakt van hernieuwbaar materiaal. In 2030 en verder staat Flevoland bekend als de grondstoffenleverancier voor de circulaire economie. (Rest)stromen uit de landbouw, bedrijven en huishoudens worden geschikt gemaakt voor duurzaam (her)gebruik. Groene grondstoffen en gebruikte materialen worden zodanig bewerkt dat ze snel en gemakkelijk hun weg vinden naar bestaande en nieuwe afzetmarkten, in Flevoland, in Nederland en wereldwijd.

Omgevingsprogramma Provincie Flevoland

Op 27 februari 2019 is het omgevingsprogramma Provincie Flevoland vastgesteld. In dit (eerste) Omgevingsprogramma Flevoland is er voor gekozen al het bestaande beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud van de fysieke leefomgeving te bundelen in één programma dat digitaal beschikbaar is. Op deze wijze zijn de provinciale beleidskeuzes compact

beschreven en is de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen het beste gewaarborgd.

Duurzame energie is een opgave vanuit de Omgevingsvisie FlevolandStraks. De koers voor duurzame energie richt zich op drie lijnen: 'Energie neutrale steden en dorpen', 'Ruimte voor energie' en 'Het goede voorbeeld'. Deze drie lijnen dragen bij aan het realiseren van de gestelde ambitie om in 2050 een fossielvrije provincie te zijn.

Er zijn vele initiatiefnemers voor zonneparken in Flevoland. Door ruimte te bieden aan grondgebonden zonne-energie biedt de provincie ruimte aan gemeenten om initiatieven duidelijk en eenduidig te behandelen en wordt meebewogen met de maatschappelijke vraag.

Tot nu toe was er geen provinciaal beleid dat specifiek is toegesneden op zonne-energie. Daarom is het toetsingskader voor initiatieven nu gevormd door algemeen beleid inzake de toelaatbaarheid van bebouwing. Dit specifieke beleidskader voor grondgebonden zonne-energie biedt daarmee perspectief.

Voor de invulling van de opgave heeft de provincie een aantal bouwstenen ontwikkeld. Initiatieven dienen te voldoen aan deze bouwstenen. Een uitwerking hiervan is te vinden onder het beleidskopje 'Structuurvisie Zon'.

Structuurvisie Zon

De Structuurvisie Zon is op 18 juli 2018 vastgesteld. In dit document wordt het beleidskader ten behoeve van het opwekken van grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied weergegeven. De Structuurvisie Zon (2018) is een verruiming van provinciaal beleid uit het Omgevingsplan Flevoland (OPF) 2006. Dit houdt in het toestaan van bouwwerken buiten het agrarische bouwperceel voor wat betreft installaties voor grondgebonden zonne-energie.

Zoals eerder beschreven wil de provincie in 2050 een fossielvrije provincie zijn, waarmee wordt bedoeld dat de doelstelling is om vanaf 2050 geen gebruik meer te maken van fossiele brandstoffen. De provincie biedt hiervoor ruimte aan grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied. Ervan uitgaande dat tegelijkertijd de ruimte voor zon in het stedelijk gebied maximaal wordt benut. Door ruimte te bieden aan grondgebonden zonne-energie biedt de provincie gemeenten de mogelijkheid om initiatieven duidelijk en eenduidig te behandelen en wordt meebewogen met de maatschappelijke vraag.

Opgave

De energieopgave van Flevoland is groot. Om als regio in 2050 energieneutraal te zijn is, naast het verminderen van het energieverbruik, 41,5 Petajoules (PJ) duurzame energie op te wekken noodzakelijk. Dit volgt uit het onderzoek 'Verkenning energietransitie Flevoland' dat in 2015 door ECN, Posad en Ecofys is uitgevoerd.

Deze hernieuwbare energie kan op verschillende manieren worden opgewekt (o.a. wind, biomassa, geothermie, zon). 15 PJ van de opgave dient te worden gewonnen met het opwekken van zonne-energie. Het uitgangspunt is dat maximaal 2/3 hiervan (10 PJ) op daken gerealiseerd kan worden. Dit is, op basis van experts, een optimistische inschatting van het maximum wat gerealiseerd kan worden op het beschikbare dakoppervlak in Flevoland. Het realiseren hiervan is een ingewikkelde opgave, gaandeweg moet duidelijk worden of dit doel realiseerbaar is. Hiermee moet op de helft van al het beschikbare dakoppervlak in Flevoland (woningen, bedrijven, agrarische gebouwen, etc.) zonne-energie worden geproduceerd.

Zodoende is er dan opwekking nodig van minimaal 5 PJ grondgebonden zonne-energie. Hiervan kan circa 1,5 PJ grondgebonden zonne-energie in het Stedelijk Gebied worden opgewekt. Bijvoorbeeld door braakliggende (bedrijven)terreinen (tijdelijk) in te richten met zonnepanelen.

De ambitie is dat er in 2025 minimaal 3,5 PJ energie wordt opgewekt in het landelijk gebied door middel van grondgebonden zonne-energie. Dit vertaalt zich ruimtelijk in een minimaal benodigd oppervlakte zonnepanelen in het landelijk gebied van 1.000 hectare. Dit is de maximale hoeveelheid grond die de provincie op dit moment zien als bijdrage aan de invulling van de Flevolandse energieopgave. Als uit nieuwe inzichten blijkt dat de opgave anders is, dan kan dit worden bijgesteld. In het beleid wordt echter ruimte geboden voor 500 hectare middels een verdelingssystematiek. Onderhavig project past binnen het aantal hectaren van 110 hectare die de gemeente Dronten van de provincie heeft toebedeeld gekregen

De locatie is gelegen in het landelijke gebied. Door op deze locatie een zonnepark te realiseren wordt bijgedragen aan de ambitie van de provincie Flevoland. De ontwikkeling is daarmee in lijn met de provinciale Structuurvisie Zon.

Voor de invulling van de opgave heeft de provincie een aantal bouwstenen ontwikkeld. Initiatieven dienen te voldoen aan deze bouwstenen. Hieronder vindt een toetsing aan deze bouwstenen plaats.

1. Bouwsteen I Initiatief staat centraal

De provincie biedt ruimte aan initiatieven die bijdragen aan de realisatie van de opgave duurzame energie en matchen met het verhaal van Flevoland. Dit betekent echter niet 'u vraagt, wij draaien'. Vanuit het initiatief zal aangetoond moeten worden hoe het initiatief past in de opgave.

Initiatieven worden integraal benaderd en gezien vanuit ruimtelijk, maatschappelijk en economisch perspectief. Initiatiefnemers zijn gebaat bij overheden die als één overheid optreden. De provincie geeft gemeenten de gelegenheid het voortouw te nemen om invulling te geven aan het bieden van ruimte voor grondgebonden zon in lijn met deze gedachte en de andere vijf bouwstenen.

Bijdrage realisatie opgave duurzame energie

De provincie Flevoland heeft de ambitie om in 2035 energieneutraal en in 2050 aardgasloos te zijn. Dat wil zeggen dat in 2035 in Flevoland jaarlijks evenveel hernieuwbare energie wordt geproduceerd als er wordt verbruikt. Concreet houdt dit in dat Flevoland in 2030 bekend staat als de provincie die draait op duurzame energie. Onder andere doordat er voldoende ruimte is voor Flevolandse om zelf hun energie op te wekken.

Om de doelstellingen te realiseren zijn grootschalige zonneparken nodig. Ook in het landelijk gebied, want met alleen zonnepanelen op daken en op andere plekken in het stedelijk gebied kan de opgave niet worden gerealiseerd.

De provincie heeft een nieuwe Structuurvisie die grondgebonden zon in het buitengebied onder voorwaarden mogelijk maakt. Het doel van de provincie hierbij is om tot 1.000 ha grondgebonden zon te realiseren. Met dit initiatief wordt een forse bijdrage, in de vorm van een zonnepark van circa 23,6 hectare groot en een opwekcapaciteit van 32,7 MWp, geleverd aan de opgave die de provincie met betrekking tot zijn duurzame energie opgave heeft.

Bijdrage Verhaal van Flevoland

De provincie wil laten zien waar ze vandaan komen. Derhalve is in de Omgevingsvisie Flevoland de opgave 'Het Verhaal van Flevoland' opgenomen. Flevoland wil zijn eigenheid behouden en zijn eigen verhaal blijven vertellen.

Waar staat Flevoland nu?

In Flevoland is de tijdgeest van de twintigste eeuw herkenbaar. Er ligt een gebied met toplandbouw, afgewisseld met natuurgebieden en woonkernen gevormd door eigentijdse stedenbouwkundige concepten. De lange rechte wegen zijn veelal geflankeerd door majestueuze bomenrijen. De polders zijn

omlijst met grote wateren en groene gebieden met ruimte voor recreatie. De lucht en de bodem zijn schoon. Flevoland wordt hierom gewaardeerd: wonen in een schone en groene omgeving, in de nabijheid van omliggende stedelijke regio's.

De scheiding tussen stad en land en de gezoneerde opzet van onze steden is voelbaar en zichtbaar, maar neemt af. Windmolens tekenen het landschap. Woongebieden bieden steeds vaker ook een thuisbasis voor bedrijvigheid. Er vinden stedelijke inbreidingen plaats. Flevoland staat niet stil. De ontwikkelingen zetten zich door. Ze beïnvloeden in toenemende mate ons landschap en daarmee onze identiteit.

Waar staan de provincie Straks?

In 2030 en verder is Flevoland de kroon op de eeuwenlange Hollandse inpolderingstraditie. Flevoland staat wereldwijd bekend als een 20e-eeuws wederopbouwlandschap met herinneringen uit een verder verleden. Het oorspronkelijke overheidsideaal is verrijkt met vele nieuwe idealen van inwoners en ondernemers.

(Nieuw) Erfgoed voor de Toekomst

Flevoland heeft zich ontwikkeld tot erfgoed van toekomstige generaties. Dijken, vaarten, verkavelingen, wegbeplanting, erfsingels, openheid of juist de grote bosgebieden zijn voorbeelden van Flevolandse karakteristieken. De stedenbouwkundige opzet van de poldersteden, kernen en de moderne architectuur zijn typisch Flevolands.

Mensen maken Flevoland

Flevoland is gemaakt voor ontwikkeling. De ontwikkelingsgerichtheid is onderdeel van de identiteit. De ontwikkelingen blijven doorgaan. Denk aan opgaven zoals woningbouw, bedrijvigheid, herontwikkelingen, nieuwe voorzieningen, klimaatverandering, bodemdaling, waterveiligheid, transformatie in landbouw, duurzame energie. Bij alle ontwikkelingen dient de kenmerkende elementen van de polder gekoesterd te worden.

Verhalen inspireren tot nieuwe verhalen

De verhalen achter natuurgebieden, zoals de Oostvaardersplassen, Horsterwold, Urkerbos zijn stuk voor stuk bijzonder. Je moet een plek en de mensen op die plek kennen om hem verder te kunnen maken. Dit draagt bij aan een gebiedseigen vormgeving van nieuwe ontwikkelingen.

Hoe nu verder?

De provincie is op dit moment bezig met het uitwerken van het concept "Flevoland Erfgoed voor de Toekomst" uitwerken. Hierin komt te staan wat de karakteristieke elementen, structuren, ensembles zijn die beeldbepalend zijn voor Flevoland en op welke wijze en met welke inzet kunnen deze eigenheid vastgehouden, gekoesterd en versterkt kan worden.

Hoe wordt met dit project aangesloten bij het verhaal van Flevoland?

Met dit project wordt bijgedragen aan een innovatieve manier met betrekking tot het opwekken van duurzame energie. Waar voorheen voornamelijk duurzame energie werd opgewerkt middels wind, wordt dit tegenwoordig ook gedaan middels zon. Ook in de provincie is deze transitie inmiddels inwerking gezet. De provincie staat hier positief tegenover. De provincie zit namelijk niet stil en zet zich onder andere in voor klimaatverandering en duurzame energie. Het opwekken van duurzame energie middels een zonnepark sluit dan ook naadloos aan bij het Verhaal van Flevoland wat betreft de opgaven die provincie zichzelf stelt.

Naast het feit dat de provincie een duurzame provincie wil zijn, wil de provincie de ontstaansgeschiedenis koesteren en behouden. Het projectgebied ligt langs de rand van de polder, langs de rand van een bosrand dat typerend is in de provincie. Het betreft een zone waar ruimte is voor recreatie. De bosranden van de provincie zijn één van de kernkwaliteiten die de provincie wil behouden

en wil inzetten bij nieuwe ontwikkelingen, zodat zij een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Met de landschappelijke inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met de kernkwaliteiten die de provincie rijk is. De bosranden worden daarnaast niet aangetast.

Ruimtelijk

Met de inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met het oorspronkelijke ontpolderingslandschap en het Verhaal van Flevoland. Zie hiervoor paragraaf 2.3 en het landschappelijk inpassingsplan dat als bijlage bij de aanvraag is toegevoegd.

Maatschappelijk

Een zonnepark is een uiterst moderne elektrische productie-installatie. Een zonnepark biedt daarom uitstekende educatieve mogelijkheden. Voor jongere generaties kan het zonnepark gebruikt worden om voor te lichten over de werking/ het nut en de toegevoegde waarde van zonne-energie.

Economisch

Met het project zullen er miljoenen worden geïnvesteerd in de bouw en exploitatie van het park. Het streven is om zoveel mogelijk lokale ondernemers te betrekken bij de bouw en beheer van het zonnepark. Zie verder Bouwsteen VI.

Daarnaast is het doel om in de toekomst de opgewekte stroom om te zetten in waterstof gas welke gebruikt gaat worden binnen de regionale landbouw keten met als doel de landbouw te verduurzamen en tevens te voorzien in een economisch rendabele bedrijfsvoering.

Zowel op korte termijn als op langere termijn kunnen de Flevolandse derhalve in economische zin van het profiteren.

2. Bouwsteen II Opgave voorop

De opgave Duurzame Energie is één van de opgaven uit de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Van belang is de afstemming tussen meer duurzame energie, ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke betrokkenheid. Deze bouwsteen zorgt ervoor dat initiatieven versterkend werken op de opgaven.

Dit project voorziet in een aanzienlijke bijdrage aan de duurzame energie opgave van de provincie. Zoals in paragraaf 2.2 besproken voorziet het project in de bouw van een zonnepark van circa 23,6 hectare. De oriëntatie van de panelen is oost-west gericht. De panelen krijgen een maximale hoogte van 0,60 meter. Hierdoor is het zicht op het zonnepark minimaal.

Infrastructuur en bebouwing

Om de stroom op het openbare net te kunnen zetten, is de volgende infrastructuur nodig:

- **Kabels.** (extra) kabels die het zonnepark aansluit op het net. De kabel zal gelegd worden naar zijn eigen aansluiting. Flevonice heeft nog voldoende capaciteit op haar eigen aansluiting (EAN 871687110000769100) welke zij met behulp van een accusysteem van Elestor (www.elestor.nl) wil optimaliseren. Elestor heeft ervaring in het aansluiten van zonnepanelen parken (bijvoorbeeld PV park Gansenoort, Duiven). Door gebruik te maken van een buffersysteem kan de capaciteit van de kabel in 24 uur gelijkmatig belast worden en kan het zijn vermogen kwijt over zijn eigen kabel.
- **Technische ruimtes.** In het gebied zijn daarnaast technische ruimtes in het veld nodig. De hoogte van de gebouwen bedraagt maximaal 1,9 meter. De situering van de verschillende gebouwen is weergegeven op de technische tekeningen die als bijlage bij de omgevingsvergunning zijn toegevoegd.

Met dit initiatief wordt een forse bijdrage geleverd aan de opgave die de provincie met betrekking tot zijn duurzame energieopgave heeft. Op de eigen aansluiting is voldoende capaciteit om het zonnepark op aan te sluiten.

3. Bouwsteen III Bundel en combineer

Bundel zonneparken waar mogelijk met (bestaande) dragende (ruimtelijke) structuren (bijvoorbeeld doordat er een relatie is tussen opwekking en gebruik). Dit passend bij de maat en schaal van de omgeving. Zorg bij voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik. Maak waar mogelijk gebruik van de bestaande (infra)structuur, bijv. (snel)wegen, waterkeringen, kabels, windopstellingen, etc.

Het zonnepark wordt optimaal geïntegreerd in de overige terreinfuncties en daarnaast is de eigen elektriciteitsbehoefte hoog; toch kan nog een surplus worden doorgeleverd aan bedrijven in de omgeving. Voor de aansluiting wordt gebruik gemaakt van zijn eigen aansluiting. Hierdoor zijn geen extra kabels buiten het projectgebied nodig. Daarnaast is het doel om in de toekomst de opgewekte stroom om te zetten in waterstof gas welke gebruikt gaat worden binnen de regionale landbouw keten met als doel de landbouw te verduurzamen.

4. Bouwsteen IV Houd rekening met (landschappelijke) kwaliteiten

Sluit aan bij het Verhaal van Flevoland zoals benoemd in de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Bezie hoe bij het ontwikkelen van zonneparken het Verhaal van Flevoland behouden, gekoesterd en versterkt kan worden. Dat gaat om het landschap en het karakter van de lokale gemeenschap; wat past bij hen? De omvang en inpassing van een zonnepark is afhankelijk van omgevingskenmerken, passend bij de schaal van het landschap, van die plek.

Met de inpassing van het initiatief wordt aangesloten bij het Verhaal van Flevoland zoals benoemd in de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Zie hiervoor paragraaf 2.3 en het landschappelijk inpassingsplan dat als bijlage bij de aanvraag is toegevoegd én onder het kopje 'Bouwsteen I Initiatief staat centraal'. Met het zonnepark blijft de vorm van de bestaande inrichting behouden.

5. Bouwsteen V Een zonnepark is tijdelijk

Om mee te kunnen gaan in technologische ontwikkelingen, bijv. om beter energetisch rendement te behalen, staat de provincie alleen zonneparken toe voor de periode van de technisch-economische levensduur (nu 25 jaar).

Onderhavig zonnepark voorziet derhalve in een exploitatietijd van 25 jaar. Na 25 jaar worden de gronden weer teruggebracht naar de oorspronkelijk staat. In de omgevingsvergunning wordt een termijn van 25 jaar als voorwaarde opgenomen.

6. Bouwsteen VI Betrokken en Draagvlak

Zorg ervoor dat de Flevolandse kunnen profiteren van het zonnepark. Dit kan bijvoorbeeld door financiële participatie mogelijk te maken, mede-eigenaarschap, bijdrage aan zonne-energie op daken en/of door lokale initiatieven mogelijk te maken. Daarbij kan gedacht worden aan een financiële afdracht van zonneparken in het landelijk gebied zodat er gelden komen om zon op daken te stimuleren. Een initiatiefnemer geeft aan op welke wijze hij invulling geeft aan deze bouwsteen.

Deze bouwsteen beoogt de Flevolander te helpen bij het invullen van zijn eigen energieopgave. Op deze manier kan de Flevolander zijn eigen energie opwekken. Initiatiefnemers hebben een inspanningsverplichting om draagvlak te creëren. De provincie Flevoland vindt betrokkenheid van burgers en bedrijven bij de ontwikkeling en deelname in de exploitatie van zonneparken belangrijk.

Financiële participatie deel 1

Voorgestaan wordt dat Flevolandse kunnen profiteren van een zonnepark, bijvoorbeeld door financiële participatie of door lokale initiatieven mogelijk te maken. Flevonice betreft zelf een geheel lokaal initiatief.

Flevonice heeft een dochter Flevoland Duurzame Energie (FDE) opgericht, die sinds 2013 actief is om duurzame energie op te wekken en op te slaan. In 2016 is met behulp van de Provincie Flevoland en de Universiteit Twente onderzoek gedaan naar opslagmogelijkheden, waarbij de productie van groene

waterstof als de beste oplossing naar voren is gekomen.

Het waterstof zou bij FDE mede kunnen dienen als duurzame brandstof in de regionale landbouw en of transport, reden waarom zij is toegetreden tot het waterstofnetwerk van de Provincie, dat keteninitiatieven wil verwezenlijken en bestuurlijke belemmeringen opheffen. FDE verkent thans drie mogelijke ketens, de bovengenoemde landbouwvariant, een variant met het bedrijf van Werven met afnemers en de variant met openbaar vervoer bussen.

Flevonice acht het van groot belang op deze wijze de gevraagde regionale betrokkenheid en draagvlak vorm te geven. Ook met de wetenschap dat duurzame energie zonder een vorm van buffering geen lange termijn oplossing is; overbelasting van het stroomnetwerk moet worden voorkomen, evenals zware aansluitingen hierop.

Financiële participatie deel 2

Flevonice is tevens bereid tot financiële participatie door burgers dan wel bedrijven door middel van obligatielening. Een laagdrempelige regeling is noodzakelijk, wat betekent dat de prijs per obligatie afgestemd moet zijn op draagkracht van bewoners en bedrijven, dat de obligatie een aantrekkelijk en voorspelbaar rendement moet bieden en dat uittreden relatief eenvoudig moet zijn.

De obligaties zullen worden aangeboden aan bewoners en bedrijven die gevestigd zijn in de gemeente Dronten, danwel de provincie Flevoland. Het rendement zal bij de aanvang nader te bepalen zijn, dit is namelijk afhankelijk van uiteindelijke investering in park en totale financieringsmodel. Bij vergelijkbare projecten is gebleken dat een aandeel van circa 3,5 % tot 7 % in de totale investering voor andere financiers aanvaardbaar wordt geacht.

Economische bijdrage:

Met de realisatie van het zonnepark is een forse investering gemoeid en in aanvulling daarop is het park nog 25 jaar operationeel. Dit betekent een economische impuls voor de regio en de potentie tot het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen.

Daarnaast is het doel dus om in de toekomst de opgewekte stroom om te zetten in waterstof gas welke gebruikt gaat worden binnen de regionale landbouw keten met als doel de landbouw te verduurzamen en tevens te voorzien in een economisch rendabele bedrijfsvoering.

Zowel op korte termijn als op langere termijn kunnen de Flevolandse derhalve in economische zin van het zonnepark profiteren.

Draagvlak:

Naast het creëren van werkgelegenheid en het ruimte scheppen voor educatie vindt de ontwikkelaar het belangrijk dat geïnteresseerden zich betrokken voelen bij het park. Het is daarom van belang te zorgen dat de omgeving in een vroeg stadium bij de planvorming betrokken wordt.

In navolging van de intentie om de opgewekte stroom van het zonnepanelen park van Flevonice om te zetten in waterstof gas welke gebruikt binnen de regionale landbouw keten met als doel de landbouw te verduurzamen, wordt in de maand mei gezamenlijk met de beoogde partners een inloopavond georganiseerd.

De inloopavond wordt georganiseerd om de omliggende (agrarische) bedrijven te informeren over de plannen met betrekking tot het zonnepark om de toekomstvisie met betrekking tot de mogelijkheden van waterstof in de landbouw toe te lichten.

In aanloop naar de inloopavond zijn er in de afgelopen periode al met diverse burens en belang hebbende toetsende en informatieve gesprekken gevoerd. Daarnaast is er via de mail een informatie

document naar directe en indirecte burens gestuurd.

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Dronten 2030

In het najaar van 2012 heeft de gemeenteraad van Dronten een structuurvisie vastgesteld. Naast het richting geven aan de toekomstige ontwikkelingen in de gemeente Dronten is de structuurvisie vooral bedoeld om te enthousiasmeren, te verleiden en te inspireren en andere partijen aan te zetten tot initiatieven en investeringen. De structuurvisie is daarmee niet alleen een kader, maar ook een aanjager voor toekomstige ontwikkelingen. Zij moet niet alleen de gemeente, maar ook ondernemers, bewoners en andere overheden aanzetten tot initiatieven en acties. Het gaat er in de structuurvisie om dat niet alleen problemen benoemd worden en oplossingen aangedragen worden, maar vooral ook dat de 'genius loci' (het DNA) van de gemeente benoemd wordt en dat ingezet wordt op het behouden en verbeteren van die identiteit.

De gemeente Dronten is al ver in de ontwikkeling van een duurzame gemeenschap. De ambities op dit front zijn hoog. Dronten is sinds 2007 CO₂-neutraal, omdat in de gemeente evenveel duurzame energie wordt opgewekt als dat er door bedrijven en huishoudens wordt gebruikt aan elektriciteit en gas. De gemeente heeft echter de ambitie om binnen de planhorizon van de structuurvisie ook klimaatneutraal te worden, waarbij de opwekking van duurzame energie dusdanig groot is dat het ook het gebruik van energie door transport van inwoners en goederen overstijgt.

Naast op windenergie, wordt ook ingezet op het opwekken van andere vormen van duurzame energie. De gemeente zal zoveel mogelijk inspelen op duurzame initiatieven en innovaties. Daarin (en in het verbouwen van energiegewassen) kan de landbouw een grote rol spelen met bijvoorbeeld de plaatsing van biovergistingsinstallaties (zorgvuldig ingepast binnen erfbeplanting) en zonnepanelen.

Voor het halen van de energiedoelstelling moet nog circa 155 MW aan duurzame energie worden opgewekt. Daarbij worden zonnepanelen als kansrijke optie gezien. De realisatie van het zonnepark staat de recreatieve functie van het gebied en de omgeving niet in de weg. Met de realisatie van het zonnepark wordt bijgedragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente.

Klimaatbeleidsplan (vastgesteld 25 januari 2018)

In het Klimaatbeleidsplan wordt ingegaan op zonnepanelen. Echter niet zo concreet voor deze concrete situatie.

In november 2016 vond besluitvorming plaats over een aantal specifieke verzoeken voor zonnepanelen op (landbouw)grond. Vooruitlopend op deze besluitvorming is aan de raad toegezegd dat geen agrarische productiegronden worden ingezet voor energieopwekking door middel van zonnepanelen. Er zijn uitzonderingen zoals overhoeken, incurante kavels, grondwallen en dergelijke. In onderhavige situatie gaat het niet over agrarische productiegronden, maar over recreatieve. De bestemming blijft ook "Recreatie".

Oostkant Dronten Strategische Visie

De visie van de gemeente op het landschap is vertaald in een ruimtelijke ontwikkelingsstrategie, waarvan een landschappelijk raamwerk het belangrijkste onderdeel is. Het landschappelijk raamwerk bestaat ten eerste uit de groenblauwe ruggengraat van randmeren en binnendijkse bos- en natuurgebieden. De ambitie is om de kwaliteit niet alleen te behouden maar ook te verhogen, onder andere door:

- Het voor de toekomst uitbouwen van het oorspronkelijk polderconcept, waarop het raamwerk is gebaseerd. Ook de open polderruimte, waar de akkerbouw de belangrijkste grondgebruiker is, wordt gekoesterd in de gebieden die op de kaart zijn aangegeven. De open ruimtes worden op een

nieuwe manier begrensd door het landschappelijke raamwerk.

- Een duurzaam ontwikkelingsperspectief voor de bossen te volgen, waarbij de potenties van bodem en water worden benut. De relatie met de Randmeren wordt versterkt.
- Versterking van de onderlinge samenhang tussen de verschillende bossen natuurgebieden.
- Versterken van het landschap op plaatsen waar het bos onder invloed van nieuw beheer opener wordt, bijvoorbeeld door laanbeplanting.
- Inpassen van nieuwe functies aan de bosrand vindt alleen plaats in combinatie met bosaanleg die het landschap versterkt.

Een tweede onderdeel van het landschappelijk raamwerk is de verankering van de dorpen in de omgeving. De landschappelijke en recreatieve verbinding tussen de dorpen en de oostkant wordt versterkt. Voorgesteld wordt om rond Biddinghuizen de richting in te zetten naar een modern verweven landschap waarin vele functies (landbouw, landgoedwonen, recreatie) samenkomen.

Recreatieprofielen en zonering

Het landschappelijke raamwerk en de infrastructuur bieden samen de condities voor de doorontwikkeling van de recreatie in het gebied. De ambitie is het recreatieve gebruik te verzoenen met de huidige en potentiële kwaliteiten van natuur en landschap. Er is een zonering aangebracht, waarbij uiteraard ook de ligging van de bestaande recreatiebedrijven een rol heeft gespeeld. De zones kennen verschillende recreatieprofielen die zodanig gekozen zijn dat de verschillende doelgroepen tot hun recht kunnen komen.

Het plangebied ligt in de zone: Biddinghuizen-Bremerberg-Veluwemeer en grenst aan het bosgebied van de randmeerzone. Het landschap van Oostelijk Flevoland is een schoolvoorbeeld van grote gebaren en raamwerkplanning. Krachtig aangezette lijnen bepalen de hoofdopbouw van het landschap. Beplanting is ingezet om het zicht te geleiden en de horizon te bepalen. Een aantal als lanen vormgegeven doorgaande wegen begrenst heldere, vanzelfsprekende ruimtes met een maat van (vaak) 3 tot 6 km.

Voor nieuwe ontwikkelingen geldt dat deze met het gewenste landschap geleidelijk meegroeien. Dit kunnen ook grootschalige initiatieven zijn, mits zij zich op een vanzelfsprekende wijze in het kleinschalige landschap voegen en geen blokkade vormen voor het functioneren van het gebied. De landschappelijke verankering van dit gebied aan zijn omgeving (Biddinghuizen en de Randmeerbossen) wordt verder versterkt door aanleg van een stelsel van lanen of bijzondere beplantingselementen kunnen gaan.

Met de inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met de landschappelijke kwaliteiten die de omgeving rijk is. Zie hiervoor paragraaf 2.3 en het landschappelijk inpassingsplan dat als bijlage bij de aanvraag is toegevoegd.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

In onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit Milieueffectenrapportage (m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten in het kader van het omgevingsvergunning plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Indien een activiteit onder de drempelwaarden blijft, dient alsnog een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden, waarbij onderzocht dient te worden of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële (milieu)effecten.

Per 16 mei 2017 is de regelgeving voor de MER en m.e.r.-beoordeling gewijzigd met daarin een nieuwe procedure voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling. Voor elke aanvraag waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde komt moet de initiatiefnemer een aanmeldingsnotitie opstellen, waarbij ook mitigerende maatregelen mogen worden meegenomen. Het bevoegd gezag dient binnen zes weken na indienen een m.e.r.-beoordelingsbeslissing af te geven.

De volgende activiteiten zoals opgenomen in kolom 1, onderdeel D, van de bijlage bij het Besluit mer, zijn relevant voor de aanleg van een zonnepaneelveld:

- D 9 Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.

Voor activiteit D 9 geldt een drempelwaarde voor een functiewijziging van 125 ha, terwijl het plan een oppervlak van circa 23,6 ha betreft. Voor activiteit D 22.1 geldt een drempelwaarde van 200 MW (thermisch). Het voorgenomen opgestelde vermogen bedraagt minder dan 200 MW. Het plan blijft dus voor beide activiteiten onder de drempelwaarden. Voor dit project is daarom sprake van een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht. Er is een aanmeldingsnotitie opgesteld waaruit blijkt dat het in dit geval niet nodig is om een m.e.r. op te stellen. De aanmeldingsnotitie is als bijlage 2 toegevoegd.

4.2 Verkeer

Eenmaal geplaatst vereist een zonnepark heel weinig onderhoud. Beheerders bezoeken het park af en toe in gewone auto's of jeeps. Het park is ontsloten via de Strandgaperweg. Deze weg heeft voldoende capaciteit om de beperkte verkeersaantrekkende werking van het zonnepark op te vangen en zal dan ook niet tot verkeersproblemen leiden. Op het terrein is voldoende parkeergelegenheid aanwezig voor het incidentele bezoek.

4.3 Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Het zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering.

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting, inclusief de transformatorhuizen, valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Het Activiteitenbesluit geeft doelvoorschriften voor geluid, van onder andere geluid dat veroorzaakt wordt door in de inrichting aanwezige installaties en toestellen. Met betrekking tot geluidsgevoelige objecten (onder andere woningen) geldt een norm van 50 dB(A) in de dagperiode, 45 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode op de gevels van deze objecten.

De transformatorhuizen worden op een zodanige afstand tot woningen gerealiseerd dat geen sprake zal zijn van geluidsoverlast. Gezien de grote afstand van minimaal 150 meter van de transformatorhuizen tot geluidsgevoelige objecten tussen deze objecten en het feit dat de objecten geïsoleerd zijn kan gesteld worden dat aan de genoemde normen voldaan wordt. Zonne-energie is een passieve technologie: de panelen wekken in stilte elektriciteit op. Een zonnepark is over het algemeen erg rustig. De omvormers (en de ventilatoren die zorgen voor koeling) maken beperkt geluid. Daarom worden de omvormers in de gebouwen in het midden van het zonnepark gerealiseerd. Van geluidsoverlast zal dan ook geen sprake zijn. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat. Bedrijven in de omgeving vormen ook geen belemmering, omdat een zonnepark geen gevoelige functie betreft.

4.4 Ecologie

Beleid en normstelling

In de Wet natuurbescherming (Wnb) zijn alle bepalingen met betrekking tot de bescherming van natuurgebieden en dier- en plantensoorten samengebracht in één wet. De Wnb implementeert diverse Europeesrechtelijke regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.

Gebiedsbescherming

De Wnb kent diverse soorten natuurgebieden, te weten:

- Natura-2000 gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Natura-2000 gebieden

De Minister van Economische Zaken (EZ) wijst gebieden aan die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn). Een ruimtelijk plan dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, kan uitsluitend vastgesteld worden indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

- alternatieve oplossingen zijn niet voor handen;
- het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

De bescherming van deze gebieden heeft externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden aangewezen in de provinciale verordening. Voor dit soort gebieden geldt het 'nee, tenzij' principe, wat inhoudt dat binnen deze gebieden in beginsel geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

Soortenbescherming

In de Wnb wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn;
- overige soorten.

De Wnb bevat onder andere verbodsbepalingen ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, eieren en rustplaatsen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Gedeputeerde Staten (hierna: GS) kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen Provinciale Staten (hierna: PS) vrijstelling verlenen van dit verbod. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Vogelrichtlijn. Verder is het verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren. GS kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen PS vrijstelling verlenen van dit verbod. De gronden voor verlening van ontheffing of vrijstelling zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Habitatrichtlijn.

Tenslotte is een verbodsbepaling opgenomen voor overige soorten. Deze soorten zijn opgenomen in de bijlage onder de onderdelen A en B bij de Wnb. De provincie kan ontheffing verlenen van deze verboden. Verder kan bij provinciale verordening vrijstelling worden verleend van de verboden. De noodzaak tot ontheffing of vrijstelling kan hierbij ook verband houden met handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Bij de voorbereiding van de ruimtelijke onderbouwing moet worden onderzocht of de Wet natuurbescherming de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning of ontheffing ingevolge de wet zal kunnen worden verkregen.

Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland

In de provincie Flevoland wordt vrijstelling verleend voor het weiden van vee en voor het op of in de bodem brengen van meststoffen. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of natuurbeheer, of bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied worden vrijstellingen verleend ten aanzien van de soorten genoemd in bijlage 3 bij deze verordening. Het betreft de bastaardkikker, de bosmuis, de bunzing, de bruine kikker, de egel, de gewone pad, de haas, de hermelijn, de kleine watersalamander, de konijn, de ree, de vos en de wezel.

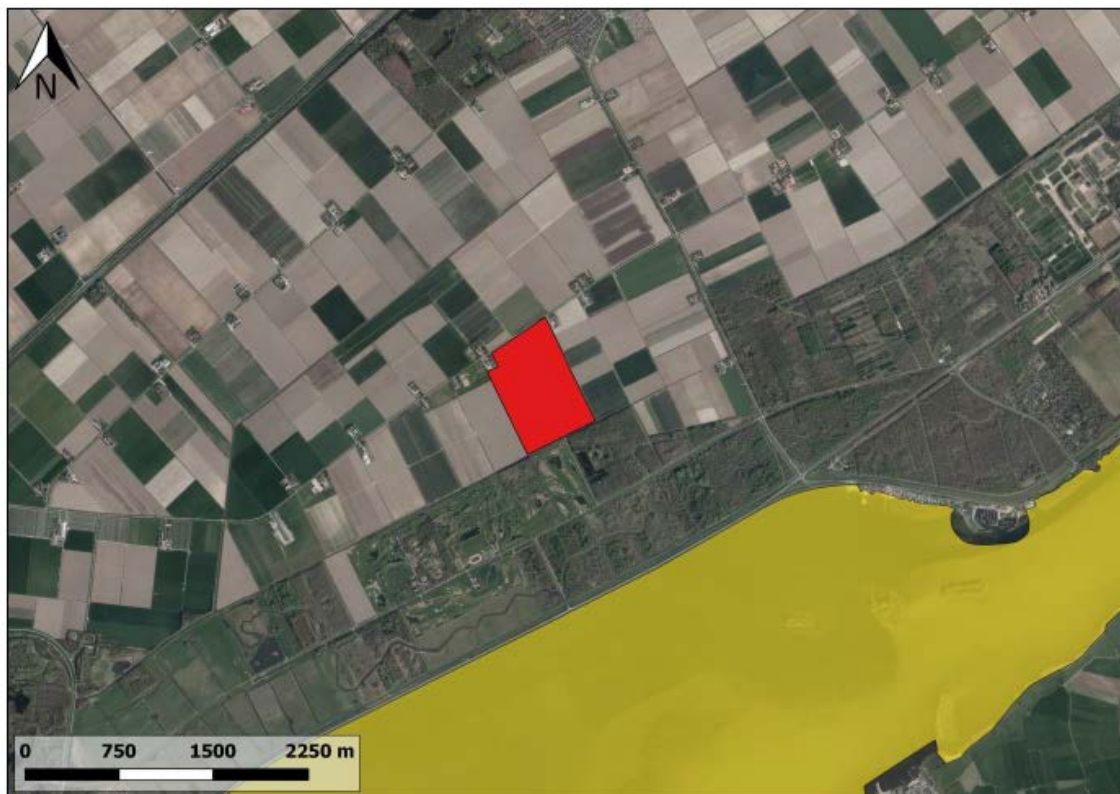
Onderzoek

Voor het project is een quickscan ecologie uitgevoerd. Deze is als bijlage 4 toegevoegd. De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een zonnepark en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen

ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. De belangrijkste resultaten worden hierna besproken.

Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Veluwerandmeren en ligt op een afstand van circa 1.400 meter. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied zijn, gezien de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied in combinatie met de aard en de omvang van de voorgenomen ingreep (realisatie van een zonnepark) eveneens niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 13. Ligging projectgebied ten opzichte van Natura 2000 (geel).

Het projectgebied maakt ook geen deel uit van het Natuurnetwerk. Het projectgebied grenst in het zuiden echter wel aan een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft een gebied waar het beheertype N16.04 (voorheen N16.02) 'Vochtig bos met productie' op ligt. In figuur 14 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

De voorgenomen realisatie van het zonnepark zal de wezenlijke kenmerken en waarden van het aangrenzende Natuurnetwerk Nederland niet significant aantasten. Een zonnepark kent alleen in de aanlegfase enige tijdelijke stikstofemissie door de aanvoer van panelen. In de gebruiksfase is de emissie nihil. In het plangebied gaan bovendien minder evenementen plaatsvinden omdat het terrein worden belegd met zonnepanelen. Door minder verkeersbewegingen zal dit zelfs leiden tot een blijvende daling van de stikstofemissie vanuit het gebied. Vanwege de grote afstand tot de stikstofgevoelige Veluwe is er geen sprake van een relevante stikstofdepositie op dit Natura 2000-gebied. Dit zelfde geldt voor negatieve effecten op het NNN gebied, aangezien het beheertype N16.04 (Vochtig bos met productie) niet gevoelig is voor verrijking door stikstof.

De enige bron van geluid bij een zonnepark betreft de omvormers. De geluidsproductie van deze omvormers bedraagt 33 dB vanuit de bron. Uit onderzoek naar verstoring van vogels door geluid (Reijnen, 1992) blijkt dat voor bosvogels een verstoringsdrempel geldt van 42 dB(A). het is derhalve uitgesloten dat bij een bronvermogen van 33 dB het aangrenzende NNN-bosgebied wordt verstoord.

De panelen zullen zonlicht deels reflecteren met schittering als gevolg. Om de effectiviteit van de panelen te verhogen zijn deze standaard voorzien van een anti-reflecterende coating. De panelen worden verder onder een hoek van zo'n 10° geplaatst, waardoor de beperkte reflectie grotendeels omhoog zal zijn gericht en niet het omliggende bosgebied zal beïnvloeden. Tenslotte dient bedacht te worden dat de beperkte schittering van een zonnepark geringer is dan dat van een wateroppervlak waarvan de schittering bij zonnig weer met veel wind op grote afstand zichtbaar is.

Samenvattend wordt geconcludeerd dat de uitstraling van het zonnepark naar het omliggende bosgebied verwaarloosbaar klein is. Afhankelijk van de inrichting en het beheer van de tussenliggende en omliggende ruimte (bijvoorbeeld als bloemrijk grasland) kan zelfs van een geringe ecologische meerwaarde worden gesproken aangezien het park dan kan fungeren als foerageergebied voor vogels en vleermuizen.

Vervolgonderzoek in het kader van het Natuur-netwerk Nederland wordt door bovenstaande niet noodzakelijk geacht.

Figuur 14 . Ligging projectgebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (lichtgroen).

Soortenbescherming

De soortenbescherming vindt primair plaats via de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet mogen er geen beschermde planten en dieren (en hun verblijfplaatsen), die in de wet zijn aangewezen, verstoord worden. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk. Voor soorten die vermeld staan op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en een aantal Rode-Lijst soorten zijn

deze voorwaarden zeer streng. Voor de gewenste ontwikkeling is een ecologische quick scan naar de aanwezigheid van beschermde soorten uitgevoerd (zie bijlage 4). Hierna worden de belangrijkste conclusies besproken.

In verband met de aanwezigheid van algemene broedvogels is het noodzakelijk om groen te rooien buiten het broedseizoen of op een manier te werken dat de vogels niet tot broeden komen. Op deze manier kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Er zijn daarnaast mogelijk algemene nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën aanwezig. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling in provincie Flevoland.

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

4.5 Luchtkwaliteit

Het aspect luchtkwaliteit is verankerd in de Wet milieubeheer. Het zonnepark draagt niet in betekende mate bij aan de luchtkwaliteit. Het project gaat namelijk in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Alleen in de aanlegfase vinden meer intensieve verkeersbewegingen plaats. In de gebruiksfase vinden incidenteel verkeersbewegingen plaats die samenhangen met het beheer en onderhoud van het zonnepark.

4.6 Archeologie

Per 1 juli 2016 is de Monumentenwet 1988 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze in werking treedt. Dit geldt ook voor de verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar deze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. De kern van de wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, archeologische resten intact moeten blijven. Als dit niet mogelijk is, is opgraving een optie.

Op de Archeologische beleidskaart van de gemeente Dronten wordt voor wat betreft archeologische terreinen en reële archeologische verwachtingen onderscheid gemaakt in 5 categorieën die 'Archeologisch waardevolle gebieden' worden genoemd. Voor categorie 2 t/m 4 is een passende regeling opgesteld, die gebaseerd is op de voorbeeld planregels behorende bij de Archeologische beleidskaart (Waarde-Archeologie 2 t/m 4).

Het projectgebied is op de beleidskaart aangewezen als 'Archeologisch waardevol gebied 4'. Het betreft zones met naar verwachting een gemiddelde dichtheid aan archeologische waarden en zones waar naar verwachting de archeologisch relevante bodemlaag is aangetast.

Verlagingen van betekenis beneden oorspronkelijk maaiveld komen in verband met de aanleg van het zonnepark en de aanleg van de landschappelijke inpassing niet voor; alleen eerdere ophogingen worden verplaatst. Hierdoor zullen eventueel aanwezige archeologische waarden niet aangetast worden. Een archeologisch onderzoek is dus niet noodzakelijk. Indien bij bodemingrepen archeologische resten worden aangetroffen, geldt op grond van de Erfgoedwet een meldingsplicht.

4.7 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting van een ruimtelijk plan worden beschreven op welke manier rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden in het plangebied.

Er is geen sprake van specifieke cultuurhistorische waarden binnen het projectgebied. Hier hoeft in de ontwikkeling dan ook geen rekening mee gehouden te worden. Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor deze ontwikkeling.

4.8 Water

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet ruimtelijke ordening te toetsen op water. Het doel van deze watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water met het oog op de daarbij behorende belangen. Het oppervlaktewater en het grondwater vallen onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit) worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht.

Het voorgenomen plan is aan Waterschap Zuiderzeeland kenbaar gemaakt, via de digitale watertoets. Hieruit blijkt dat de normale procedure van toepassing is. Op basis hiervan heeft het waterschap een automatisch gegenereerd uitgangspuntennotitie gestuurd. Deze is als bijlage 3 bij de onderbouwing toegevoegd. Deze uitgangspuntennotitie bevat relevante waterhuishoudkundige streefbeelden, strategieën en randvoorwaarden van Waterschap Zuiderzeeland. Hierna worden de voor het project relevante randvoorwaarden besproken.

Bij zonneweides is vaak sprake van een (beperkte) toename van het netto verhard oppervlak, o.a. door de verankering van de tafels middels palen, transformatorhuisjes, transformatorkasten of schakelstations, looppaden en eventuele kabelgoten. Het beoogde voornemen heeft in beginsel beperkte gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. De toename van het verhard oppervlak is minder dan 2.500 m² in het landelijk gebied. Compensatie van verharding is daarom niet aan de orde. De panelen en de constructie worden uitgevoerd in niet-uitlogbare materialen.

Hemelwater dat op zonnepanelen terechtkomt kan grotendeels rechtstreeks onder de panelen infiltreren in de bodem. Bij extreme neerslag kan – na verloop van tijd - een verhoogd risico bestaan op oppervlakkige afvoer. De zonnepanelen concentreren de neerslag aan de onderzijde van de panelen (druiplijn). Door deze neerslagconcentratie kan de bodem dichtslaan waardoor geulvorming ontstaat en daarmee oppervlakkige afvoer van hemelwater. Een en ander is afhankelijk van de samenstelling van de bodem en de lokale omstandigheden (bv. verhang in het bodemoppervlak). Mocht deze oppervlakkige afvoer het oppervlaktewatersysteem bereiken dan is er sprake van afwentelen: versnelde afvoer van neerslag naar het watersysteem. Mocht deze situatie zich in de toekomst voordoen dan is de beheerder verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen om het afwentelen ongedaan te maken.

Behalve ter plaatse van de transformatorruimtes zal voor de realisatie van het zonnepark geen verharding worden gerealiseerd en er zullen geen sloten worden gedempt. Tevens wordt rekening gehouden met een obstakelvrije werkstrook van minimaal 5 meter breed in verband met het te plegen onderhoud aan de watergangen.

4.9 Bodem

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening, dient in geval van ruimtelijke ontwikkelingen te worden aangetoond dat de bodem geschikt is voor het beoogde functiegebruik. Ter plaatse van locaties die verdacht worden van bodemverontreiniging, moet ten minste verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd.

Gezien het huidige functiegebruik in het projectgebied is het niet aannemelijk dat er verontreinigingen in de bodem zijn ontstaan. Het omgevingsaspect bodem vormt daarom geen belemmering voor de ontwikkeling die in dit project centraal staat.

Bodemonderzoek is noodzakelijk, indien mensen gevolgen kunnen ondervinden van mogelijke bodemverontreiniging. Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Bovendien zijn geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd. Binnen het terrein is sprake van een gesloten grondbalans. Tot slot worden geen ernstige verontreinigingen verwacht, gelet op het recreatieve gebruik tot nu toe.

De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van deze ontwikkeling niet in de weg. Er is geen bodemonderzoek nodig.

4.10 Geluid

Voor geluidhinder van de meeste inrichtingen zijn de algemene regels van het Activiteitenbesluit van toepassing. Op grond van de Wet geluidhinder geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die "in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken", een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Voor geluidhinder van inrichtingen zijn de algemene regels uit het Activiteitenbesluit van toepassing. Het Activiteitenbesluit geeft doelvoorschriften voor geluid, van onder andere geluid dat veroorzaakt wordt door in de inrichting aanwezige installaties en toestellen. Met betrekking tot geluidsgevoelige objecten (onder andere woningen) geldt een norm van 50 dB(A) in de dagperiode, 45 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode op de gevels van deze objecten.

Ook een zonnepark is een inrichting conform de Wet milieubeheer en betreft een type A-inrichting. Het zonnepark is geen geluidsgevoelig object. Hierdoor is onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder niet nodig. Ook een onderzoek in het kader van het Activiteitenbesluit (Wet milieubeheer) is niet nodig. Het zonnepark veroorzaakt geen relevante geluidbelasting. De inrichting valt wel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit, maar is niet meldings- of omgevingsvergunningsplichtig voor het onderdeel milieu.

4.11 Externe veiligheid

De externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's. Daarbij gaat het om risico's die worden veroorzaakt door risicovolle inrichting, het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen.

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Daarnaast wordt er door onderhavig plan geen risicovolle functie toegelaten die, in het kader van het Bevi, een belemmering zal vormen voor gevoelige functies in de omgeving van het

plangebied Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

4.12 Kabels en leidingen

In de buurt van het projectgebied lopen geen kabels of hogedrukleidingen die van belang zijn voor de gewenste ontwikkeling in het projectgebied.

De stroom die door het zonnepark wordt opgewekt wordt geleverd aan het net. Daarom wordt vanuit het projectgebied een extra kabel aangelegd die met het net verbonden is. De netbeheerder draagt zorg voor de aanleg van deze kabel. De kabel wordt aangesloten op de transformatoren. De omgevingsvergunning voor de kabel wordt apart aangevraagd.

Ten westen van het projectgebied ligt een zweefvliegterrein. Rondom dit terrein ligt een cirkel met een straal van 1200 m. Binnen deze zone geldt een beperking ten aanzien van de toelaatbare bouwhoogte. Het gaat om hoogtes groter dan 45 m. Bouwwerken van dergelijke hoogtes zijn in het projectgebied niet voorzien. Het zweefvliegterrein is derhalve geen belemmering voor de geplande activiteiten.

4.13 Lichthinder

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Lichthinder wordt dan ook niet verwacht. Reflectie van zonlicht is nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen. De panelen hebben een coating waarmee schittering wordt voorkomen.

Daarnaast worden de panelen geplaatst in een opstelling onder een relatief kleine hoek van 10 tot 15 graden. Tevens bevinden zich ten zuiden van het plangebied geen woningen en bevindt de doorgaande weg de Hardewijk zich op ruim 1.400 meter. Ook wordt tegenwoordig gebruik gemaakt van hoogwaardige panelen die voorzien zijn van anti-reflectieglas. Dit heeft als voorbeeld dat de opgevangen energie zoveel mogelijk geabsorbeerd wordt en zodoende een hoog rendement oplevert en tevens eventuele reflectie van lichthinder verminderd. Doordat het park middels een aarden wal vanaf de openbare weg wordt afgeschermd, wordt het park volledig onttrokken aan het zicht. Daarmee zal er van onevenredige hinderlijke reflectie en lichthinder geen sprake zijn. Bij diffuus licht (op een licht bewolkte dag) zal geen sprake zijn van reflectie. De bedoeling van zonnepanelen is immers om zoveel mogelijk zonlicht op te vangen.

Hoofdstuk 5 Conclusie

Deze ruimtelijke onderbouwing dient ter afweging voor het verlenen van een omgevingsvergunning met toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo, waarmee de ontwikkeling van een zonnepark wordt gerealiseerd.

De bouw van het zonnepark is in overeenstemming met de relevante beleidsuitgangspunten op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau. Daarnaast voldoet de ontwikkeling een goede ruimtelijke inpassing en de daarbij gestelde voorwaarden en afwegingskaders. Voor het zonnepark is een landschappelijke inpassing gemaakt en is een volledige belangenafweging gedaan. Verder veroorzaakt dit project geen conflicten met de sectorale wet- en regelgeving. In de beoogde situatie is sprake van een verantwoorde milieusituatie, met inachtneming van de voorgestelde maatregelen.

Conclusie

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een project. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Via de procedure van de omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan (uitgebreide procedure) kan de maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit project worden aangetoond. Tijdens deze procedure zijn verschillende momenten waarop gereageerd kan worden op de plannen.

Lokale betrokkenheid zonnepark

Initiatiefnemers gaan de belanghebbenden informeren omtrent de ontwikkeling. Hiervoor gaan de initiatiefnemers in gesprek met omwonenden. Dit wordt vlak voor of na het ter inzage leggen van de aanvraag gedaan.

Procedure omgevingsvergunning

Op grond van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt de ontwikkeling voorgelegd aan de betrokken overlegpartners. Daarna wordt de ontwerp-omgevingsvergunning met bijbehorende stukken gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode bestaat de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Een ieder wordt zo in de gelegenheid gesteld om bedenkingen tegen het initiatief kenbaar te maken.

De ingekomen zienswijzen worden door de gemeente beantwoord en meegewogen in de besluitvorming over het verlenen van de omgevingsvergunning. Tegen dit besluit bestaat de mogelijkheid voor beroep en hoger beroep. De genoemde procedure toont de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project aan.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Voor de totstandkoming van dit zonnepark wordt een stimulering op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd, waarmee de zogeheten onrendabele top van de elektriciteitsproductie van het zonnepark via een bedrag per kWh wordt gecompenseerd. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen. Deze stimulering is in de exploitatie noodzakelijk voor een bedrijfseconomische haalbaarheid. Met een verleende omgevingsvergunning kan de initiatiefnemer de SDE+ aanvragen. Een verleende omgevingsvergunning is namelijk een vereiste om voor de SDE+ regeling in aanmerking te kunnen komen. Verwacht wordt dat deze gevraagde SDE+ zal worden toegekend. Mocht de SDE+ niet worden beschikt, dan is het project financieel niet haalbaar.

Bij een ontwikkeling moet de economische uitvoerbaarheid aangetoond worden. Het initiatief is economisch uitvoerbaar, indien de SDE+ subsidie wordt verkregen. De kosten voor de ontwikkeling komen geheel voor rekening van de initiatiefnemer. De percelen zijn in eigendom van de initiatiefnemer. Daarnaast is de ontwikkeling uitvoerbaar binnen de exploitatiefase van 25 jaar.

Bij een ontwikkeling moet de economische uitvoerbaarheid aangetoond worden. Het initiatief is economisch uitvoerbaar. De kosten voor de ontwikkeling komen voor rekening van de initiatiefnemer. De gemeente sluit een overeenkomst met de initiatiefnemer omtrent het gebruik van de gronden. Met initiatiefnemer wordt tenslotte een planschadeverhaalovereenkomst afgesloten.

De uitvoerbaarheid van het beoogde zonnepark is hiermee zeker gesteld, mits voldaan wordt aan bovengenoemde aspecten.

Bijlagen

Bijlage 1 Landschappelijke inpassing

COÖPERATIE LANDSCHAPSPLANNING

Opdrachtgever: Flevonice b.v.

Toelichting landschappelijke inpassing

Tevens bijlage bij
Ruimtelijke onderbouwing

Rapportnr.: LP 2019 26
1 juli 2019

DEFINITIEF

Ir. T. Thus
Landschapsarchitect en stedenbouwkundige

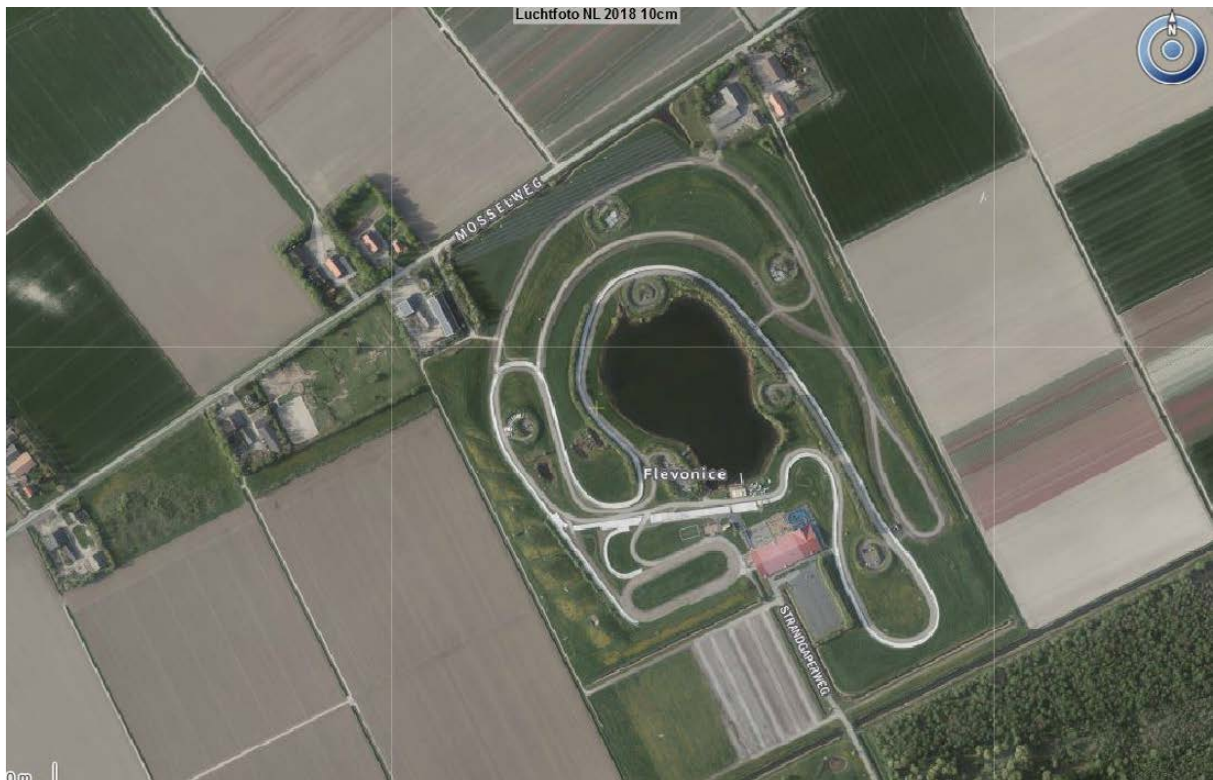
Landschapsplanning Coöperatie U.A. • Kasteel Daelenbroeckstraat 60 • 6043 XR Roermond
www.landschapsplanning.nl • info@landschapsplanning.nl • KvK 62860682

Plantoelichting modernisering Flevonice, een nieuw Polderpark

Inhoudsopgave	blz.
- Aanleiding	3
- Beleid, Flevonice in de context van het landschap	4
- Polderpark, stijl en beleving	10
- Het plan op hoofdlijnen, een beschrijving middels schema's	13
- Relevante onderdelen parkontwerp, natuurlijke koeling, de berceau, overige beplantingen en doorsneden	20
- Cultuur, landschap en middelen	25

Aanleiding

Als ambitie en doelstelling dient zich aan het duurzaam terugleveren van energie, tevens naar de omgeving, hoe kan de omgeving participeren? Flevonice wordt in de gelegenheid gesteld om een (begeerd) duurzaamheidsprincipe in te vullen, zij eist veel energie, maar kan ook energie opwekken middels dit initiatief. De opgave staat om naast de huidige bedrijfsvoering welke een gecompliceerd beslag legt op het terrein, een tweede toe te voegen en daarbij de kool en de geit te sparen. Men andere woorden: men wil graag komen schaatsen en buiten het seizoen genieten van andere activiteiten, maar gaat dat samen met het voor de helft volleggen van het terrein met zonnepanelen? Als landschappelijk en economisch (inspiratie)kader voor deze boeiende opgave, het maken van een integraal ontwerp, dient mede provinciaal en gemeentelijk beleid aangaande de ontwikkeling van de oostflank van Flevoland. Voor de plantoelichting is het relevant 'n aantal aspecten welke als vertaalslag worden meegenomen in het ontwerp te vermelden. Het overige wordt nader omschreven in de Ruimtelijke Onderbouwing.

De ligging van Flevonice, opgepannen tussen het bos en een boerderijenlint, een wereld tussen twee werelden.

Beleid, Flevonice in de context van het landschap

Inspirerend beleidskader

Voor de oostflank is o.a. met name van belang:

- Strategische Visie Oostkant Dronten;
- Dronten- Ruimtelijk Economisch Ontwikkelingskader.

Strategische Visie Oostkant Dronten

Voor de zuidoostzijde Flevoland, zijde Veluwemeer, is de Strategische Visie Oostkant Dronten, ingegeven door het feit dat deze gebieden o.a. door kwel landbouwkundig niet optimaal zijn.

Integraal is de strook aangewezen als ontwikkelingsgebied en ruimtelijk-functioneel vertaald in een recreatief bosrijk gebied, opgespannen tussen Het Veluwemeer ten zuiden en oosten en het open landbouwgebied ten westen en noorden, als landschappelijk raamwerk.

Raamwerk Visie Landschappelijke en Recreatieve ontwikkelingszone Oostkant Dronten, met daarin weergegeven de ligging van Flevonice.

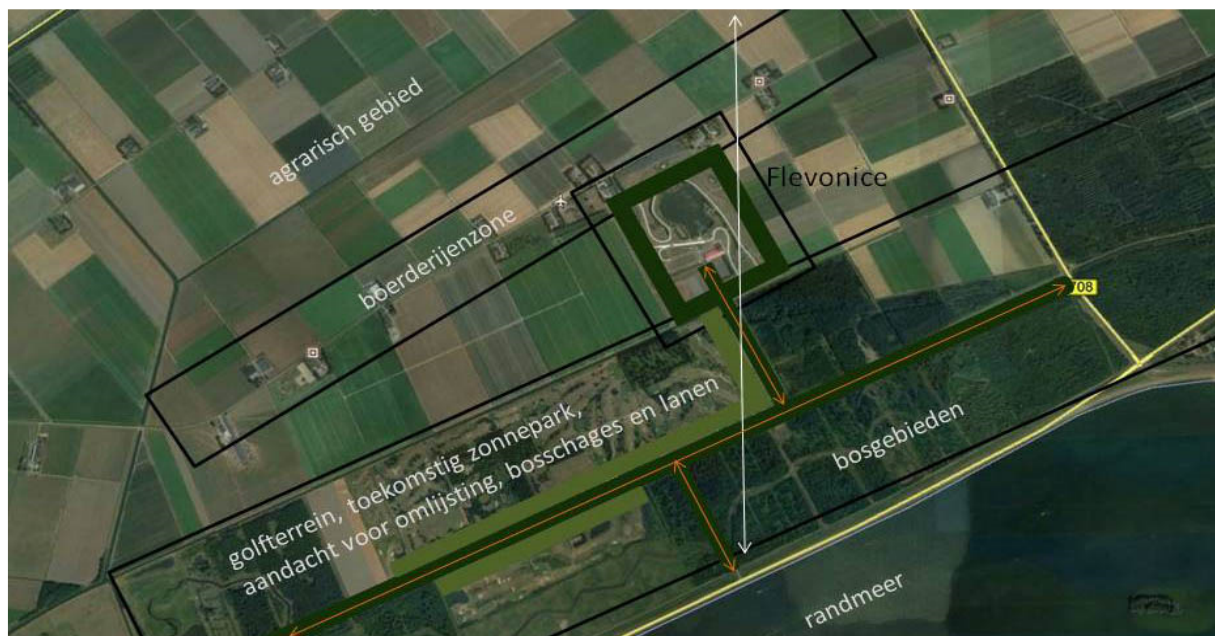
Veel van de recreatieve activiteiten beschreven in deze visie, zijn nauw verbonden met de natuurlijke en landschappelijke waarden als kernkwaliteit, voor Flevonice zijnde de nabijheid van het Veluwemeer, de ligging op de overgang van bosrijk binnendijs gebied ten zuiden- naar het open landbouwgebied ten noorden, maar hebben ook te maken met de uitstekende infrastructurele verbindingen.

Gezien deze visie, wordt voor Flevonice ingestoken op duurzame gebieds- en functionele kwaliteiten welke toenemen in samenhang sinds de jaren zestig, zijnde:

- de natuur als basis, deze kan op locatie Flevonice groeien en vormt een van de visitekaartjes. De huidige groenvoorzieningen qua meerwaarde voor planten en dieren zijn momenteel gering blijkt uit het verrichte ecologisch onderzoek. Middels de opzet en uitwerking van een park, wordt sterk ingezet op (door te ontwikkelen) groene parkkwaliteiten. Deze kwaliteiten behelzen enerzijds pragmatisch het duurzaam koelen van het ijs, anderzijds het bieden van ruimte en ontwikkeling voor insecten, vogels en kleine zoogdieren, door het aanbrengen van samenhangende streekeigen beplantingen, voornamelijk els en kruidenrijke bloemenweiden (recreatieveld en parkranden). Maar ook de kwaliteit van het aanwezige- en te bergen water als onderdeel infiltratiesysteem. Het water van het dak parkeerterrein, schaatsbaan en dak entree, moet worden geborgen en geïnfiltreerd. In de entreepartij wordt hiervoor aanvullend op de centraal liggende vijver, een extra voorziening aangelegd;
- recreatie en toerisme, een (natuurlijke) doorontwikkeling vergroot recreatieve mogelijkheden, waaronder verblijf in het park, fietsen en wandelen, van randmeer naar agrarisch gebied. Flevonice presenteert zich als park op de overgang van bos naar polder;
- infrastructuur stimuleert ruimtelijke ontwikkelingen. De toegang tot- en de koppeling van bos- en agrarisch gebied, betekent een doorrijging van het gebied op lokaal schaalniveau, het wordt aantrekkelijk als doel of als punt op de route. Dit kan worden opgepakt middels een doorverbinding van de Strandgaperweg naar de Mosselweg via het terrein van Flevonice;
- het polderconcept wordt verrijkt met een polderpark, waarbij de setting in de marge tussen Het Veluwemeer en het agrarisch gebied, als groen landschappelijk raamwerk, de hoogste punten scoort;
- de open ruimte van de (agrarische) polder wordt begrensd door dichte randen van Flevonice als park, als ruimtelijke korrel;
- versterking van de samenhang tussen het bestaande bos en Flevonice, middels laanpartijen en bosranden als versterking van het landschap, temeer daar mogelijk het huidige golfterrein door functiewijziging opener van karakter wordt (een te delen ruimtelijke ambitie met partijen).

De landschappelijk specifieke- en uit te buiten ligging van Flevonice op de overgang van het verdichte (recreatieve) randmeergebied naar de open agrarische gebieden. Flevonice eet en profiteert van twee walletjes, de openheid wordt gewaardeerd, maar ook de beslotenheid van het bos, een buiten en een binnen. Bijzondere aandacht verdient de (ruimtelijke) ervaring van aankomst en vertrek, de route via de Strandgaperweg, naar Flevonice, zeker gezien een mogelijke functiewisseling van het huidige golfterrein naar zonnepark.

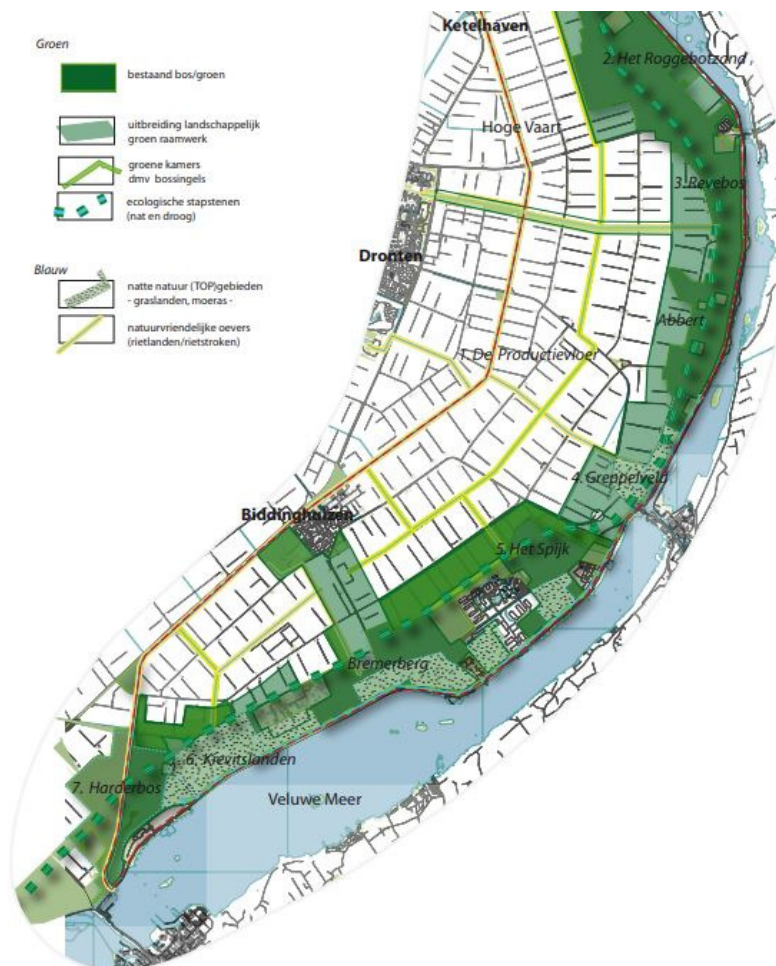

Als ruimtelijke-functionele ambitie wordt neergezet, de wording van Flevonice als groen bastion, als groene enclave op de overgang van bos naar agrarisch gebied. Aandacht is vereist voor de ruimtelijke groene verdichting van de zone langs het Randmeer, hetgeen kan door de aanleg van bosschages en laanpartijen. Ook de doorrijging noord-zuid, middels langzaam verkeer routes, draagt bij aan ervarbaarheid en recreatieve aantrekkelijkheid van het landschap.

Dronten, Ruimtelijk Economisch Ontwikkelingskader

In deze visie worden een aantal ambities voor economie, recreatie en ecologie samen genoemd, relevant zijn in deze:

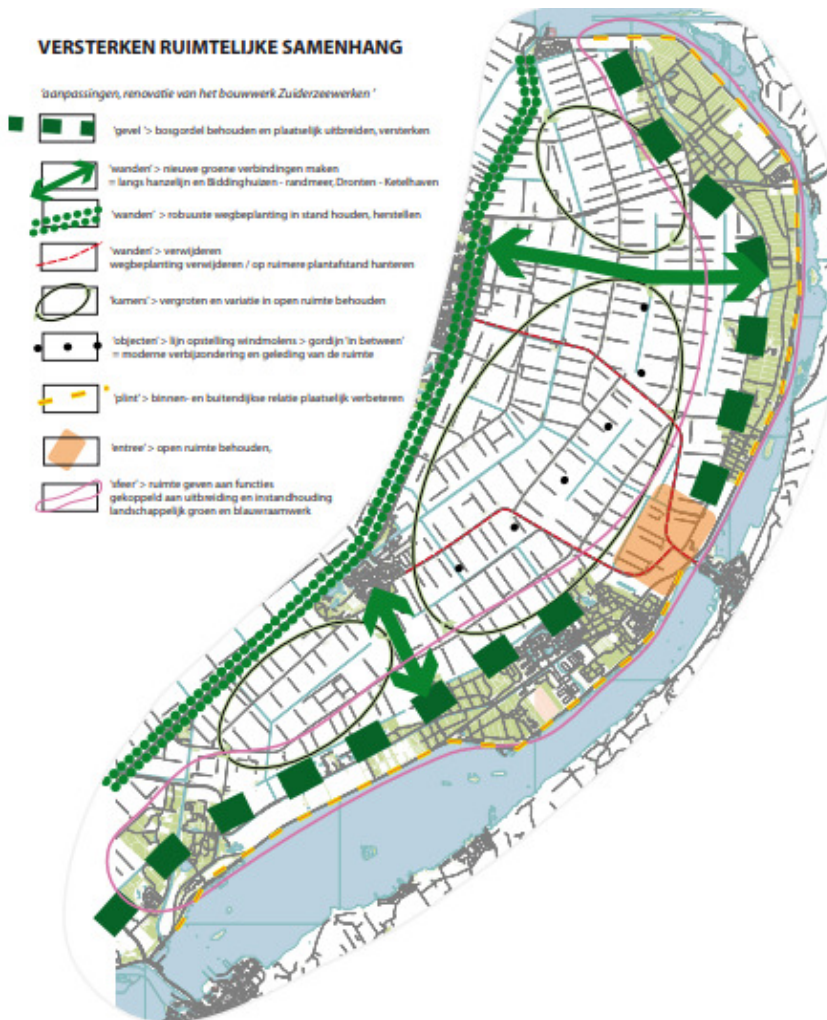
- versterking groen-blauwe raamwerk, maar tevens daarmee het versterken van de ruimtelijke samenhang, zie hiervoor de toegevoegde beleidskaarten: vertaalslag Flevonice houdt in de aanleg van omvangrijke groenvoorzieningen en verknoping met de omgeving middels aanleg bosschages en lanen. Lokaal kan Flevonice 'n bijdrage leveren door a. in absolute zin groen-blauwe massa te leveren- en deze te verbinden met de omgeving. Recreatieve vestiging en doorontwikkeling mag niet inhouden het uithollen van het bosachtige karakter van het voorziene landschappelijke Raamwerk oostflank Flevoland. Flevonice levert een bijdrage aan de gewenste ruimtelijke samenhang door hier kordaat op in te haken.

‘LEVEND GOED’ GROEN-BLAUWRAAMWERK

aantrekkelijk landschap, rijk aan natuurwaarden, recreatief medegebruik

Dronten: Visie Ruimtelijk Economisch Ontwikkelingskader. Een van de relevante themakaarten uit dit beleidsrapport: een bestaand en door te ontwikkelen landschap.

- recreatie: Flevonice als intensieve vorm van recreatie, is sterk intern gericht, maar door de gewilde parkopzet richt het zich tevens naar buiten. Vertaalslag recreatieve routing: aantakken op routes en praktisch doorverbinden, c.q. het vormgeven van Flevonice als park waarbij de omgeving medeleiding is als zichtkader, maar ook plek om te lopen, fietsen en te verblijven, vanaf de oever Veluwemeer naar de agrarische openheid van de landbouw, zijde boerderijenlint;

OPGAVE: ONTWIKKELEN MET RUIMTELIJKE KWALITEIT versterken onderlinge ruimtelijke en functionele samenhang

Dronten: Visie Ruimtelijk Economisch Ontwikkelingskader. Een van de relevante themakaarten uit dit beleidsrapport: een bestaand en door te ontwikkelen landschap.

- plattelandontwikkeling: de ontwikkelingsruimte op het terrein van Flevonice met betrekking tot het leveren van energie, sluiten nauw aan op de ambities geformuleerd in dit beleidskader. Bestaande en te ontwikkelen duurzame landbouw liften mee in de mogelijkheid van energieafname (met de LU Wageningen zijn gesprekken gaande over de opzet van kassen relateerd aan Flevonice in het kader van het duurzaam terugleveren van energie). Qua ligging vormt het terrein van Flevonice een bruggenhoofd van het zuidelijk liggende bos, naar het noordelijk liggende landbouwgebied met

'n aantal boerderijen op haar noordgrens. Van verwevingen is zeker sprake en gewenst, het aanschurken tegen het boerderijenlint geeft variatie- en zicht op deze activiteiten. Ook kunnen gebieden praktisch doorverbonden worden voor fietser en voetgangers;

Samenvattend levert Flevonice in samenhangende zin, een bijdrage aan duurzame landbouw door energielevering. In fysieke zin timmert zij actief mede aan het Landschappelijke Raamwerk op lokaal schaalniveau door zich te presenteren als groenbastion zich verhakend in het landschap middels lanen en bosschages en pretendeert onderdelen van het landschap met elkaar te willen verbinden.

Polderpark, stijl en beleving

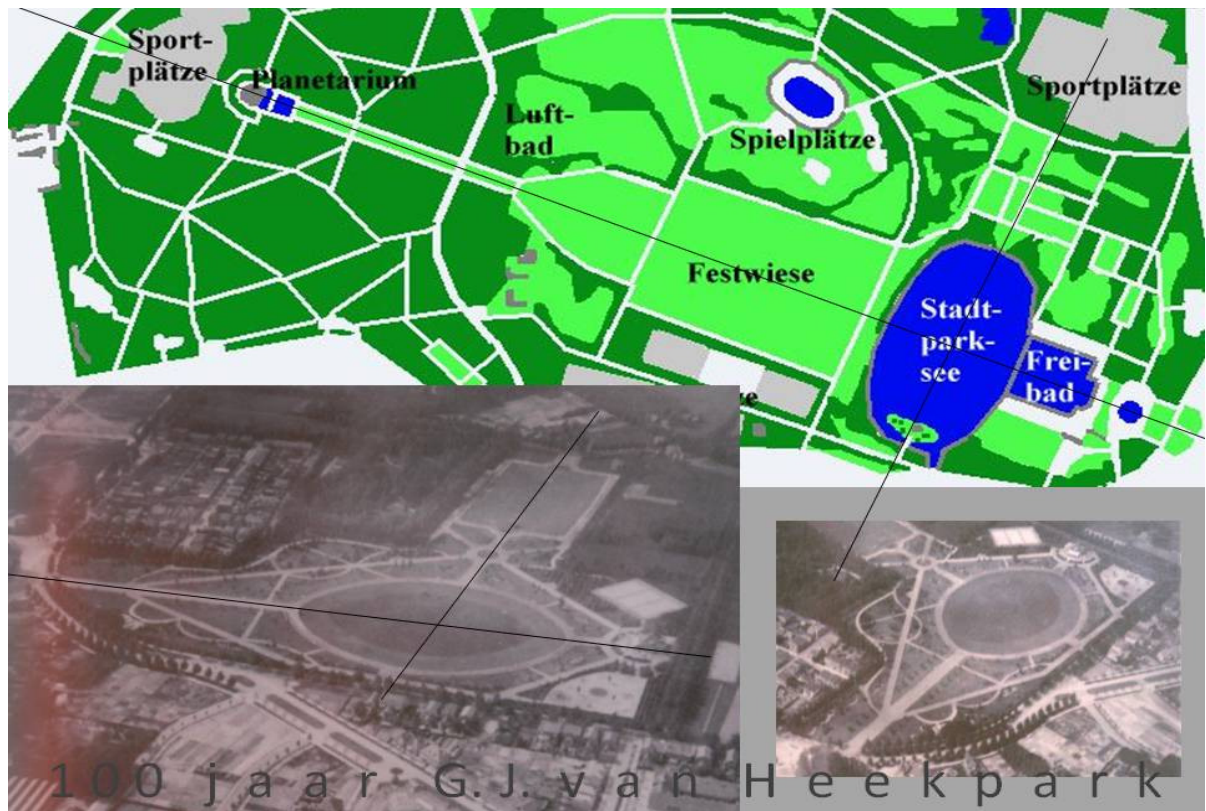
De aanpassing van Flevonice betekent een transformatie van landschappelijke- en terreinkwaliteiten, aan de hand van een hedendaags maatschappelijk programma. De enorme vlakken van Flevonice, in totaal vijftig hectaren, worden gecombineerd ingezet, niet alléén voor het sellingpoint schaatsen in de openlucht, maar ook voor duurzaamheid en energieopwekking. Het programma wordt in een modern, maar voor de polder herkenbaar jasje gestoken. Men komt jaarrond voor het groene en witte vertier, schaatsen, zwemmen, rust, vergezichten, op zondag- en wellicht voor de trouwfoto.

Flevonice als park, is een daad van cultuur in een cultureel landschap met natuurlijke trekjes. In Nederland is gedurende eeuwen een grensoverschrijdende en geroemde expertise opgebouwd wat betreft het vormgeven van stad en land: de destijds grootschalige groencultuur. Bezaaid met tuinen en lanen, dat is wat zich in de verbeelding van veel buitenlanders als herinnering aan het Hollandsche landschap vastzette. Sommigen schreven in de zeventiende en achttiende eeuw zelfs dat heel Holland één tuin was (*uit Aardsche Paradijzen, de tuin in de Nederlandse kunst, 15e tot 18e eeuw / auteur Erik de Jong en Marleen Dominicus- van Soest/1996*).

De tuin stond destijds als stedenbouwkundig en landschappelijk fenomeen, voor een complete in elkaar samenhangende wereld, als eerste raakvlak van natuur en cultuur, als plek van ambacht en streven naar schoonheid, zoals in het schilderij van Vredeman de Vries wordt aangeduid. Buiten de tuin was- en bestond de wildernis, die was in principe gevaarlijk. Tot de tuin hoorde ook als een der onderdelen 'architectuur', nu is dat veelal qua importantie omgedraaid. Het ontwerp voor Flevonice presenteert zich (deels) ook in deze oude traditie: het vormgeven van een complete binnenwereld o.a. met assen, in elkaar overlopende ruimten, ondergeschikte architectuur, maar nu wel met een gewilde relatie met het wilde buiten, het Flevoland. In het neerzetten van Flevonice als tuin, als park, als verbeelding, is ruimte voor feit en fictie in wisselende verhoudingen. Het sec plaatsen van panelen naast een schaatsbaan, is weliswaar praktisch en snel uitvoerbaar, maar daar slaat de recreatieve beleving wel van dood en het levert zeker geen bijdrage aan traditie en landschap.

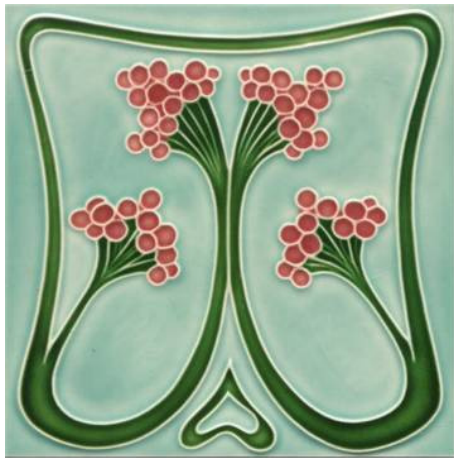
Schilderij Hans Vredeman De Vries (1527-1609). Hollandsche Tuinkunst, het realisme van een binnen en buiten. De tijdloze traditie en ambachtelijke maakbaarheid van het genoegen ook op het terrein van Flevonice.

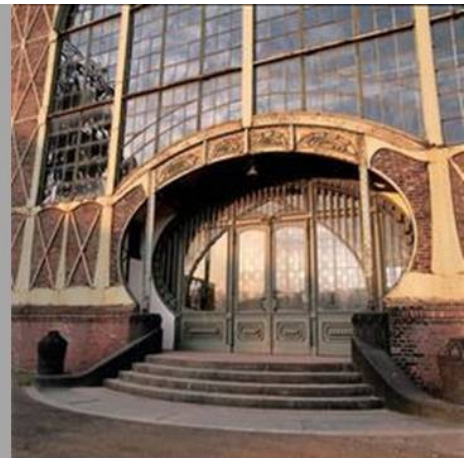
Jubileumparken: het Hamburger Stadtpark (1916-2016- en het Van Heekpark Enschede (1918-2018) waarin sport is ingebed in cultuur, in het stedelijk, maar ook in het landelijke weefsel. Flevonice verkeert in een goed gezelschap qua cultuur, ambitie en ambacht.

Stijl en beleving

Het programma voor het terrein van Flevonice wordt ingepast in een 'traditioneel parkontwerp', een combinatie van oude Hollandsche Tuinkunst met renaissancetrekjes, met zogenaamde Volksparkarchitectuur. Het laatste kwam op begin vorige eeuw en democratiseerde als vorm de vrije tijd voor Jan en alleman. Want voor die tijd recreëerde alléén sec de elite in daarvoor aangelegde elegante parken. Kenmerkend voor de Volksparkstijl, hetzij in de zogenaamde 'Landschapstijl', of 'Renaissance opzet', zijn de grote 'groene ruimten', als ware het huiskamers voor het volk, men bedreef de sport, de vrije tijd, in een paleistuin. Een bekend voorbeeld in Nederland betreft Het Van Heekpark in Enschede, maar direct over de grens, het Hamburger Stadtpark, beiden nu honderd jaar oud. Deze ruimten werden geschraagd door stevig groen, hagen, lanen en bosschages. Ook werden er nieuwe combinaties en schaalsprongen gemaakt, elementen toegevoegd, want het volk smachtte naar 'nieuwigheid en vooral deelname', zo ook op Flevonice. Naar goed 'Nederlandsch voorbeeld'- en wel volgens Johan David Zocher jr. (1791-1870), bekend Nederlands architect, stedenbouwkundige en landschapsarchitect, worden taferelen en gezichten op het landschap bescheiden en gedoseerd getoond, men hanteert de term 'enscenering'. Idem dito op Flevonice, hier is het park, maar ook de polder, als groen decor dominant. Af en toe, via lijnen als routes en middels snijpunten, wordt de bezoeker en gebruiker, een blik gegund op een ander fenomeen, energieopwekking, een glazen landschap. Niet alles in één keer getoond, de beleving ontvouwt zich langzaam, gedoseerd. De gehele compositie betreft het integreren van functies in een totaalontwerp, geïnspireerd door natuur en energie. De routing van de schaatsbaan als organisch bewegingselement in nuchter contrast met de omgeving.

Globalisering

Progressief
Nederland

optimisme

Begin vorige eeuw startte het proces om wonen, werken en recreatie samenhangend vorm te geven deels op basis van oude strakke en verkregen romantische motieven. Het werd vertaald in stedenbouw (*Amsterdamse School*), in architectuur (*arbeiders gingen werken in fabrieken met entree's als ware het een paleis*), in grafische producten en in de layout van open te zetten parken voor het volk. Bovenstaande motieven vormen een inspiratie voor de vormgeving van het park: het integreren van functies in een totaalontwerp, geïnspireerd door natuur en energie. De routing van de schaatsbaan als organisch bewegingselement in nuchter contrast met de omgeving.

Het plan op hoofdlijnen, een beschrijving middels schema's

Flevonice, huidige situatie terreinligging.

Huidige situatie

Het terrein wordt aan de noordzijde opgespannen door de Mosselweg, aan de zuidzijde door een combinatie van bos en golfterrein liggende aan de Strandgaperweg. Beide flanken ten westen en oosten, grenzen aan open agrarisch polderlandschap. In het midden bevindt zich een vijverpartij, de vrijgekomen hoeveelheid zand, is gebruikt om aan de westzijde van het terrein een reeks van heuvels te realiseren met als doel de overheersende westenwind te breken. De open schaatsbaan is ligt in een aantal lussen royaal op het terrein, parallel de binnenzijde van de schaatsbaan is een asfaltbaan gelegd. In het noorden en oosten bevindt zich, aanvullend op de schaatsbaan, een wegparcourt, trimbaan, voor divers gebruik. Een klassieke schaatsbaan, onoverdekt, ligt ten westen van het hoofdgebouw. Het hoofdgebouw is op plus minus 250 meter uit de zuidgrens geplaatst, oostelijk van de as Strandgaperweg en heeft conform 'welstandsvoorschrift', de verschijningsvorm van een boerenschuur. Aan beide zijden as Strandgaperweg, zijnde de entree, bevinden zich parkeerplaatsen. Op de noordgrens grenst het terrein aan twee boerderijcomplexen, tussen de opstallen van deze complexen, zijn zonnepanelen geplaatst in een zuidgerichte opstelling. Op het terrein zijn geen groenvoorzieningen van betekenis, behoudens enige wilgenstruwelen parallel geplaatst aan de schaatsbaan in het midden. Opvallend zijn de cirkelvormige opstellingen ten behoeve van de koeling, deze zijn met groen verhuld binnen 'n verhoging om het zicht weg te nemen en lawaai te temperen.

Komt men niet o.a. voor het schaatsen, fietsen, rennen, dan is het niet doenlijk om je al recreërend over het terrein te begeven, gezien de hindernissen en de versnedenheid door alle lijnvormige elementen. Vele bezoekers houden zich op in- en direct rondom het hoofdgebouw waar diverse recreatieve functies zijn gebundeld. Dominant is de openheid van de polder, aan de zuidzijde geschaagd door bossen.

Terrein Flevonice, westzijde, zicht op de noordwesthoek met boerderij.

Terrein Flevonice, bestaande parkeerplaats in het uidwestelijke deel met zicht op het hoofdgebouw.

Terrein Flevonice, het middendeel met de organisch verlopende schaatsbaan.

Terrein Flevonice, het middendeel met vijverpartij, op de voorgrond de schaatsbaan.

Terrein Flevonice, achterdeel, het overgangsgebied richting boerderijen met de reeds opgestelde panelen, zuid georiënteerd.

Terrein Flevonice, westflank, met zicht op de voorpartij in het zuiden met bosaanplant. Ter linkerkant de reeks heuvels welke de schaatsbaan in de luwte moet houden.

Programma en uitdaging

Uitdaging is om een aannemelijk en pragmatisch ruimtelijk-functioneel plan te presenteren, waarbij de huidige bedrijfsvorm behouden blijft, het landschap gespaard, c.q. doorgroeit tot een modern, deels verweven en afwisselend landschap. De kapstok, het groene geraamte van vloer en elementen, in de ruimere context van de polder, moet in een gewijzigde ordening tevens aanleiding geven tot (functionele)- en belevingsmeerwaarde.

Dit geeft een unieke kans om in samenwerking met andere partijen en binnen bestaand beleid ambities te ontwikkelen- en aangrijpingspunten voor ontwerp:

- handhaven, uitbreiden en differentiatie bedrijfsvoering;
- positie in het landschap gebruiken en versterken;
- onderscheiden, anticiperen en timen van stappen.

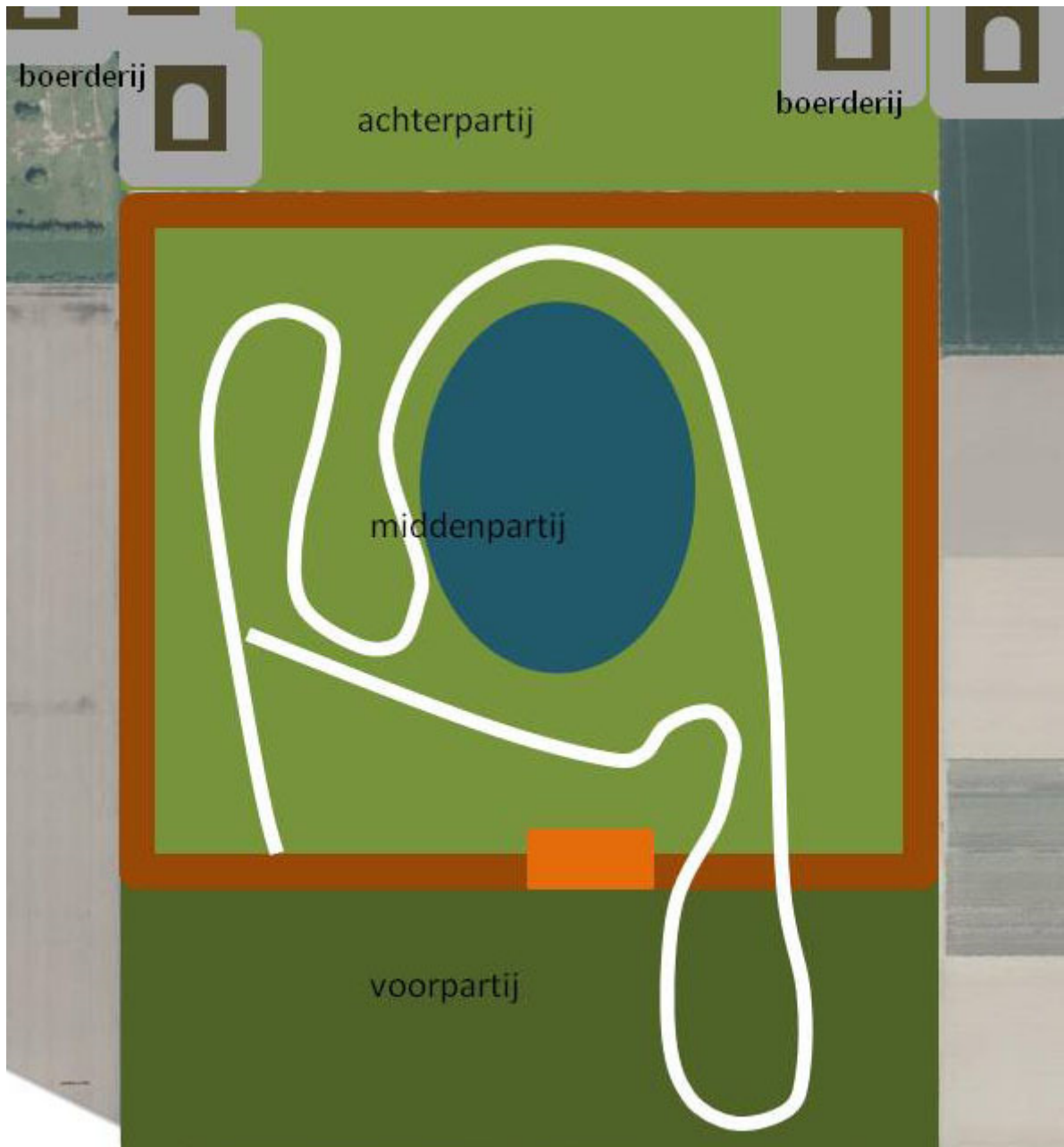
Trefwoorden/gedachten bij het formuleren van bouwstenen ter wille van het combineren van twee uitzonderlijke dominante functies, het schaatsen en energieopwekking, in willekeurige volgorde:

- gebruikmaken van de contrastrijke omgeving en elementen, grootschalig versus intiem, recht versus krom en gebogen (vijliggende gebogen schaatsbaan);
- oppakken van de grote dimensies, de grote maat, zijnde vijftig hectaren in een immens landschap;
- de geaardheid van het terrein, zijnde de verschillen in randen, te weten het boerderijlint ten noorden, de bossen ten zuiden en de open polder in de flanken;
- de met het voorgaande samenhangende: de *voorzijde*, het *midden* - en het *achter* met de boerderijen. maar ook het hebben van een zogenaamd 'binnen en buiten';
- gebruikmaken van typische elementen en karakteristieken, zoals dijken, assen, water, vergezichten en luchten;
- bundeling van lijnen en activiteiten, m.a.w. voor het leggen van vierkante meters panelen, behoeft men grote vlakken. Nu liggen activiteiten en elementen gespreid over het terrein;
- voor de plaatsing panelen komen ook de parkeervlakken en de entree in aanmerking. Tevens kan de klassieke schaatsbaan worden overkapt;
- gebruikmaken van eigenschappen toe te passen elementen, m.a.w. beschutting tegen de wind en zon, moet samen gaan met het plaatsen van panelen;
- the event van het schaatsen, moet samen gaan met het plaatsen van grote industrieel ogende vlakken met panelen, m.a.w. 'het moet wel leuk blijven';
- ontwikkel het gebouw 'meerzijdig', dat wil zeggen, aan de zuidzijde ligt ruimte, potentie qua doorontwikkeling recreatie, c.q. kwalitatieve aankomst en vertrek;
- overige aspecten.

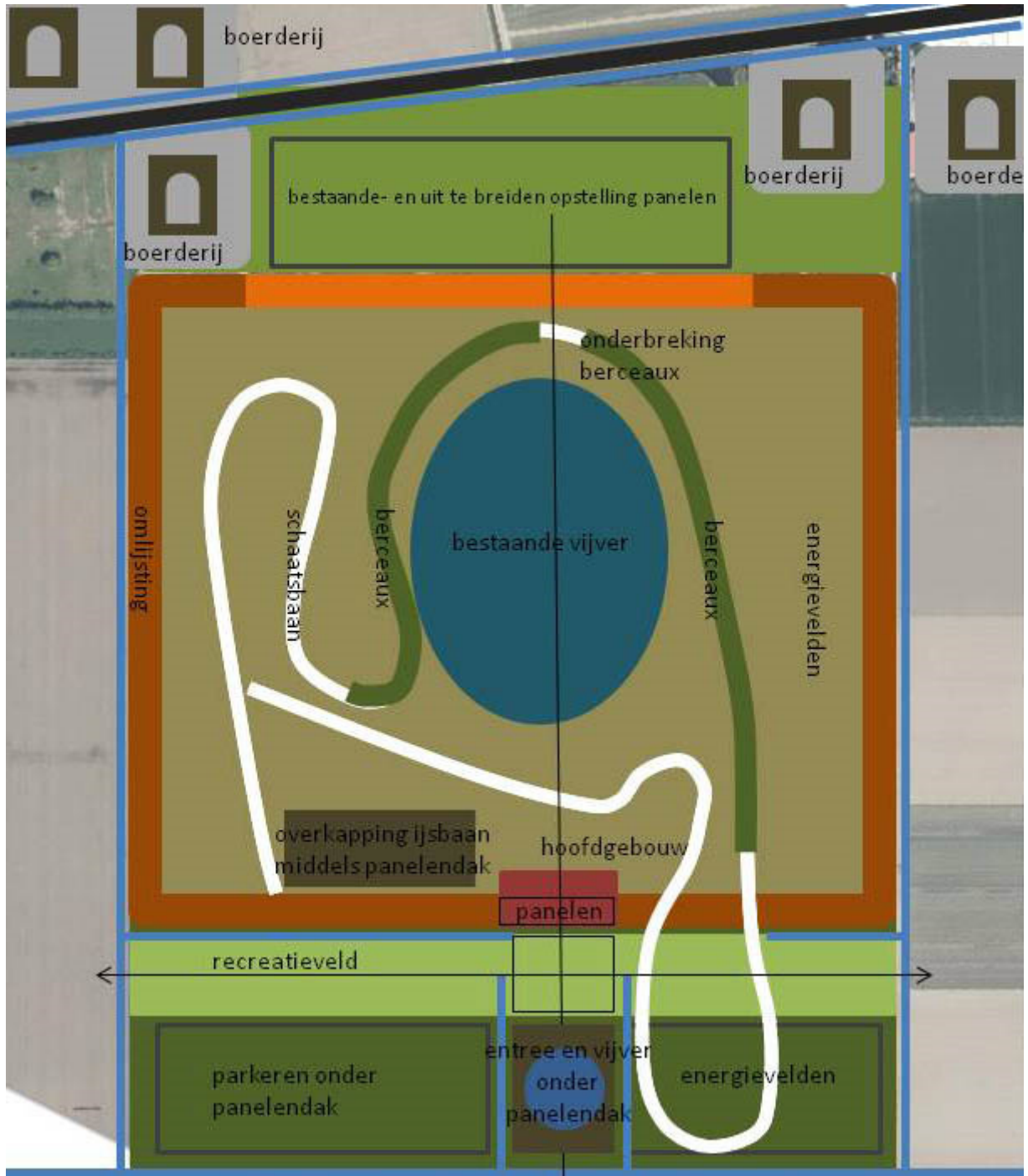
Vertaalslag in bouwstenen:

- Wat is 'the event', van het toekomstige bedrijf;
- Realiseren van een park als groeiende kwaliteit, daaraan is alles ondergeschikt, water en groen, een Renaissance schaats- en sportpark;
- Buiten het schaatsen om kan er op grote open velden worden gesport en op het gras gelegen;
- Bundeling van aanwezige functionele lijnen zoals de schaatsbaan, asfalt weg en wandelpaden met 'n praktisch en efficiënt nut: het opbouwen van wind- en zonbescherming schaatsbaan, maar ook het realiseren van oppervlak ten behoeve energiewinning;
- routes voor het wandelen en trimmen aan de buitenzijde park leggen- en parallel de schaatsbaan;

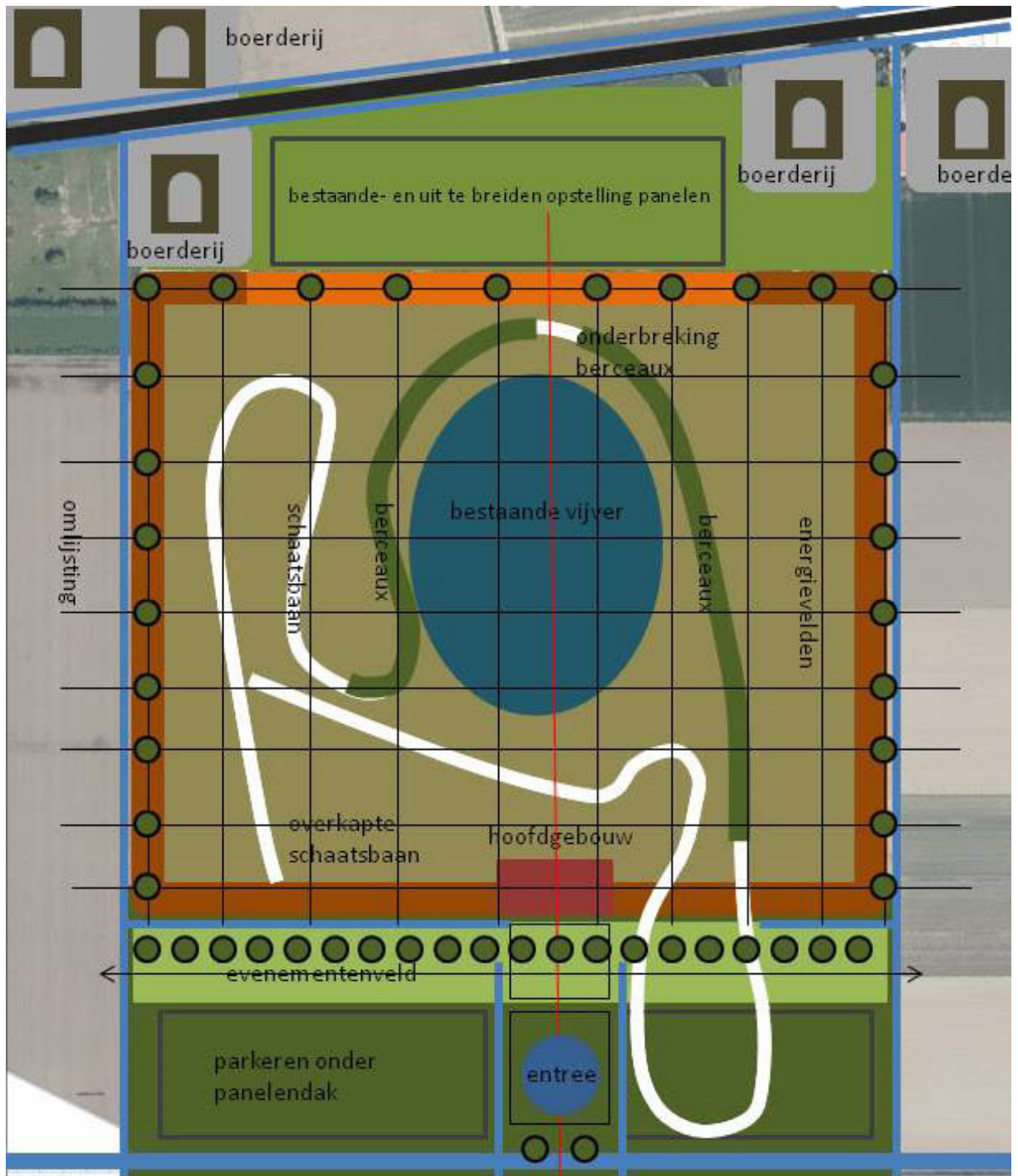
- Schaatsen (deels) binnen 'n berceau, dat wil zeggen onder een met groen overdekte schaatsbaan, met de natuur de baan isoleren tegen zon en wind;
- Gebruikmaken van de voorzijde van het gebouw, het zuidwesten van het gebouw koppelen aan het recreatieveld en de uitnodigende entree, de aankomst is al 'n big moment;
- De kern van het park met water behouden;
- Schaatsen en wandelen zijn belangrijke functies. Het zicht op de zonnepanelen niet wegstoppen, maar gedoseerd laten zien;
- Het zien -en niet gezien willen worden, manipuleren met parkarchitectuur;
- Het *buiten*, de polder mag gezien worden. Het *binnen*, het geheel van panelen, wordt middels een in te brengen regelmatig verdeeld raster, af en toe zichtbaar;
- De velden met panelen, in de context van de parkopzet, presenteren als bloembedden van energie;
- De organisch verlopende schaatsbaan in een spannend contrast leggen met het raster, vanwaar op snijlijnen, de glazen wereld van energieopwekking wordt gezien;
- Parkarchitectuur koppelen aan eenvoudige middelen, zoals de dijk als doorgaande ophoging en beschutting, doorzichten en panorama's, c.q. streekeigen, markante beplantingen;
- De grove opdeling van het terrein in een voor, midden en achter, accentueren door het midden als groen bastion te presenteren met een kern van water;
- Voor het midden ligt de voorpartij, de noordzijde van de voorpartij wordt als lange oostwestbaan open gehouden om het zicht op de polder te handhaven;
- Met het zogenaamde bastion tijdig aan de noordzijde eindigen om de strook met boerderijen ruimtelijk ongemoeid te laten.

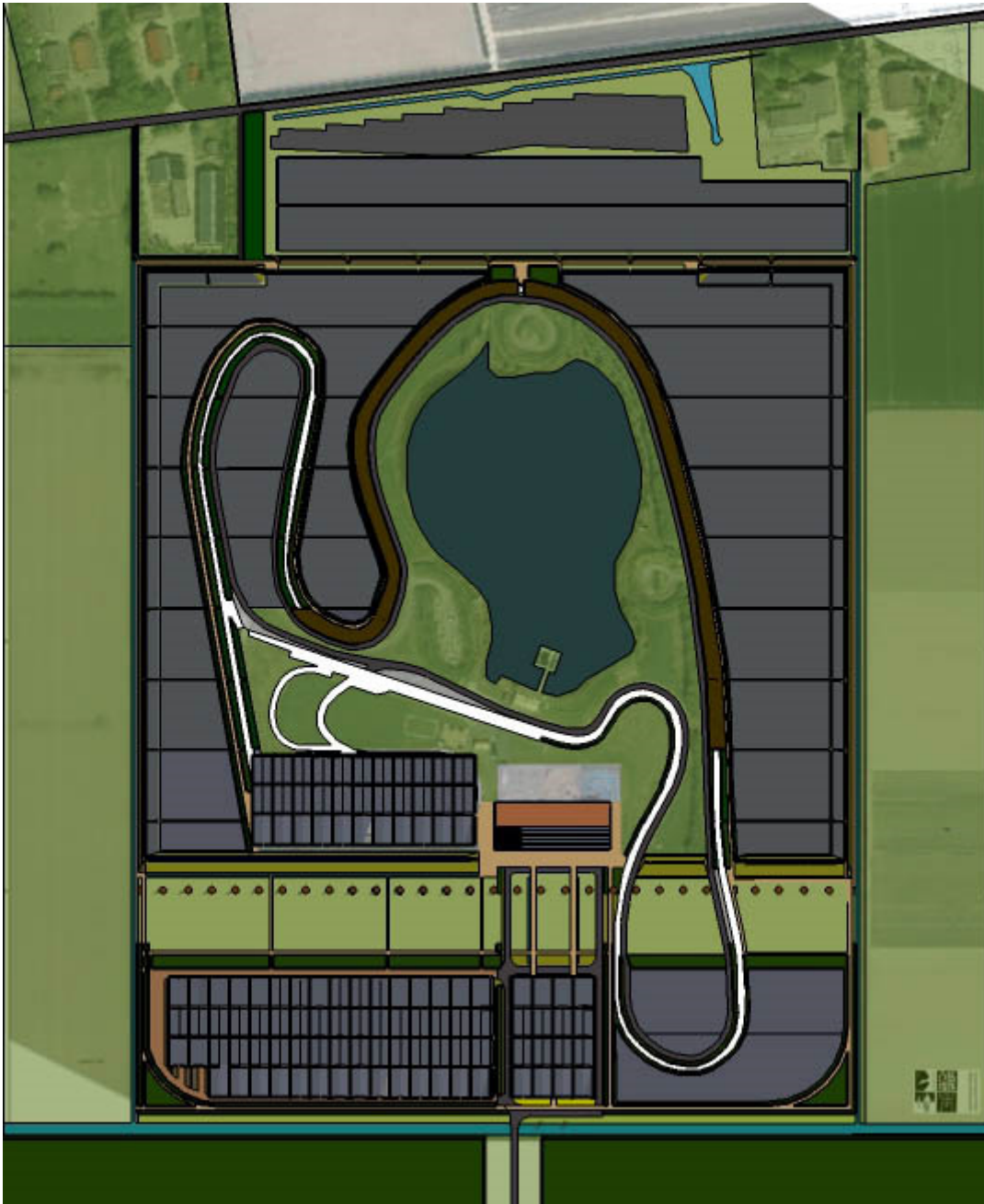
Plan op hoofdlijnen in abstractie: het onderscheiden van een voor-, midden en achterpartij. Waarbij de achterpartij een overgangsbereik vormt aansluitende op voorkomende boerderijcomplexen. De voorpartij sluit zuidelijk deels aan op met bos verdichte gebieden. De bruine lijn geeft aan de omlijsting van het middengebied met dijken, het zogenaamde bastion.

Een functioneel-ruimtelijke opzet van het terrein. Voornamelijk in de middenpartij wordt sport en duurzaamheid samenhangend georganiseerd en vormgegeven. Het recreatieveld zorgt voor een markante overgang tussen voor en midden en geeft zicht op de polder aan weerszijden. De entree zorgt voor een spannende ervaring: men begeeft zich onder een panelendak richting het hoofdgebouw. Een groot deel van de centraal liggende schaatsbaan is gehuld in een berceau. Aan de noordzijde, de boerderijzone, is de combi van dijk met voetpad losgelaten.

Een schematisch principe weergevend het hoofdbeplantingsbeeld. Een ruime opstelling (60m.) van bomen aan de randen-, een wat dichtere (20m.) noordelijk van het recreatieveld/eventementenveld.

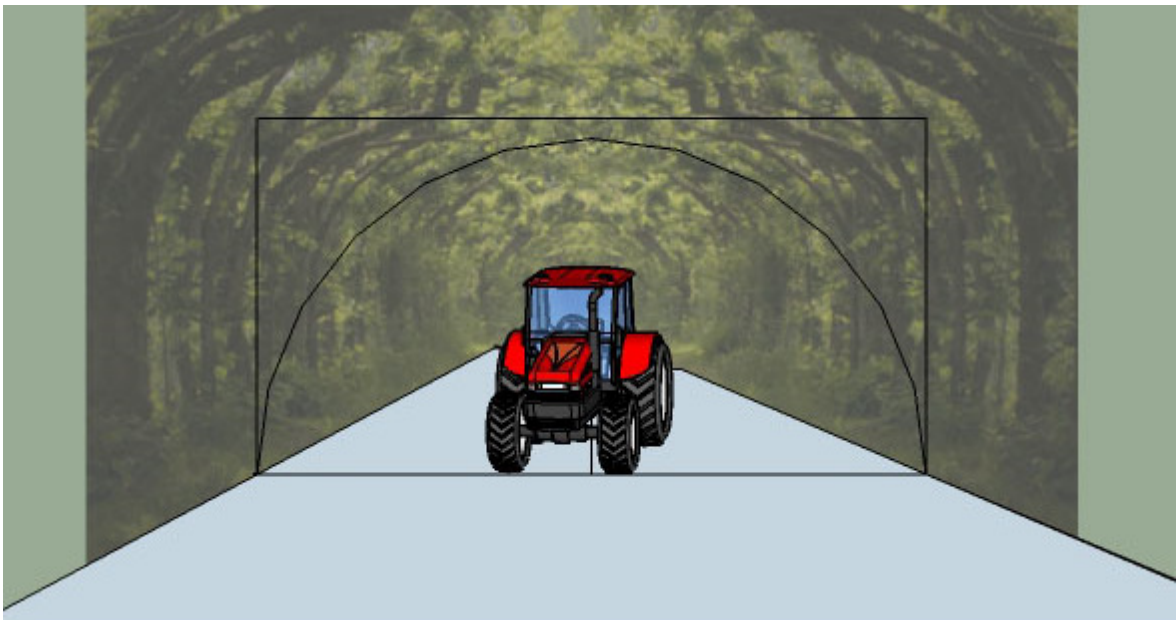
Het plan, een integratie van energiewinning en recreatie in de samenhangende gedaante van een modern park.

Relevante onderdelen parkontwerp, natuurlijke koeling, de berceaux, overige beplantingen en doorsneden

Duurzaam groen koelen door het strategisch moduleren van grondlichamen in combinatie met groenelementen.

Het ter beschikking staande grondvolume, zijnde de kubieke meters grond vrijgekomen bij het graven van de centrale vijver, wordt opnieuw gemodelleerd. Deze aarde wordt van buiten- naar binnen 'slim en systematisch opgezet', om in combinatie met groene architectuur, zijnde wanden, beschutting te leveren tegen wind en zon. Concreet wordt het gehele maaiveld deels licht verhoogd- en de buitenranden, bovenop het licht verhoogde maaiveld, vormgegeven als dijk. Naar binnen toe helt het af, op deze flauwe hellingen worden panelen geplaatst.

Weg en wandelroutes worden gecombineerd met houtwallen en strak tegen de organisch verlopende schaatsbaan gelegd, hierdoor ligt de schaatsbaan als het ware in 'een Sonk'. Dat wil zeggen in een relatieve verlaging, een beschutte plek. Deze maatregel wordt consequent doorgevoerd in het verloop van de schaatsbaan en laat in principe eenzelfde doorsnede zien. De schaatsbaan zelf wordt (deels) gehuld in een groene doorgaande berceau, een aloud, geliefd en romantisch tuinelement, een groene kathedraal. De combinatie van het 'opsluiten en begroenen' van de schaatsbaan, levert een aanzienlijke energiebesparing met betrekking tot de koeling van het ijs, met name de wind laat het ijs snel smelten. Ook is de beplanting een aangename bescherming tegen de wind tijdens het schaatsen- en geeft het kijkplezier. Verlichting in het raamwerk van de berceau, geeft 'n toegevoegde belevingswaarde.

Het combineren van groene kwaliteiten, zomer- en winterbeeld, als (windluwe) entourage voor het schaatsen, de trimbaan en wandelen onder een doorgaande druivenrank en de witte regen, als klimplanten.

Een voorbeeld uit de tuinbouw, een stalen overkapping. Qua hoogte, breedte, als referentie, bruikbaar als omlijsting van de schaatsbaan, zijnde de groene berceau als romantisch decor.

Middels een afwisseling van hoge- en lage elzenhagen wordt de blik van de toeschouwer, wandelaar geleid. De hoge haag staat op de dijk aan de binnenzijde, de lage aan de buitenzijde, de blik op de omringende polder garanderend. Op de snijlijnen staan hoge markante bomen en kan men (gedoseerd) intern op de bedden met zonnepanelen kijken.

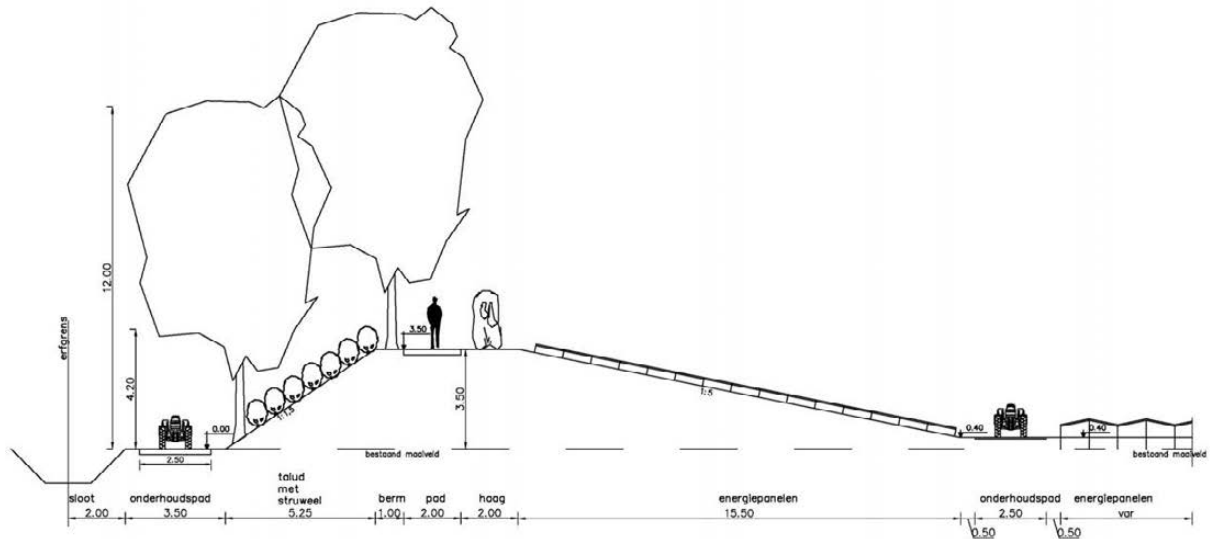

Op de noordrand van het evenemententerrein worden zuilvormige bomen geplaatst (afb. rechtsboven). Op de snijlijnen worden evenals op de buitenranden van het terrein, zomerlinden geplant (afb. links). Op de buitenflanken onder de linden wordt een mei-sleedoornstruweel geplaatst (afb. rechtsonder).

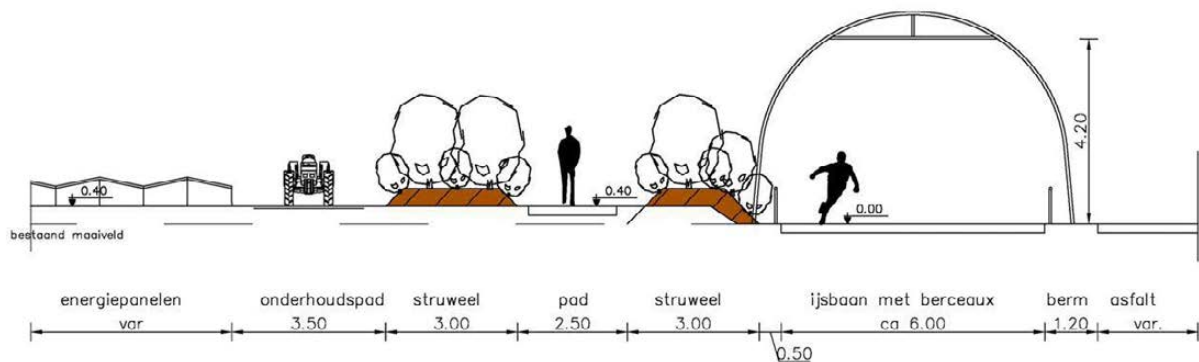
De panelen worden binnen de strakke en structureel geplaatste groene vlakken geplaatst als ware het bloembedden. Het gebruik van de els als gesnoeide boom in dichte pakking ondersteunt de kamerachtige opdeling van de middenpartij.

Relevante doorsneden

Profiel 3

Kenmerkende doornede van buiten naar binnen, achtereenvolgens een functionele overgang van park naar polder, ook te gebruiken als wandelpad-, een dijklichaam met daarop een wandelpad: 'een blik naar buiten en af en toe een blik naar binnen'. Op de binnenflanken van het dijklichaam worden panelen gedrapeerd.

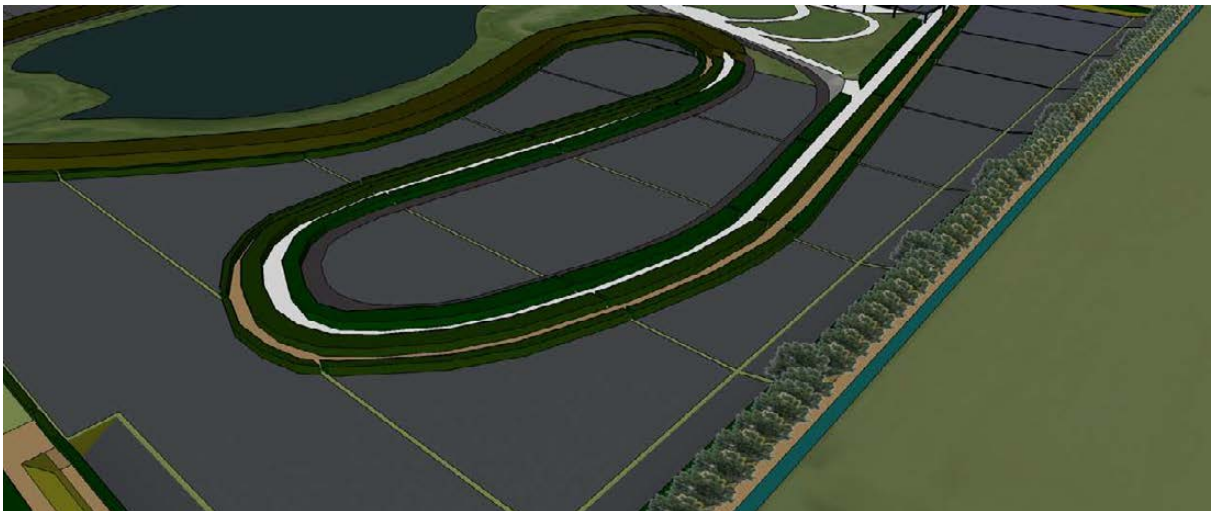
Profiel 2

De innige combinatie van infrastructuur, paden en wegen, met groene elementen, draagt zorg voor een natuurlijke en duurzame beschutting van de schaatsbaan.

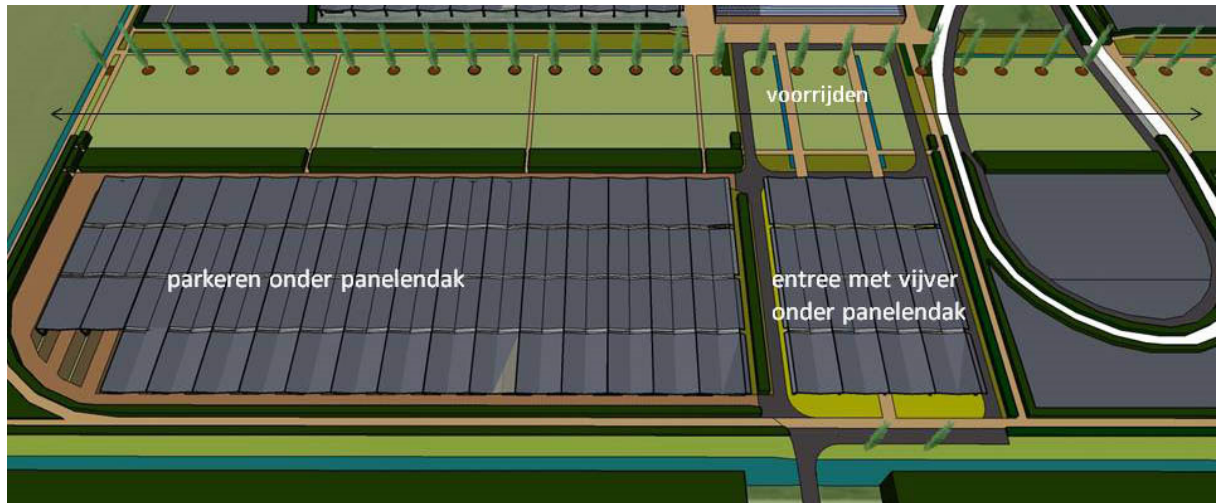
Cultuur, landschap en middelen

Als ware het een bouwdoos, worden de kwaliteiten van landschap, polder- en plek gedemonteerd en in elkaar gezet. Het samenhangende geheel als optelsom der delen, betreft een park. De werkbare bouwstenen als kwaliteiten betreffen onder andere:

- schaal en maat: de stoere en ruime maten van de polder, dat kunnen vlakken en doorzichten zijn, het ruime veld, de luchten;
- grid en puntraster: een zekere afleesbaarheid in het veld, een herhaling, een ritme van lijnen en punten, zorgt voor ordening en een rustig beeld qua beleving. Op snijpunten worden doorzichten gegeven;
- zone's en randen: in de gehele compositie van het grote vlak van vijftig hectaren, onderscheiden we van zuid naar noord gaande, 'n voorpartij, een middenpartij en een achterzijde. Daarnaast zijn er randen met een binnen en een buiten;
- assen: het gebouw, met doorgaande spil van voren naar achteren, zorgt voor 'n centrumgevoel en rust;
- routes: via lange lijnen kan men dwalen en verpozen;
- contrast: het verschil tussen de organisch verlopende schaatsbaan en de orthogonale nuchterheid van de polder;
- het grondvlak: vloer en grondwerk, de ophoging, de toepassing van de dijk en het water als iconische elementen uit de polder;
- gebiedseigen beplanting: als inkadering, beleving, zomer- en winterbeeld, geur, eten en bloei . Wilgen, gesnoeide elzen als brede hagen, hoog en laag, het gebruik en statuur van de zomerlinde en de populier, onderstrepen het beeld- en beleving van park- en polder.

Schematische aanduiding met betrekking tot verloop zichtlijnen vanaf de rand (hellende vlakken) naar het midden- en het opsluiten van de schaatsbaan middels groene patronen op een lichte ophoging met de schaatsbaan als relatieve verlaging. Te zien is de middenzone met een regelmatige raster van lijnen, op het snijvlak van paden en schaatsbaan, wordt de gebruiker, bezoeker, middels 'kijkaten', een blik gegund op het binnen, het energielandschap. Ter rechterzijde de westflank met een open zicht naar het buiten, de polder.

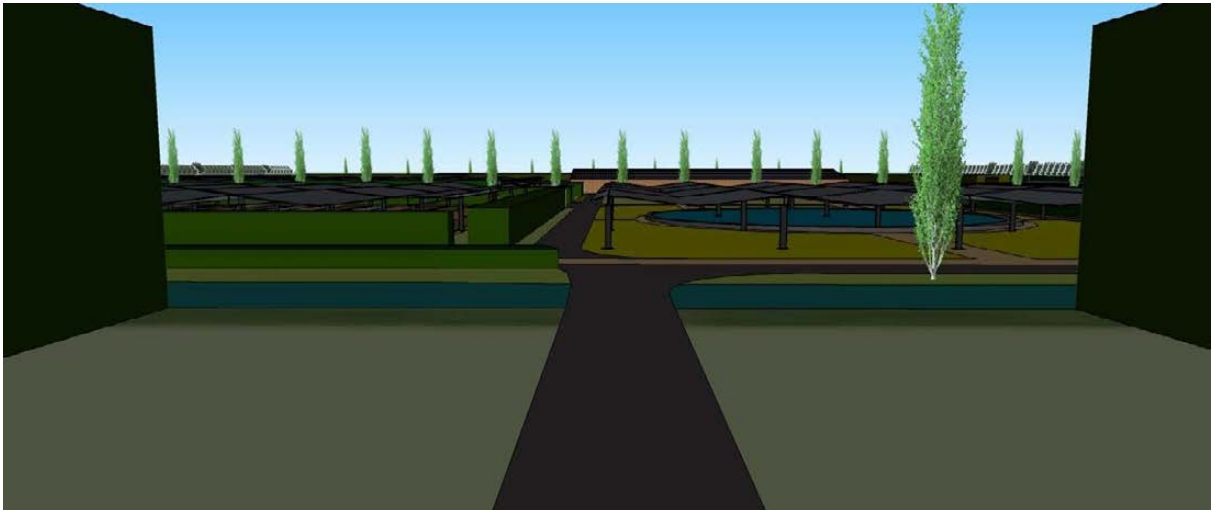

De voorpartij, uitgewerkt in een logistiek verkeer- en parkeerdeel, maar ook dienend als visitekaart.

In de voorpartij is tevens het oostwest gerichte open recreatieterein begrepen, de schaal en maat van het polderlandschap wordt hier naar binnen gehaald als ruimtelijke ervaring. In het ontvangstbereik is de entree deels overdekt met een centrale vijver, speel- en zitgelegenheid. De vijver doet dienst als opvang water van de daken en infiltratiegebied.

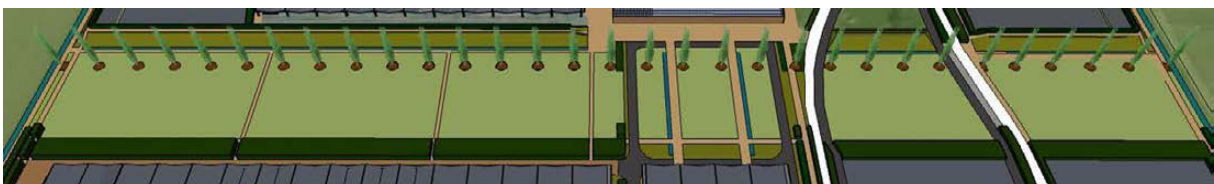
Entreepartij vanuit het zuiden gezien. Op de hoofdas, met doorgaande spil van voren naar achteren, ligt de entree opgespannen evenals het hoofdbouw. De hoofdas draagt zorg voor 'n centrumgevoel en rust.

Het entreebereik, als grondvlak, ligt intiem onder het panelendak met vijver, beschermt tegen zon en regen.

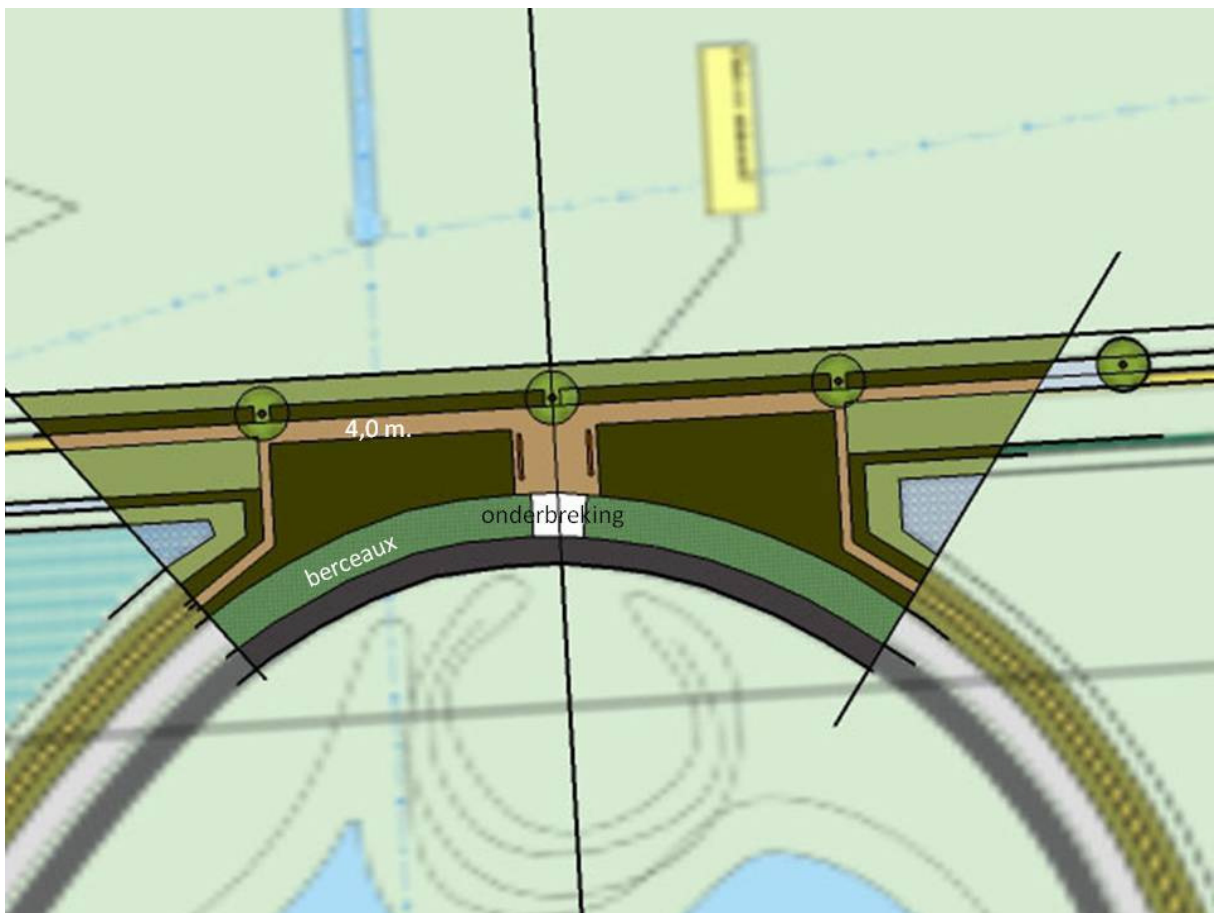
De middenpartij is met dijken omlijst, met uitzondering van het middendeel in het noordelijke bereik en zijdelings het hoofdgebouw. Duidelijk is de zonering middels het raster, op de snijlijnen aan de randen bevinden zich markante hoge bomen op zestig meter afstand van elkaar. Op de noordrand/voortpartij, zijn deze beplantingselementen op een onderlinge afstand van twintig meter gesteld, de statigheid en allure van deze open oostwest gerichte strook versterkend. Contrast: het verschil tussen de organisch verloopende schaatsbaan en de orthogonale nuchterheid van de polder, is hier duidelijk zichtbaar. Routes: via lange lijnen kan men dwalen en verpozen.

Het accentueren van de overgang voor- en middenpartij en het ruimtelijk aanzetten van het middenrif, zijnde het recreatieveld. Het gebruik en statuur van "den Hollandschen Cypres", de populier, als markant beplantingselement onderstreept het beeld- en beleving van het park.

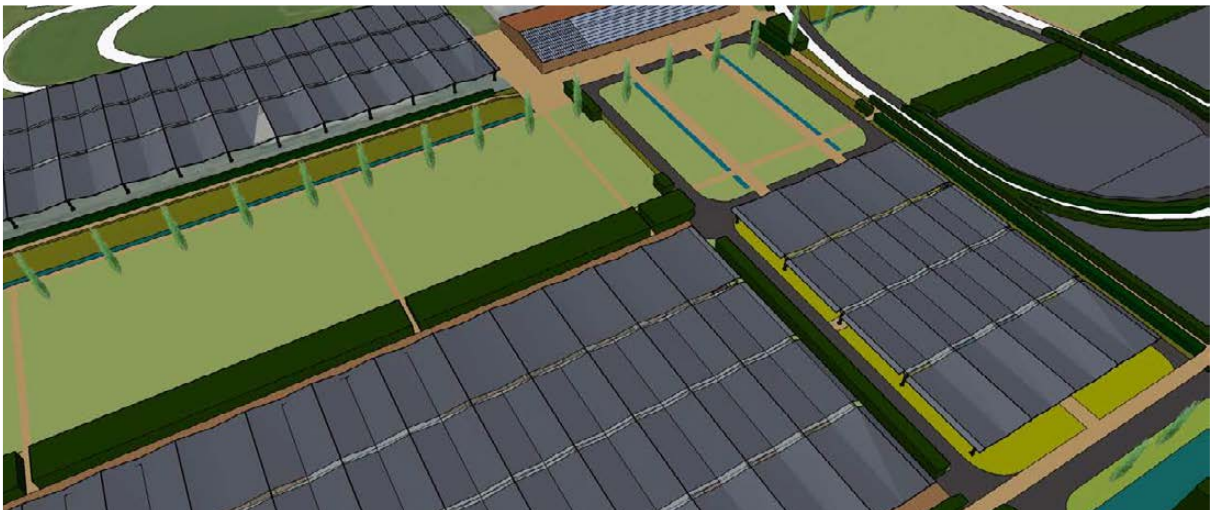
De achterpartij met beide boerderijcomplexen. Hier overheerst het milieu van het boerenerf met tuinen en opstallen aan beide zijden aansluitend op de doorgaande weg. Behoudens de hoeken, ontbreekt aan deze zijde het dijklichaam, het heeft hier geen visuele meerwaarde en het ruimtebeslag is groot waardoor de plaatsingsmogelijkheid voor panelen afneemt.

Het middendeel overgang midden- en achterpartij, een parkachtige setting. Op de middenas opgespannen met bosschages en bomen, wordt de berceau over de schaatsbaan onderbroken. De toeschouwer, wandelaar, heeft hier middels een vrijgemaakte verblijfsruimte zicht op.

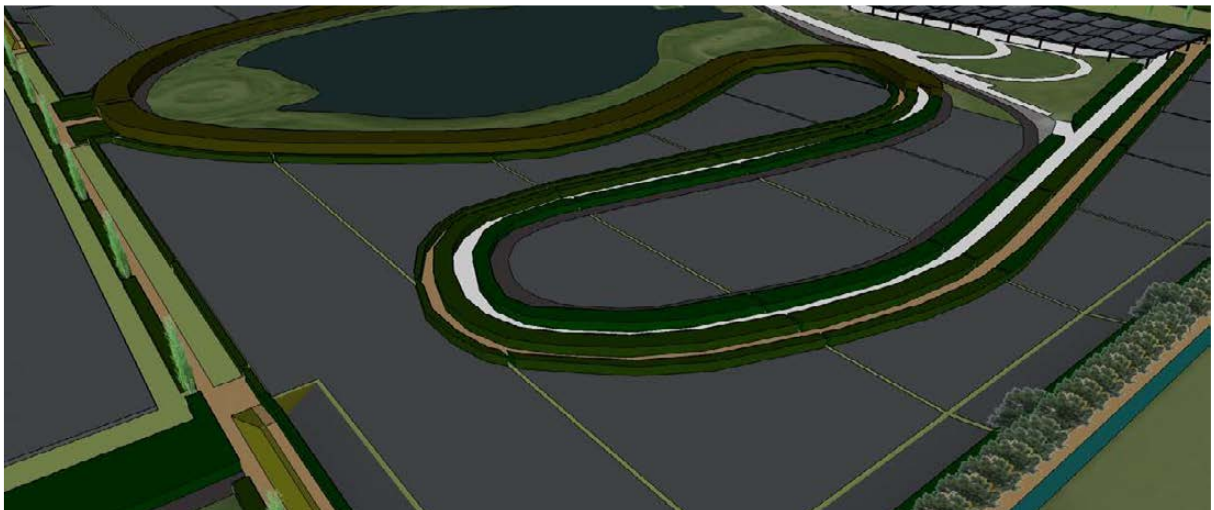
Zicht op het terrein vanuit het noorden. Op de voorgrond de verblijfsruimte vanwaar men de onderbreking in de berceaux, op de as van het hoofdgebouw kan waarnemen.

Zicht op de overdekte entree vanuit het zuidwesten. Zichtbaar is aswerking met het gebouw, de overdekte entree wordt middels een hoge haag gescheiden van het eveneens overdekte parkeergedeelte ten westen.

Zicht op Flevonice vanuit het zuidwesten. Fraai is ook hier het contrast tussen de organisch verlopende schaatsbaan en de orthogonale nuchterheid van de polder. De recreatieweide zorgt voor een markante en brede overgang tussen voor- en middenpartij.

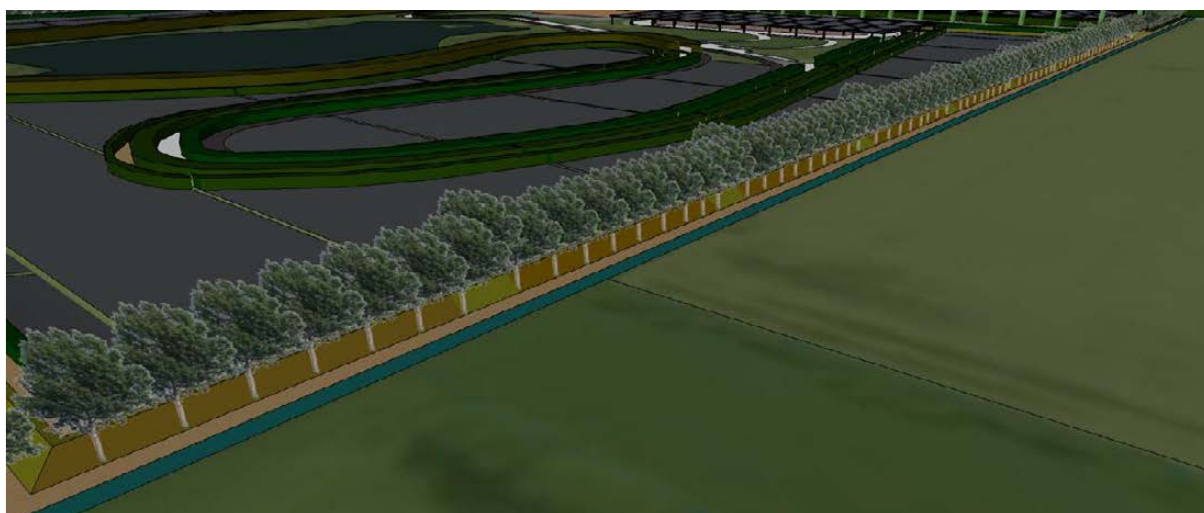
Zicht op Flevonice vanuit het noordwesten, met de overkapte schaatsbaan rechtsboven in beeld. De buitenrand, westzijde is dicht beplant met linden en onderbegroeiing bestaande uit mei- en sleedoorn.

Zicht op Flevonice vanuit het noordoosten, met een robuust beplante oostrand bestande uit linden en mei-en sleedoorn.

Zicht op Flevonice vanuit het zuidoosten.

Robuust op te zetten buitenranden middels zomerlinden en onderbeplanting bestaande uit mei-en sleedoorn.

Kenmerkende gesloten robuuste rand bestaande uit zomerlinden, als referentie voor de op te zetten flanken van het terrein Flevonice.

Bijlage 2 Aanmeldingsnotitie voor de m.e.r.-beoordeling

COÖPERATIE LANDSCHAPSPLANNING

Opdrachtgever: Flevonice b.v.

Vormvrije MER
Beoordelingsnotitie
Gemeente Dronten

Tevens bijlage bij
Ruimtelijke onderbouwing

Rapportnr.: LP 2019 25
4 april 2019, gewijzigd 1 juli 2019

DEFINITIEF

Ir. B.J.J. Taken
Landschapsarchitect en planoloog

Landschapsplanning Coöperatie U.A. • Kasteel Daelenbroeckstraat 60 • 6043 XR Roermond
www.landschapsplanning.nl • info@landschapsplanning.nl • KvK 62860682

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1. Voornemen	3
1.2. M.e.r.– beoordelingsplicht en procedure	3
1.3. Leeswijzer	4
2. SITUATIE EN KENMERKEN VAN HET PROJECT	5
2.1. Bestaande situatie (plaats van het project)	5
2.2. Aard en omvang van het project (bijlage inrichtingsplan)	7
2.3. Wijze van aanleg	10
3. EFFECTEN VAN HET PROJECT OP HET MILIEU	11
3.1. Inleiding	11
3.2. Natuur (bijlage Ecologisch Onderzoek)	11
3.3. Landschap	13
3.5. Bodem en water	18
3.6. Overige aspecten	19
4. CONCLUSIE	20
Bijlagen (separaat)	21
1. Ecologisch Onderzoek	21
2. Inrichtingsplan Flevonice	21

1. INLEIDING

1.1. Voornemen

Flevonice is voornemens op haar locatie aan de Strandgaperweg te Biddinghuizen, Gemeente Dronten, een groot deel van het terrein in te richten met zonnepanelen. Het terrein van circa 53 ha heeft als hoofdbestemming Recreatie en wordt gebruikt voor een scala aan sport- en recreatieactiviteiten. Het bestemmingsplan staat door middel van een binnenplanse afwijking de oprichting van zonnepanelen voor een beperkte oppervlakte (10%) toe; deze mogelijkheid is reeds voor een deel ingevuld, maar biedt onvoldoende capaciteit.

Aangezien een ijsbaantraject een belangrijk onderdeel van de exploitatie vormt, is in de winterperiode veel energie nodig; de rest van het jaar kan deze eventueel worden geleverd aan nabijgelegen recreatieparken.

De inrichting van het zonnepark zal gepaard gaan met een totale upgradering van het terrein, mede om de landschappelijke inpassing van de veelheid aan activiteiten te waarborgen.

1.2. M.e.r.– beoordelingsplicht en procedure

Voor de realisatie van het zonnepark vraagt Flevonice een omgevingsvergunning met afwijking bestemmingsplan aan conform art. 2.12 lid 1, sub a onder 3 Wabo.

Daarbij moet het bevoegd gezag, de Gemeente, beoordelen of M.e.r.- plichtigheid aan de orde is. Daartoe moeten de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden gehanteerd. In deze lijst met drempelwaarden komen geen zonneparken voor maar wel “De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water”. Omdat een zonnepark, dat geen onderdeel is van een grotere activiteit, alleen elektriciteit produceert, is volgens InfoMil een vormvrije m.e.r.-beoordeling niet aan de orde.

Op verzoek van de Gemeente Dronten is desondanks voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling gekozen.

Deze vormvrije m.e.r.-beoordelingsnotitie moet het bevoegd gezag zodanig inzicht in de milieugevolgen geven, dat zij op basis daarvan kan besluiten of al dan niet een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. De gemeente moet in haar beoordelingsbesluit ten aanzien van deze m.e.r.-notitie dit toelichten. Zij zal daarbij rekening houden met de criteria uit de Europese richtlijn m.e.r.:

- kenmerken van de activiteiten;
- locatie van de activiteiten;
- kenmerken van het potentiële effect.

Dit m.e.r.-beoordelingsbesluit hoeft niet te worden gepubliceerd maar moet worden opgenomen in de omgevingsvergunning en staat daarmee in die procedure open voor reacties.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de bestaande situatie, de aard en omvang van het project en de wijze van aanleg. Hoofdstuk 3 beschrijft de milieugevolgen van aanleg en gebruik van het project, zodat duidelijk wordt of belangrijke nadelige milieueffecten te verwachten zijn. Hoofdstuk 4 geeft tot slot een conclusie.

2. SITUATIE EN KENMERKEN VAN HET PROJECT

2.1. *Bestaande situatie (plaats van het project)*

Het projectgebied betreft de huidige locatie van Flevonice, een veelzijdig recreatiepark met het accent op “bewegen”. Het ligt ten zuiden van de Mosselweg en is ontsloten vanaf de zuidelijk gelegen Strandgaperweg. Belangrijke elementen zijn :

- een 400 meter ijsbaan;
- een lange buitenijsbaan;
- een aparte ijsvloer voor ijshockey en kunstrijden;
- een fun-icepark voor kinderen;
- een kartbaan;
- diverse constructies die thuishoren in een loop- en trimparcours.

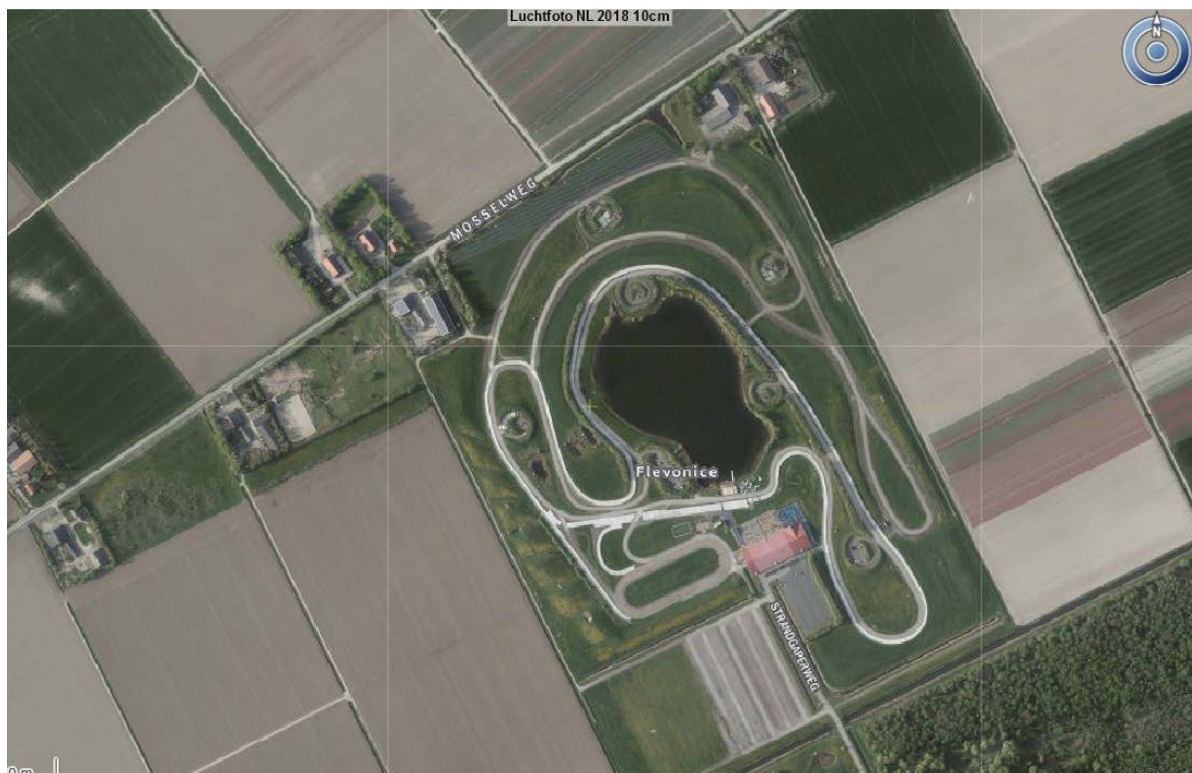
Midden op het terrein ligt een grote waterpartij, waar de buitenijsbaan (met begeleidend onderhoudspad en een 1,5 m hoge boarding tegen de wind) omheen loopt. Voor een deel is de buitenijsbaan aan de westzijde voorzien van een struweelhaag. Verdeeld langs de buitenijsbaan is door reliëf en beplanting een zevental nissen gevormd, waarin technische voorzieningen voor de ijsbaan zijn ondergebracht. Het terrein, dat verder wordt beheerd als grasland, is langs de buitengrenzen voor een groot deel omgeven door een tot 3 m hoge, slechts zeer plaatselijk beplante, omwalling. Binnen deze randzones bevinden zich nog resten van paden van de buiten gebruik gestelde buitenste lus. Langs de oevers van de centrale waterplas ontwikkelt zich een meer natuurlijke vegetatie.

Entree, parkeren en groot dienstgebouw (café-restaurant, sanitair en vergaderruimtes) bevinden zich aan de zuidzijde van het rechthoekige complex, dat oorspronkelijk twee grote landbouwkavels vormde. Aan de noordzijde tegen de Mosselweg is reeds circa 1 ha bezet met zonnepanelen. Ook reeds toegestaan zijn circa 8 ha zonnepanelen, op het entreegebouw, boven de 400 meter baan en in de zuidwesthoek boven de toekomstige parkeerruimte.

Er mogen beperkt ook grote evenementen worden gehouden. In de zuidwesthoek vindt thans nog agrarische gebruik plaats. In de noordoosthoek vormt een voormalige boerderij de dienstwoning met gebouwen voor beheer en onderhoud.

De begrenzendende kavels aan oost- en westzijde en aan de overkant van de Mosselweg zijn landbouwkundig in gebruik als akkerland en weide. In het zuiden grenst het terrein aan een boscomplex.

Aan de Mosselweg liggen enkele agrarische bedrijven, waarvan twee erven, in de noordwesthoek en in de noordoosthoek grenzen aan het terrein van Flevonice.

Luchtfoto

2.2. Aard en omvang van het project (bijlage inrichtingsplan)

Het totale plangebied van Flevonice zal voor een groot deel (in totaal circa 24 ha) worden bedekt met zonnepanelen. Maar deze activiteit wordt tevens aangegrepen om een park van allure met een eigen karakter te realiseren. De zonnepanelen moeten dan als een vanzelfsprekende achtergrond voor de aanleg functioneren. Daartoe worden in een groot vierkant langs de oost- en westgrens en in het noorden en zuiden van het terrein bestaande grondwallen omgevormd tot circa 3,5 m hoge “dijken” met aan de binnenzijde een talud van 1 op 5, waarop panelen plat op het maaiveld kunnen worden geplaatst. Deze panelen kunnen zodoende zonder de gebruikelijke stellages met pennen in de grond worden bevestigd. Het reliëf van het terrein is in deze buitenrand dus aangepast aan de opstelling, waardoor op de schaal van het zonnepark een meer vanzelfsprekend landschapsbeeld ontstaat. De rest van de randzones en de zuidoosthoek worden bedekt met zonnepanelen in een opstelling ver beneden ooghoogte (max.60 cm); ook hierdoor blijft de ruimtelijkheid van het park behouden.

Bij deze nieuwe inrichting is gekozen voor een duidelijk concept, een idee, met een indeling in 3 segmenten, die ieder hun eigen sfeer en programma hebben. Een voorterrein met parkachtige toegang en overdekt parkeren, waarop over de volle breedte van het terrein een evenementenweide aansluit als ruimtelijke scheiding met het middengebied.

Een middenpartij in een vierkant van met bomen beplante buitenwallen, die aan de binnenzijde bekleed zijn met zonnepanelen.

Het achterterrein, waar de bestaande panelen zijn aangevuld, is bewust neutraal gehouden om het open landschap aan de Mosselweg zo weinig mogelijk te beïnvloeden.

De kern van het middengedeelte met actieve sportzones en grote vijver wordt vrijgehouden van panelen en vormt visueel-ruimtelijk een nieuw park. Hierin slingert de lange ijsbaan, rond de vijver uitgevoerd als een berceau, een groene tunnel, voor een deel ook door de paneelvelden. Rondom het vierkant zijn grensbeplantingen geprojecteerd, die het zicht in de polder open houden en naar binnen gedoseerd

doorkijken op de zonnebedden geven en zo het park beleefbaar maken. Deze, buiten de actieve sportzones, volkomen nieuwe opzet wordt ingebed in een strak oostwestraster van zonnebedden, bij de doorkijken benadrukt door bomen.

In het zuidwestelijk deel worden de reeds overeengekomen panelen als een soort grote carport uitgevoerd door de parkeerplaats te overkappen. Ook de entree wordt in deze meer monumentale aanpak betrokken.

De exacte inrichting is weergegeven in het bijgaande inrichtingsplan (bijlage 2).

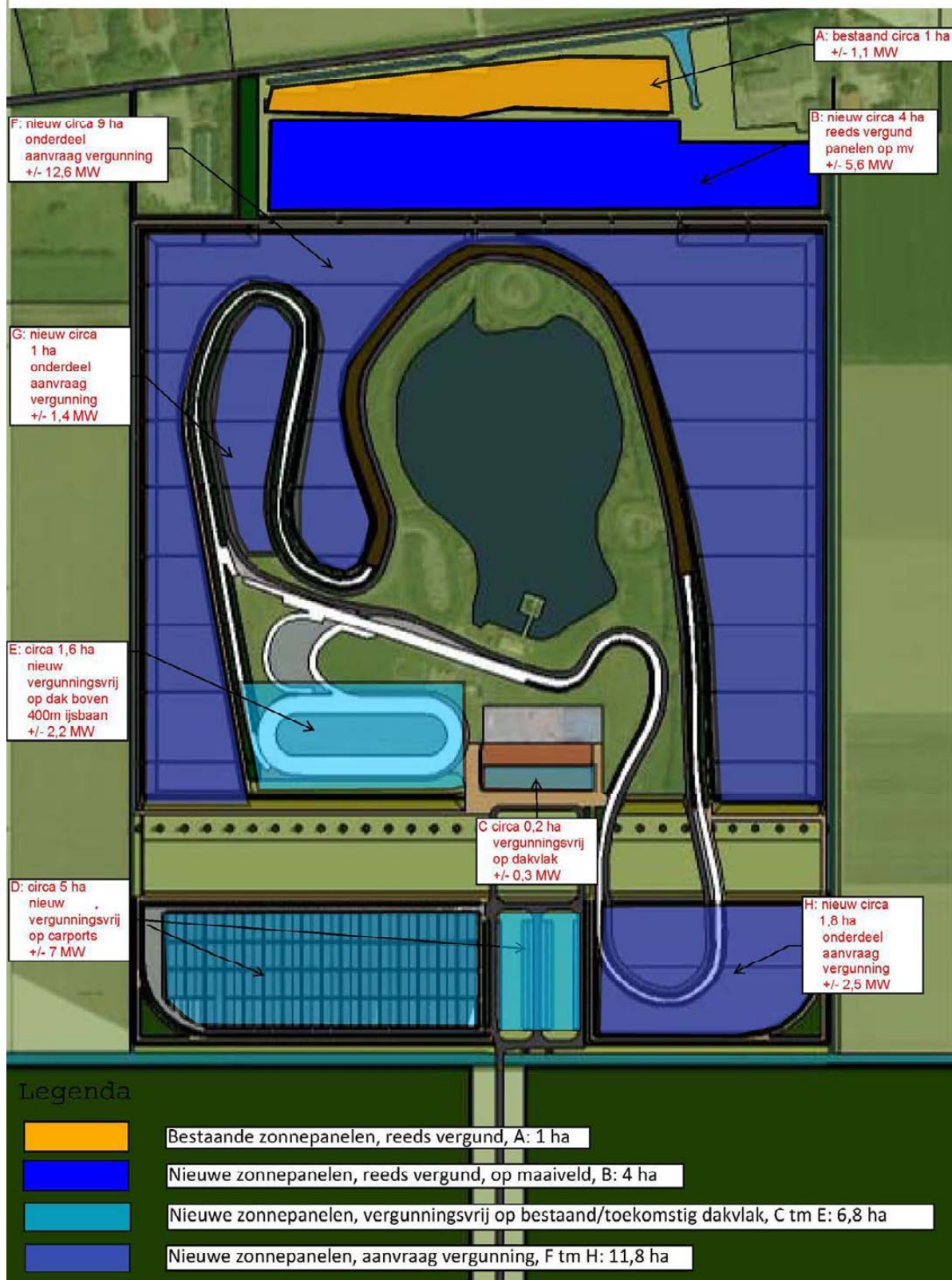
Het totale project betreft 23,6 ha zonnepanelen met een vermogen van 32,7 MWp. Tussen de vlakken is een tussenruimte van enkele meters voor onderhoud. Voor meet- en regelapparatuur moeten enkele kleine schakelstations, ter grootte van een halve zeecontainer, worden geplaatst. Aangezien het totale terrein al omheind is zijn geen nieuwe afrasteringen nodig.

De aangevraagde omgevingsvergunning, waartoe zowel de Ruimtelijke Onderbouwing als deze Beoordelingsnotitie zijn opgesteld, betreft het nog niet vergunde deel van het zonnepark, zijnde 11,8 ha met een vermogen van 16,5 MWp, zoals aangegeven op onderstaand schema en figuur op pagina 9.

Overzicht Flevonice, oppervlaktes versus vermogen, 3-4-2019_v4b

	opp in ha	opp in ha	opp in ha	opp.totaal in ha	MW	toelichting
A		1			1,1	bestaand
B		4			5,6	nieuw; reeds vergund; omgevingsaanvraag september '18 vergund okt. 2018
C	0,2				0,3	nieuw; vergunningsvrij op bestaand dakvlak
D	5				7	nieuw; vergunningsvrij op toekomstig dakvlak
E	1,6				2,2	nieuw; vergunningsvrij op toekomstig dakvlak
F			9		12,6	nieuw; onderdeel nieuwe omgevingsvergunningaanvraag
G			1		1,4	nieuw; onderdeel nieuwe omgevingsvergunningaanvraag
H			1,8		2,5	nieuw; onderdeel nieuwe omgevingsvergunningaanvraag
	6,8	5	11,8	23,6	32,7	
				ha	MW	

OVERZICHT LOKATIES ZONNEPANELEN, STATUS VERGUNNING, GROOTTE en VERMOGEN (3-4-'19)

Plaats en oppervlakte panelen

2.3. Wijze van aanleg

Bij het project Flevonice is betreffende de constructie van de zonnepanelen gekozen voor het systeem PEG (of gelijkwaardig). Dit systeem heeft een groot aantal voordelen op het gebied van efficiency, duurzaamheid en milieubelasting. Zo wordt het grondoppervlak zeer effectief benut, zijn alleen lichte staalconstructies nodig en leidt een hoge mate van standaardisatie tot een snelle installatie. Materialen worden in eenvoudige transportunits aangevoerd en zijn met handkracht en handgereedschap zonder zware machines te monteren. De vlakke ligging voorkomt piekbelasting, zodat de levering aan een naburige net zelden problemen vormt.

Voor het bouwrijp maken van de situatie worden plaatselijk bestaande paden van beton en asfalt conform bestaande voorschriften opgenomen voor hergebruik als fundatie onder de nieuwe parkeerterreinen. Daarna worden de bestaande grondwallen met graafmachines en dumpkarren onder een nieuw profiel gebracht en de stellages met panelen gemonteerd. Tevens worden enkele oeverdelen van de grote plas afgevlakt voor natuurontwikkeling. Tussen de paneelvelden en enkele schakelstations, die in de nissen bij de bestaande trafo's worden geplaatst, zullen grondkabels worden aangelegd. Ten slotte wordt het raamwerk voor de berceau, beplanting en gras aangebracht volgens het landschapsplan.

3. EFFECTEN VAN HET PROJECT OP HET MILIEU

3.1. Inleiding

Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling beschrijft de milieueffecten die kunnen worden verwacht als gevolg van het realiseren van het beschreven zonnepark. Gezien de aard van het project kan worden verwacht dat niet alle potentiële milieuaspecten relevant zijn; voor de volledigheid zullen ze echter wel worden benoemd: natuur, landschap, archeologie, bodem, water, geluid, luchtkwaliteit en licht.

Behalve tegen de bestaande situatie zullen de effecten ook moeten worden afgezet tegen autonome ontwikkelingen. Bij dit laatste kan gedacht worden aan invullingen toegestaan door het bestemmingsplan, maar nog niet gerealiseerd.

Tenslotte moet onderscheid worden gemaakt tussen de effecten van aanleg en die van gebruik.

3.2. *Natuur* (bijlage Ecologisch Onderzoek)

De Wet Natuurbescherming maakt onderscheid in een *algemene zorgplicht*, *soortenbescherming* en *gebiedsbescherming*; daarnaast worden *houtopstanden* beschermd o.a. door een herplantplicht. De zorgplicht betreft de *minder beschermde soorten*, die zo veel mogelijk moeten worden ontzien. De *beschermde soorten* betreffen verschillende beschermingsregimes op basis van internationale en nationale afspraken. De beschermde gebieden zijn *Natura-2000 gebieden* en gebieden behorend tot het *Natuurnetwerk Nederland*.

Voor een m.e.r.-beoordeling moet worden nagegaan of het plangebied een geschikt habitat is voor soorten van flora en fauna, die onder de Wnb vallen, of dat deze soorten er reeds voorkomen. Ook moet worden gezien of beschermde gebieden binnen door het projectvoornemen beïnvloedbare afstand liggen en vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Voor het aspect Natuur is een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Econsultancy (zie bijlage), met de volgende resultaten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (buijzerd, havik, sperwer en kerkuil) zijn niet aangetroffen en worden in de voorkomende situatie ook niet verwacht. Een aantal overige broedvogels die in bomenrijen of takkenrillen nestgelegenheid maken, is wel te verwachten; deze nesten zijn beschermd tijdens het gebruik.

Vleermuizen hebben beschermde verblijfplaatsen; mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen worden niet aangetast en bruikbare holten en spleten in bomen zijn niet

aangetroffen. Ook zullen de zonnepanelen niet leiden tot minder foerageermogelijkheden. Vliegroutes langs beplantingselementen komen niet voor.

Van de *overige zoogdieren* zijn de streng beschermde soorten (bever, boomarter, das en eekhoorn) niet aanwezig en niet te verwachten. Algemene soorten (haas, konijn, egel en rosse woelmuis) komen wel voor en vallen onder de zorgplicht.

Reptielen, amfibieën en vissen met een beschermde status zijn niet aangetroffen of te verwachten; algemene soorten vallen onder de zorgplicht en hun habitat kan bij de inrichting zeker worden verbeterd.

Van de *ongewervelden* zijn de beschermde vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren op de locatie uit te sluiten. Dagvlinders en libellen, die beschermd zijn, komen alleen voor in specifieke natuurhabitaten.

Vaatplanten, die beschermd zijn werden tijdens het onderzoek niet aangetroffen, ook niet bij muurvegetatie. Bijna de gehele onderzoekslocatie bestaat uit kort gras, asfalt en gebouwen.

Ten aanzien van *algemene broedvogels* wordt geadviseerd om eventuele snoei- en kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien toch in het broedseizoen moet worden gewerkt, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie te worden.

Voor *beschermde soorten* behorend tot overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

De *houtopstanden* langs de ijsbaan zijn gelegen buiten de vastgestelde grenzen van de bebouwde kom betreffende de Wet Natuurbescherming en vallen daarnaast niet onder vrijgestelde houtopstanden. Indien deze worden gekapt geldt een meldingsplicht bij de Provincie en een herplantplicht binnen 3 jaar.

Ten slotte worden met betrekking tot *beschermde gebieden* geen bezwaren voorzien in het kader van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van de realisatie van het zonnepark.

Natura 2000-gebieden, de Veluwerandmeren, liggen op circa 1,4 km afstand; externe effecten van de aanleg zijn niet te verwachten.

Het *Natuurnetwerk Nederland* grenst wel aan de onderzoekslocatie; het betreft een gebied met een vochtige bosvegetatie, die niet wordt beïnvloed.

Geconcludeerd wordt dat het zonnenveldproject geen negatieve effecten op de natuur heeft, mits bij de aanleg geen broedvogels worden gestoord en de algemene zorgplicht in acht wordt genomen. Eventuele kap van houtopstanden dient tijdig te worden gemeld en gecompenseerd.

3.3. *Landschap*

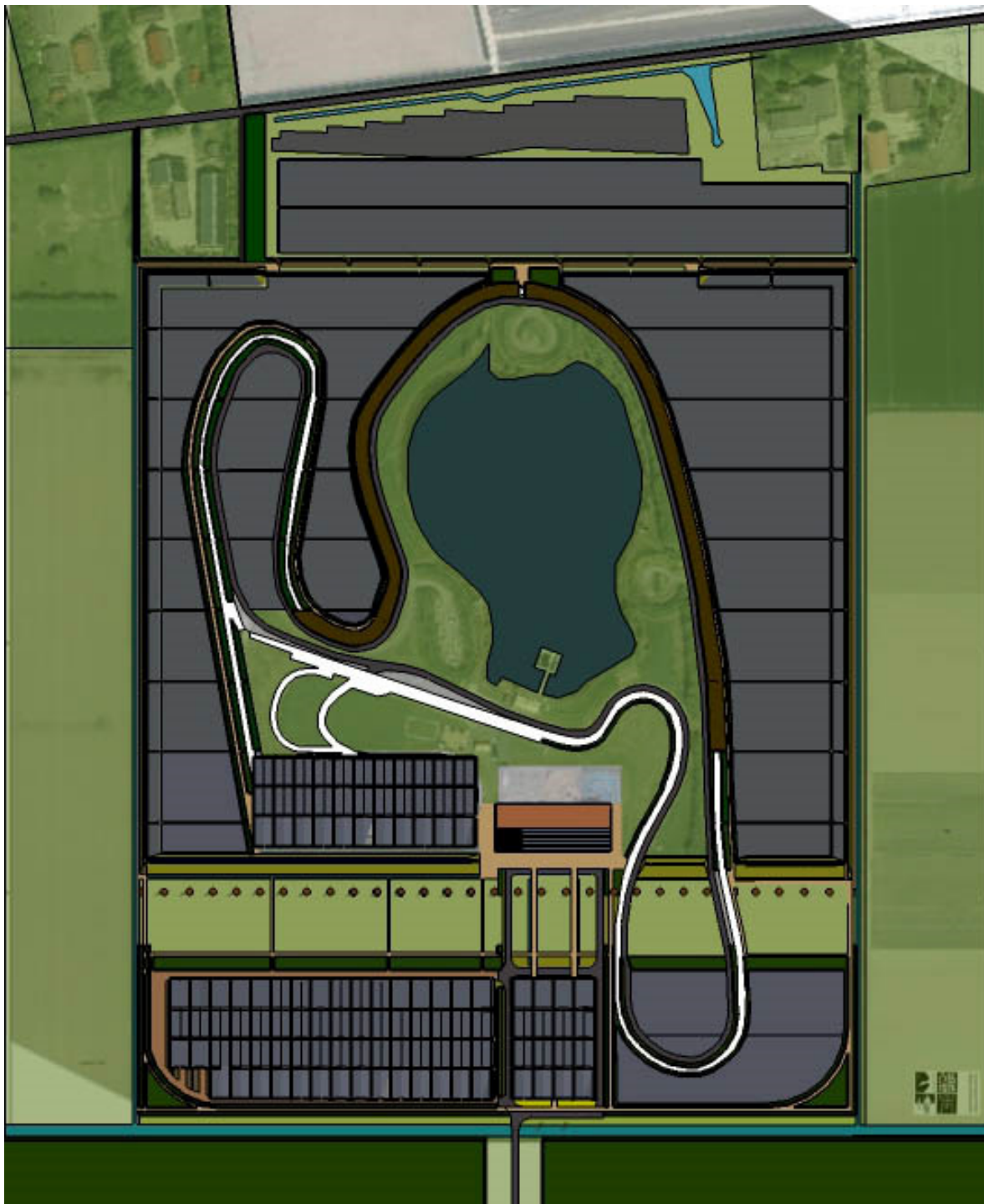
Het bestaande landschap binnen Flevonice zal voor een groot deel aanmerkelijk veranderen, maar het geheel krijgt een duidelijke eigen identiteit. Zonnepanelen op alle flanken van het terrein, ver onder ooghoogte, versmelten als het ware met de oplopende dijken rondom. Het strakke raster van zonnebedden refereert aan een tuinderij van zon. Kenmerkende boombeplantingen in een vierkant van dijken en een strakke graspartij over de volle breedte van het geheel ondersteunen dit concept.

De bestaande openheid wordt weinig minder maar wel meer cultureel, behalve in het middengebied rond de grote vijver, die meer natuurlijke randen krijgt. De lange ijsbaan wordt deels als berceau, een groene tunnel, uitgevoerd en doorkruist de verschillend ingerichte plandelen. Maar het belangrijkste effect van deze tunnel is comfort en energiebesparing; wind en zon worden getemperd en uitzicht gedoseerd. De centrale open ruimte met vijverpartij blijft de kern van het project, maar is nu aan drie zijden ingebed in met lage panelen bedekte velden.

Van buiten het project zijn de panelen in het vierkant afgedekt door de omringende dijken; het project als geheel is echter goed herkenbaar door de bomen in de teen van de dijk en op de verhoogde en beplante randen. Zodoende wordt ook de oorspronkelijke opstreckende verkaveling van de open polder, het cultuurhistorisch aspect, gerespecteerd. Langs de Mosselweg verandert weinig.

De entree, opgenomen in de totaalaanleg, krijgt een duidelijk eigen karakter waarbij het voormalige centrale parkeerterrein voor een groot deel veranderd in een overdekt parkachtige geheel met een waterpartij. Het parkeren wordt hoofdzakelijk verplaatst naar het als carport uitgevoerde grote zonnedak, waardoor het geheel duidelijk meer cultureel zal ogen. Ook de overkapping van de 400 meter baan draagt hieraan bij, maar het afzien van de recreatiewoningen (bebouwing tot 6 m) vermindert het stedelijk effect.

De conclusie is dat het karakter visueel-landschappelijk duidelijk meer cultureel wordt, maar met veel positieve impact, ook uit een oogpunt van gebruik en duurzaamheid, waarbij de grote en sterke schaal van de polder intact blijft. Van negatieve effecten is geen sprake.

Het plan, een integratie van energiewinning en recreatie in de samenhangende gedaante van een modern park.

Richtbeeld parkeerdek

Richtbeeld panelen op maaiveld

3.4. Archeologie

De gemeentelijke beleidskaart geeft het gebied aan als “archeologisch waardevol gebied 4” (gematigde archeologisch verwachtingswaarde). Hier wordt een gemiddelde dichtheid aan archeologisch waarden verwacht of het betreft een zone waarvan de archeologisch relevante bovenlaag is aangetast.

Archeologisch vooronderzoek is alleen vereist bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen die het bodemarchief bedreigen; plangebieden met een oppervlakte tot 1,7 ha worden vrijgesteld.

Verlagingen van betekenis beneden oorspronkelijk maaiveld komen in het plan niet voor; alleen eerdere ophogingen worden verplaatst.

Op basis van te verwachten grondverzet worden als gevolg van het project geen nadelige gevolgen voor het aspect “archeologie” verwacht.

3.5. Bodem en water

In het project wordt op vrij grote schaal grondverzet gepleegd door ontgraven en verplaatsen van de vroeger aangebrachte wallen. Bij deze werkzaamheden door middel van graafmachines en dumpkarren is de kans op bodem- of waterverontreiniging vrijwel nihil. Ook de sleuven voor de bekabeling hebben geen nadelige effecten.

Waterparagraaf

Als beleidsthema's wordt verwezen naar de waterparagraaf in het vigerend bestemmingsplan; inmiddels is wel een nieuw Waterbeheersplan 2016-2021 vastgesteld.

De panelen lozen hun water direct op de grond, waar het kan infiltreren; bij de overdekte parkeerterreinen en de 400 meter baan zal het water naar een infiltratiesysteem worden geleid.

Van de panelen zullen geen stoffen uitlogen. Bij schoonmaken zullen alleen natuurlijke en afbreekbare middelen worden gebruikt. Chemische onkruidbestrijding wordt niet voorzien.

Met het Waterschap Zuiderzeeland is overleg gevoerd wat tot de volgende conclusies heeft geleid:

Bij zonneparken ontstaat vaak een beperkte toename van het netto verhard oppervlak o.a. door transformatorkasten, schakelstations, looppaden en eventuele kabelgoten. De toename is vaak minder dan 2500 m², waardoor geen compensatie nodig is. Bij Flevonice vindt een grote afname (circa 2 ha) van het verharde oppervlak plaats door het opheffen van de buitenste lus van de brede ijsbaan. In de nieuwe parkachtige aanleg zijn alleen halfverharde wandelpaden van maximaal 2 m breed voorzien, die zijdelings afwateren op groen maaiveld. Zonder overleg met het Waterschap en eventuele vergunningen of compensatie zullen geen sloten of poelen worden gedempt.

Het hemelwater van de panelen kan grotendeels direct in de bodem infiltreren; extreme neerslag kan hier echter op den duur een verhoogd risico op oppervlakkige afvoer geven door dichtslaan van de bodem en geulvorming. Mocht deze afvoer het afwatersysteem bereiken dan is er sprake van afwentelen. Alsdan is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om de versnelde afvoer naar het watersysteem te voorkomen.

Werkzaamheden met betrekking tot bodem en water zullen geen negatieve milieugevolgen veroorzaken ervan uitgaande dat bovenstaande voorzorgen in acht worden genomen.

3.6. Overige aspecten

Deze betreffen geluidhinder, luchtkwaliteit en licht.

Het project zal in gebruik geen geluidhinder van enige betekenis produceren. Ook is er geen invloed op de luchtkwaliteit en kan geen lichthinder ontstaan door de panelen, die gemaakt zijn om licht te absorberen en minder te schitteren dan standaard glas of een wateroppervlak. De panelen worden bevestigd op lichtgewicht constructies, die met weinig energie en mankracht kunnen worden geplaatst. Alleen tijdens de aanleg zijn er tijdelijk verhoogde verkeersbewegingen, die theoretisch extra geluidbelasting en luchtvervuiling zouden kunnen veroorzaken. De invloed hiervan op omringende woonbebouwing is vergelijkbaar met normale agrarische activiteiten in het buitengebied.

Aangenomen mag worden dat aanleg en gebruik niet van betekenende invloed zijn op geluidhinder, luchtkwaliteit en lichthinder.

4. CONCLUSIE

De aanleg van een zonnepark binnen het project Flevonice vindt niet plaats in gevoelig gebied en draagt bij aan de karakteristiek van het beweegpark, dat zich bovendien als grootverbruiker van elektriciteit duurzaam presenteert.

De effecten van de aanleg en het gebruik van het zonnepark leiden niet tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Wanneer er bij de aanleg rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels zullen er geen onevenredig nadelige milieueffecten optreden. Deze beoordeling geeft dan ook geen aanleiding voor het opstellen van een milieueffectrapportage.

Bijlagen (separaat)

1. Ecologisch Onderzoek

Econsultancy, Quick Scan Flora en Fauna Strandgaperweg 20 Biddinghuizen

2. Inrichtingsplan Flevonice

Bijlage 3 Watertoets

datum 29-3-2019
dossiercode 20190329-37-20226

Geachte heer/mevrouw Jan - Jacob Posthumus,

U heeft de digitale watertoets doorlopen op de website www.dewatertoets.nl. De samenvatting in de email bevat de gegeven antwoorden op de vragen. Op basis van deze toets volgt u de **normale procedure**.

Uitgangspuntennotitie

Hierbij ontvangt u alvast de uitgangspuntennotitie voor de normale procedure van de watertoets. Deze notitie is automatisch gegenereerd op basis van de door u gegeven antwoorden en het ingetekende plangebied. Deze uitgangspuntennotitie bevat de voor uw plan relevante waterhuishoudkundige streefbeelden, strategieën en randvoorwaarden van Waterschap Zuiderzeeland die u kunt gebruiken bij het ruimtelijk laten meewegen van het waterbelang en bij het opstellen van de waterparagraaf in de ruimtelijke onderbouwing van uw plan.

Vooroverleg wateradvies

Met de digitale watertoets heeft u Waterschap Zuiderzeeland op de hoogte gebracht van het ruimtelijk plan, hiermee doet u nog geen aanvraag voor een wateradvies. Dit betekent dat u, aanvullend op de digitale watertoets, in het kader van het ambtelijk vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit op de Ruimtelijke ordening een aanvraag voor een wateradvies moet indienen bij Waterschap Zuiderzeeland. Ook is het mogelijk om telefonisch contact op te nemen om informatie in te winnen of een afspraak te maken.

Team Waterprocedures
Waterschap Zuiderzeeland
Lindelaan 20
Postbus 229
8200 AE Lelystad
(0320) 274 911
watertoets@zuiderzeeland.nl

Uitgangspuntennotitie normale procedure

1. Inleiding

Sinds 1 november 2003 is de toepassing van de watertoets wettelijk verplicht door de verankering in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985. De watertoets heeft betrekking op alle grond- en oppervlaktewateren en behandelt alle van belang zijn de waterhuishoudkundige aspecten (naast veiligheid en wateroverlast ook bijvoorbeeld waterkwaliteit en verdroging). De watertoets is een belangrijk procesinstrument om het belang van water een evenwichtige plaats te geven in de ruimtelijke ordening. Uit de waterparagraaf blijkt de betrokkenheid van de waterbeheerder in het planproces en de wijze waarop het wateradvies van de waterbeheerder is meegenomen in de uitwerking van het plan.

De watertoetsprocedure kan op drie manieren gevolgd worden: de procedure geen waterbelang, de korte procedure en de normale procedure. Welke procedure gevolgd moet worden hangt af van de implicaties van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding. De procedure geen waterbelang en de korte procedure zijn bedoeld voor ruimtelijke plannen met beperkte gevolgen voor de waterhuishouding. Bij deze twee procedures kan de watertoets volledig digitaal doorlopen worden. De normale procedure is gericht op ruimtelijke plannen met relatief vergaande consequenties voor de waterhuishouding. In dit geval is actieve betrokkenheid van Waterschap Zuiderzeeland nodig. Deze uitgangspuntennotitie dient als goede basis voor het overleg.

De relevante randvoorwaarden voor het plan zijn gerangschikt onder zeven streefbeelden ingedeeld op basis van de drie waterthema's 'Veiligheid, Voldoende Water en Schoon Water'. Van streefbeeld naar randvoorwaarde vindt u het uitgangspunt, dat het vertrekpunt vormt bij de verwezenlijking van het streefbeeld. U krijgt op deze manier een goed overzicht van de randvoorwaarden en kan eveneens herleiden waarop deze gebaseerd zijn.

2. Inhoudelijke opmerkingen ten behoeve van de waterparagraaf

2.1. Thema veiligheid

2.1.1. Veiligheid - primaire waterkeringen op orde

Streefbeeld

Het buitenwater is een reële bedreiging voor de veiligheid in Flevoland. Waterkeringen beschermen Flevoland tegen deze bedreiging. Het waterschap wil de veiligheid ook in de toekomst blijven waarborgen. Door te werken aan veilige, robuuste en duurzame waterkeringen anticipeert het waterschap op sociale ruimtelijke, economische en klimatologische ontwikkelingen.

2.1.2 Veiligheid Regionale waterkeringen op orde

Regionale keringen kunnen zowel binnen als buitendijks liggen. De binnendijkse Knardijk, een zogeheten compartimenteringsdijk, scheidt Zuidelijk en Oostelijk Flevoland, om de gevolgen van een overstroming te beperken. Buitendijkse regionale keringen beschermen buitendijkse gebieden tegen hoog water.

Het plangebied ligt niet buitendijks.

Het plangebied ligt niet in een keurzone van de waterkering. Op basis van de ingevoerde gegevens over het plangebied zijn er geen uitgangspunten voor het thema veiligheid van toepassing.

2.2. Thema Voldoende Water

2.2.1 Wateroverlast

Streefbeeld

Het watersysteem, zowel in landelijk als in stedelijk gebied, is in 2015 op orde. Het hele beheergebied voldoet aan de vastgestelde normen.

Uitgangspunt wateroverlast

Het waterschap streeft naar een robuust watersysteem dat de effecten van toekomstige klimaatveranderingen en bodemdaling kan opvangen. De planontwikkeling is gelegen in een watersysteem dat op basis van de toetsing in 2012 voldoet aan de normering voor wateroverlast. Een dergelijk systeem kan het water verwerken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Met de planontwikkeling wordt er netto geen verhard oppervlak in landelijk gebied toegevoegd.

Ontwerprichtlijnen compensatie toename verharding

De oppervlakte te realiseren waterberging is gerelateerd aan de maximaal toelaatbare peilstijging in het peilvak en de netto oppervlakte nieuw te realiseren verharding. Uw plangebied is gelegen in een peilgebied waarbij 6,0% van

** Indien in de tekst sprake is van meerdere opgegeven percentages voor compensatie van de toename van verharding dan betekent dit dat uw plangebied zich over meerdere peilgebieden uitstrekt. Het percentage kan namelijk per peilgebied verschillen.*

2.2.2 Goed functionerend watersysteem

Streefbeeld

Het watersysteem zorgt in normale situaties voor een goede doorstroming en afwatering in het beheergebied en maakt het realiseren van het (maatschappelijk) gewenste grond- en oppervlaktewaterwaterregime (GGOR) mogelijk. Waterschap Zuiderzeeland streeft er naar dat de feitelijke situatie van het watersysteem overeenkomt met de legger. Op die manier kan het waterschap weloverwogen anticiperen op en reageren in extreme situaties.

Randvoorwaarde(n) goed functionerend watersysteem

Indien een watergang smaller is dan 24 meter, dan zal in principe rijdend onderhoud mogelijk moeten worden gemaakt. Een watergang dient te zijn voorzien van een goed bereikbare obstakelvrije werkstrook van minimaal 5 meter breed:

- één zijde van een watergang met breedte tot en met 8 meter, gemeten van insteek tot insteek;
- aan weerszijden van een watergang met een breedte vanaf 9 meter, gemeten van insteek tot insteek.

Bij een talud van minimaal 1:6 of flauwer is geen aparte onderhoudsstrook nodig.

Afwijken van dit onderhoudsvriendelijke profiel is mogelijk en soms noodzakelijk als gevolg van de bodemgrondslag en bodembedekking. Dit is maatwerk. Bij maatwerk wordt uitgegaan van onderhoudsmaterieel van gemiddelde grootte. Maatwerk wordt beoordeeld op:

Het ontwerp van de watergang inclusief talud:

- Begroeiing in de watergang;
- Breedte watergang van insteek tot insteek;
- Bodemgrondslag;
- Hellingsgraad;
- Obstakels voor onderhoudsmaterieel gemarkeerd met een houtpaal.

Het ontwerp van het onderhoudspad c.q. obstakelvrije werkstrook:

- Begroeiing rondom het onderhoudspad;
- Breedte onderhoudspad;
- Obstakels voor onderhoudsmaterieel, gemarkeerd met een houtpaal.

Voor watergangen breder dan 24 meter, gemeten van insteek tot insteek, is varend onderhoud een mogelijkheid. De watergang dient in het geval gekozen wordt voor varend onderhoud te voldoen aan de volgende ontwerprichtlijnen:

- Bodembreedte van minimaal 1 meter;
- Diepte van minimaal 1,2 meter;
- Waterbreedte van minimaal 7 meter;
- Helling onderwatertalud is maximaal 1:3;
- Doorvaarhoogte van minimaal 1,5 meter vanaf het streefpeil;
- Te water plaats.

Afwijken van dit onderhoudsvriendelijke profiel is mogelijk en soms noodzakelijk als gevolg van de bodemgrondslag en bodembedekking. Dit is maatwerk. Bij maatwerk wordt uitgegaan van onderhoudsmaterieel van gemiddelde grootte. Maatwerk wordt beoordeeld op:

Het ontwerp van de watergang inclusief talud:

- Bodembreedte;
- Breedte watergang van insteek tot insteek;
- Diepte;
- Doorvaarhoogte;
- Hellingsgraad onderwatertalud;
- Obstakels voor onderhoudsmaterieel, gemarkeerd met een houtpaal.

Het ontwerp te waterlaat plaats:

- Bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- Bodemgrondslag;
- Constructie (standaardtekening op te vragen bij het waterschap);
- Inzamelpunt en afvoer van maaisel;
- Taludhelling.

Houdt de beschoeiing zoveel mogelijk uniform. De verankering dient minimaal dezelfde levensduur te hebben als de beschoeiing zelf.

2.2.3 Anticiperen op watertekort

Streefbeeld

Het waterschap wil een robuust watersysteem dat voorbereid is op de effecten van toekomstige klimaatveranderingen. Tot nu toe ligt de nadruk bij klimaatveranderingen met name op meer extreme neerslag en stijging van de zeespiegel. Ook extreem droge periodes zullen echter vaker voor komen. Het robuuste watersysteem dat het waterschap nastreeft moet hier ook op anticiperen.

Ten behoeve van de planontwikkeling is geen bronnering van grondwater nodig.

Er wordt in het plan geen gebruikt gemaakt van bodemenergie, ofwel warmte koude opslag.

Bij deze planontwikkeling zal geen grondwater worden onttrokken ten behoeve van beregening, veedrenking of bedrijfsmatige toepassingen.

2.3. Thema Schoon Water

2.3.1 Goede structuurdiversiteit

Streefbeeld

Het waterschap streeft naar goede leef-, verblijf- en voortplantingsmogelijkheden voor de aquatische flora en fauna in het beheergebied.

Negatieve chemische beïnvloeding van de ecologische (water)kwaliteit of het ecologische functioneren van wateren, door ruimtelijk ontwikkelingen wordt voorkomen, omdat compensatie zeer beperkt mogelijk is. Compensatie voor verslechtering van ecologische omstandigheden en/of van waterkwaliteit is maatwerk en vindt altijd plaats in overleg met het waterschap. Bij compensatie van delen van KRW-waterlichamen moeten binnen hetzelfde waterlichaam die trajecten gekozen worden die qua abiotiek en biotiek vergelijkbaar zijn met de oorspronkelijke kenmerken van het te compenseren KRW-water. Voor niet-KRW-wateren kan compensatie, in sommige gevallen buiten hetzelfde watersysteem uitgevoerd worden.

Het verdient de voorkeur om bomen niet direct langs de oever te planten. Indien dit toch gebeurt, worden bomen ten behoeve van de waterkwaliteit aan de noord- en oostzijde van het water geplant. Dit maakt voldoende licht inval mogelijk.

[ALS_nieuw water=ja||flauwe_oevers=ja||water dempen=ja]Grotere waterpartijen en plassen worden onderscheiden in diepe en ondiepe waterplassen. Ondiepe plassen variëren in diepte tot 4 meter. Diepe plassen zijn meer dan 4 meter diep. Bij beide typen is een goede verhouding tussen ondiepe en dieper delen noodzakelijk voor een goed chemisch en ecologisch functioneren.

Grotere waterpartijen hebben een waterdiepte van minimaal 1,5 meter bij streefpeil (mede i.v.m. stabiliteit); plaatselijk zijn verdiepingen van de waterbodem tot een diepte van 2,5 meter gewenst. Afhankelijk van de grootte en de functie kan de voorkeur worden gegeven aan een geïsoleerde diepe (recreatie)plas of een (kleinere) met het watersysteem verbonden ondiepe plas (met meer ruimte voor vegetatie).

Ondiepe plassen worden omzoomd door brede gordels van boven het water uitstekende planten, bevatten eilandjes en zijn 0 - 2,5 m diep. 15 tot 30 % van het areaal van grote waterpartijen en plassen is minimaal 1,5 m. diep. De rest (70 tot 85%) van het areaal is dus ondieper dan 1,5 m. Afhankelijk van de functie kan een uitzondering worden gemaakt. Bijvoorbeeld bij een vaarfunctie, waarbij een diepte van meer dan 3 meter gewenst is, om overmatige waterplantengroei te voorkomen.

In diepe plassen wordt 30% van het oeverareaal ingericht als rietzone met aansluitend een waterfase van 0,8 - 2,0 meter diep (afhankelijk van het doorzicht). De rest van de diepe plas mag max. 10 m. diep zijn. [/ALS_nieuw water=ja||flauwe_oevers=ja||water dempen=ja]

2.3.2 Goede oppervlaktewaterkwaliteit

Streefbeeld

Het grond- en oppervlaktewater biedt leef-, verblijf-, en voortplantingsmogelijkheden voor de (aquatische) flora en fauna in het beheergebied. De chemische toestand van deze wateren vormt hier geen belemmering voor.

In het ontwerp van het watersysteem wordt uitgegaan van het principe 'schoon houden, scheiden, zuiveren'.

Randvoorwaarde(n)

Conform de Waterwet (Ww) is het verboden om zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen in welke vorm dan ook te brengen in oppervlaktewateren. Schoon regenwater mag zonder waterstaatswerk direct geloosd worden op oppervlaktewater. Indien hiervoor een voorziening zoals een drain of buis wordt aangebracht is hiervoor een vergunning nodig.

Lozingen op oppervlaktewater als gevolg van uitlopende materialen verwerkt in bouwwerken (bijv. zinken of koperen daken) zijn

vergunningplichtig. Lozingen op kwetsbaar water van alle typen oppervlakken gemaakt van uitlogende materialen worden verboden door het waterschap.[ALS_kunstwerken=ja]/[ALS_kunstwerken=ja]

2.3.3 Goed omgaan met afvalwater

Streefbeeld

Veel menselijke activiteiten hebben een negatief effect op de kwaliteit van het water doordat ze water verontreinigen. Het waterschap zorgt met de behandeling van afvalwater dat zo veel mogelijk van deze effecten teniet worden gedaan.

Uitgangspunt(en)

Voor nieuw te ontwikkelen terreinen geldt dat het hemelwater niet naar een centrale rioolwaterzuivering wordt afgevoerd maar in of in de nabijheid van het plangebied wordt verwerkt.

Bij nieuwbouwgebieden is de aanleg van een "zuiverend" gescheiden rioolstelsel een voorwaarde.

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Bijlage 4 Quicksan Flora- en fauna

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

STRANDGAPERWEG 20

TE BIDDINGHUIZEN

Ecologie

Rapportage quickscan flora en fauna

Strandgaperweg 20 te Biddinghuizen

Opdrachtgever	Flevonice BV Strandgaperweg 20 8256 PZ Biddinghuizen
Begeleidend adviesbureau	Coöperatie Landschapsplanning UA Kasteel Daelenbroeckstraat 60 6043 XR Roermond
Status	Eindrapportage
Datum	13 maart 2019
Vestiging	Overijssel Wilhelm Röntgenstraat 7a 8013 NE Zwolle 038 - 7820540 zwolle@econsultancy.nl
Opsteller	T.M. Boom, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	F.M. van der Heide, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
	4.1 Zorgplicht	6
	4.2 Soortenbescherming	6
	4.3 Gebiedenbescherming	7
	4.4 Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
	5.1 Vogels	9
	5.2 Vleermuizen	10
	5.3 Overige zoogdieren	10
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	12
	5.5 Ongewervelden	12
	5.6 Vaatplanten	12
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	13
	6.1 Algemene broedvogels	13
	6.2 Algemene zoogdieren, amfibieën en vissen	13
	6.3 Overige soort(groep)en	13
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	14
	7.1 Natura 2000	14
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	15
8	HOUTOPSTANDEN	16
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	17

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Flevonice BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Strandgaperweg 20 te Biddinghuizen.

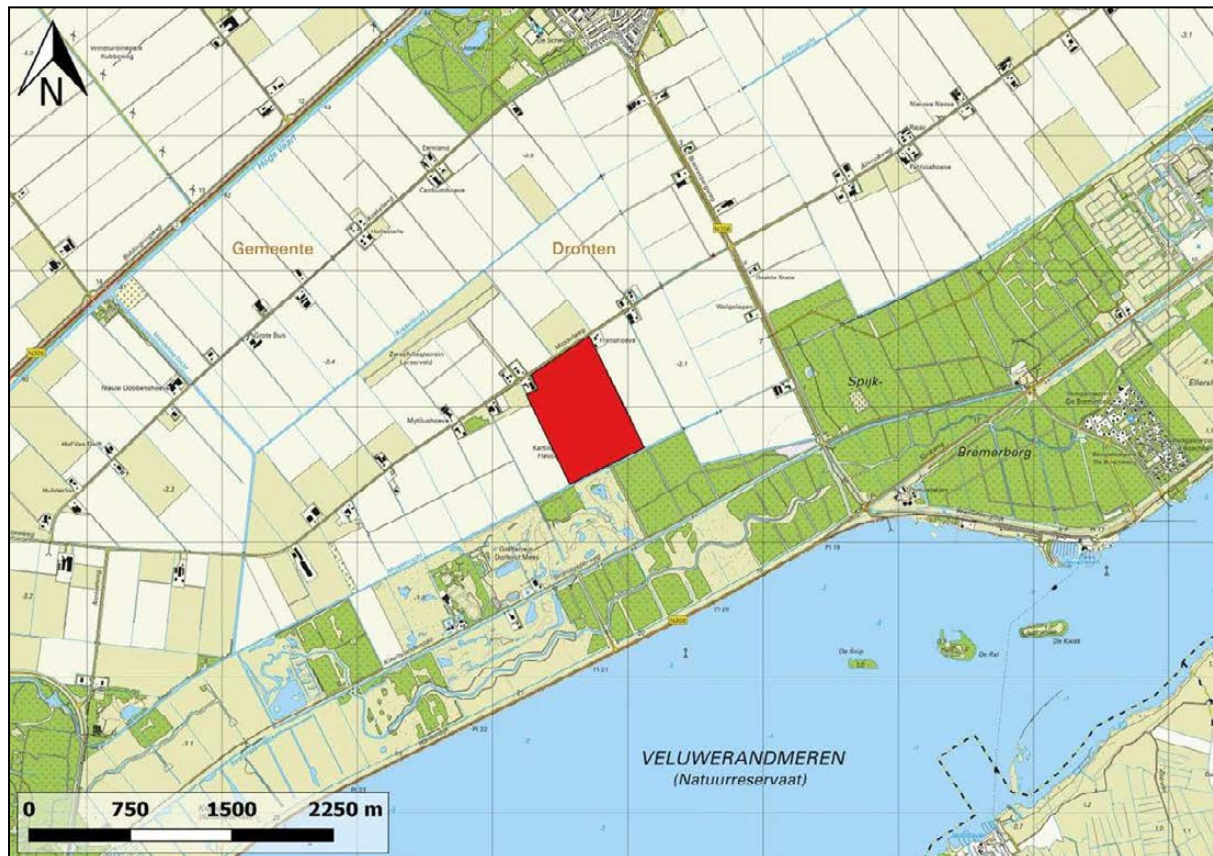
De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 52 ha) ligt aan de Strandgaperweg 20, circa 3 km ten zuiden van de kern van Biddinghuizen. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 26 F (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 175.610, Y = 492.910. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie betreft het 'beweegpark' Flevonice met onder andere een grote openlucht ijsbaan, een kartbaan en een Ice Funpark. In het noorden van de onderzoekslocatie zijn reeds een aantal rijen met zonnepanelen gerealiseerd.

De onderzoekslocatie wordt ten westen, noorden en oosten begrensd door agrarische percelen en ten zuiden van de onderzoekslocatie is bos behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) aanwezig.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek (d.d. 5 maart 2019).

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Aanzicht zuidoostelijk deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Aanzicht ijsbaan met houtopstand.

Figuur 5. Zonnepanelen in het noordelijk deel van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Aanzicht westelijk deel van de onderzoekslocatie.

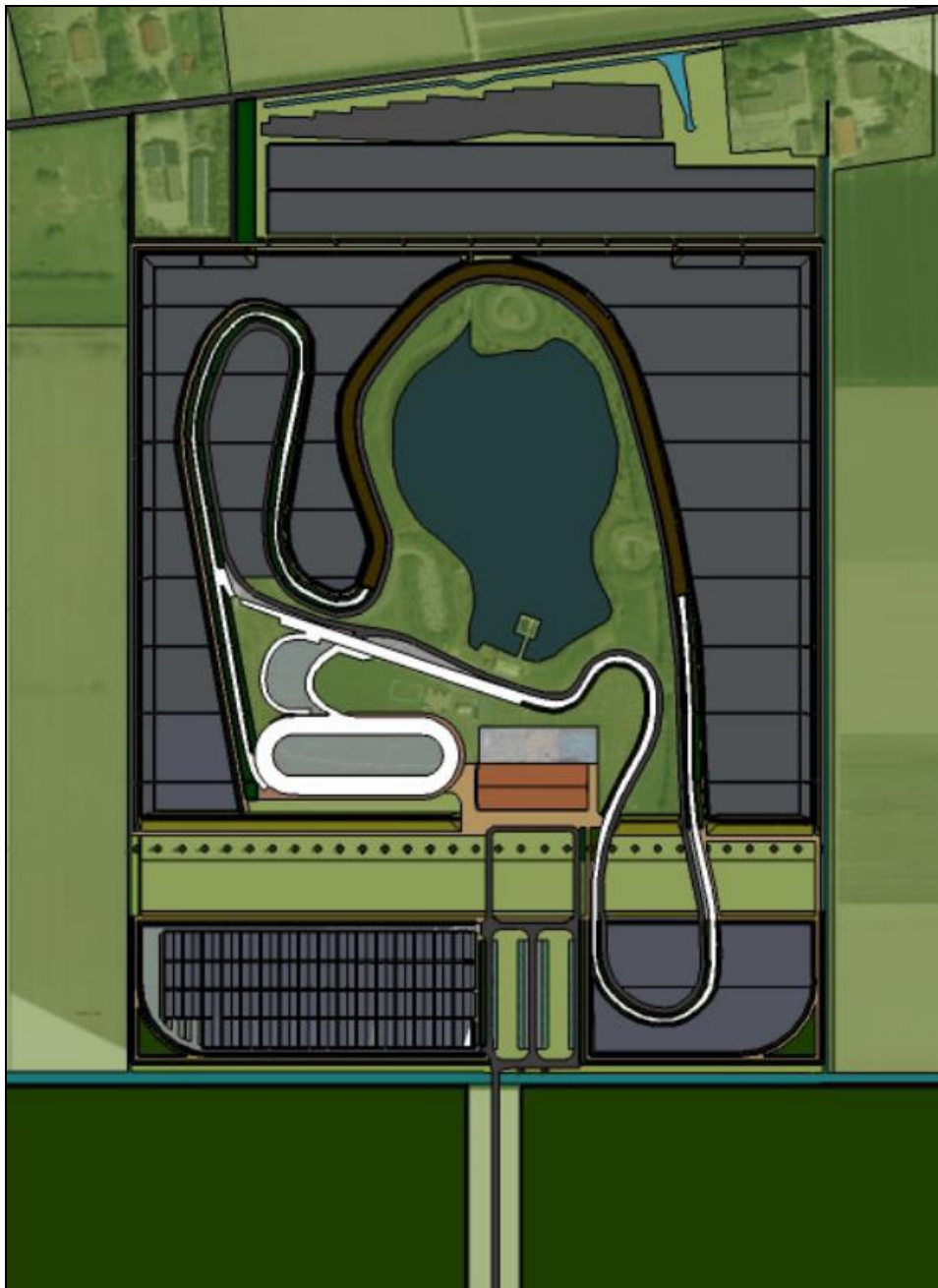
Figuur 7. Aanzicht plas in het midden van de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Aanzicht ijsbaan in het midden van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om binnen de onderzoekslocatie een zonnepark van 20-25 ha te realiseren. De ondergrond van het zonnenveld wordt ingericht als weide. Voor de realisatie van het zonnepark zal de grond geëgaliseerd worden en zullen de objecten, welke deel uit maken van de 'obstacle run', verwijderd worden. In figuur 9 is een schets van de nieuwe situatie weergegeven. In de schets is in het grijs aangegeven waar de zonnepanelen geplaatst zullen worden.

Figuur 9. Schets nieuwe situatie met in het grijs aangegeven waar de zonnepanelen geplaatst zullen worden

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 5 maart 2019. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Flevoland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk,

genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel V) word de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van de desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. In het agrarische buitengebied waar de onderzoekslocatie is gelegen kunnen dit de buizerd, havik, kerkuil en sperwer zijn.

Buizerd, havik en sperwer

De onderzoekslocatie bestaat vrijwel geheel uit kort grasland en asfalt en er zijn slechts enkele bomenrijen aanwezig. Deze bomen zijn te klein voor het relatief grote nest van een buizerd, havik of sperwer. Daarnaast broeden deze drie vogelsoorten vrijwel nooit in open gebieden. Er zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen nesten van een buizerd, havik of sperwer in de bomen binnen de onderzoekslocatie aangetroffen. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van buizerd, havik en sperwer zijn uitgesloten.

Kerkuil

De kerkuil leeft in Nederland voornamelijk in halfopen tot open cultuurlandschappen, waar de soort vrijwel uitsluitend in speciale nestkasten broedt, maar incidenteel wordt ook wel een broedgeval in oude bebouwing zoals kerktorens en schuren waargenomen. Aangezien er binnen de onderzoekslocatie geen nestkasten voor een kerkuil hangen en er geen geschikte bebouwing aanwezig is, kan een broedgeval van een kerkuil en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort worden uitgesloten.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Binnen of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn onder andere de volgende soorten waargenomen: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai. Dit zijn echter algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.1.2 Overige broedvogels

De bomenrijen en snoeiafval (takkenrillen) langs bijvoorbeeld de ijsbaan kunnen nestgelegenheid bieden aan algemeen voorkomende broedvogelsoorten zoals heggemus, merel, roodborst en win-

terkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen binnen het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie blijft bij de voorgenomen realisatie van het zonnepark onaangetast. Daarom is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uitgesloten. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen holtes of spleten in de aanwezige bomen aangetroffen. Daarom kan een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van boombewonende vleermuizen eveneens worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot bebouwing of geschikte bomen in de omgeving in combinatie met de aard en de omvang van de voorgenomen ingreep niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis om te foerageren. De realisatie van het zonnepark zal echter niet leiden tot een lager aanbod aan foerageermogelijkheden. De vele agrarische percelen alsmede de bosranden in de omgeving bieden genoeg foerageermogelijkheden voor vleermuizen. Derhalve is een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van foerageerhabitat van vleermuizen uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, is de aanwezigheid van vliegroutes uitgesloten en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes uitgesloten.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt echter een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

5.3.1 Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.* 2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de in Flevoland streng beschermde bever, boommarter, das en eekhoorn.

Bever

De bever komt met name voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals in moerassen en langs beken of rivieren. De aanwezigheid van bomen zoals wilg en es op de oevers zijn een vereiste voor de bever. Tevens worden gebieden waar voldoende dekking van dichte oevervegetatie en weinig menselijke verstoring aanwezig is geprefereerd.

In het midden van de onderzoekslocatie bevindt zich een plas. Deze ligt echter door de ijsbaan en hekwerk met reclameborden geïsoleerd van de omgeving. Daarnaast is het aanbod aan geschikte voedselbomen te laag voor een bever. Daarnaast is de bever gedurende de afgelopen 5 jaar niet binnen of in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Door al het bovenstaande kan de aanwezigheid van een bever binnen de onderzoekslocatie en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter komt vrijwel uitsluitend voor in bosrijke gebieden waarin oude bomen met hollen aanwezig zijn. Aangezien er vrijwel geen bomen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie en deze bovendien geen holtes bevatten, kan een verblijfplaats van een boommarter binnen de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de boommarter is niet aan de orde.

Das

De das komt met name voor in reliëfrijke gebieden, waarin hoog- en laaggelegen gronden op korte afstand van elkaar liggen. Vaak zijn dit kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende opgaande begroeiing in de vorm van bijvoorbeeld houtwallen, singels en heggen. De onderzoekslocatie biedt matig geschikt (foerageer)habitat voor een das. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen loop- of vraatsporen, potentiële burchten, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Daarnaast is de das volgens de NDFF gedurende de afgelopen 5 jaar niet waargenomen binnen of in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarom kan een verblijfplaats van een das en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft voornamelijk in naaldbossen of gemengde bossen met relatief veel naaldbomen. Aangezien er vrijwel geen bomen op de onderzoekslocatie aanwezig zijn in combinatie met het feit dat er tijdens het veldbezoek geen nesten van een eekhoorn dan wel bomen met holtes zijn aangetroffen, kan een verblijfplaats van een eekhoorn binnen de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de eekhoorn is niet aan de orde.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als haas, konijn, egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat verblijfplaatsen worden vernietigd en dieren worden verwond of gedood (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 10 jaar geen beschermde reptielen binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren, welke niet op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen is uitgesloten.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 10 jaar geen beschermde amfibieën binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. De plas en directe omgeving daarvan in het midden van de onderzoekslocatie biedt wel geschikt voortplantings- en landhabitat voor algemeen voorkomende amfibieënsoorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Het is niet te verwachten dat in de plas beschermde vissoorten voorkomen. Daarnaast zal de plas niet door de voorgenomen ingreep niet volledig verdwijnen. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde vissoorten kan door het bovenstaande redelijkerwijs worden uitgesloten. De voorgenomen ingreep kan echter wel leiden tot negatieve effecten voor algemeen voorkomende vissen (zie hoofdstuk 6).

5.5 Ongewervelden

Dagvlinders en libellen

Er zijn slechts enkele dagvlinder- en libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten en daarom kan een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze twee soortgroepen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de onderzoekslocatie geheel bestaat uit bebouwing, asfalt en kort gras, is het niet te verwachten dat hier beschermde plantensoorten aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van beschermde muurvegetatie.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien eventuele snoei- en/of kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) plaats zal vinden met betrekking tot deze soorten. De nesten mogen alleen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Daarom wordt geadviseerd om eventuele snoei- en/of kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien toch binnen het broedseizoen wordt gesnoeid of gekapt, dient voorafgaand aan deze werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

6.2 Algemene zoogdieren, amfibieën en vissen

Voor de op de onderzoekslocatie te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en verblijfplaatsen kunnen worden vernietigd. Dit houdt normaliter een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Zo is het belangrijk om één richting op te werken, zodat dieren de kans hebben om te vluchten van de werkzaamheden. Daarnaast wordt geadviseerd om aangetroffen holen laagsgewijs af te graven, om zo te voorkomen dat eventueel aanwezige dieren verwond of gedood worden.

6.3 Overige soort(groep)en

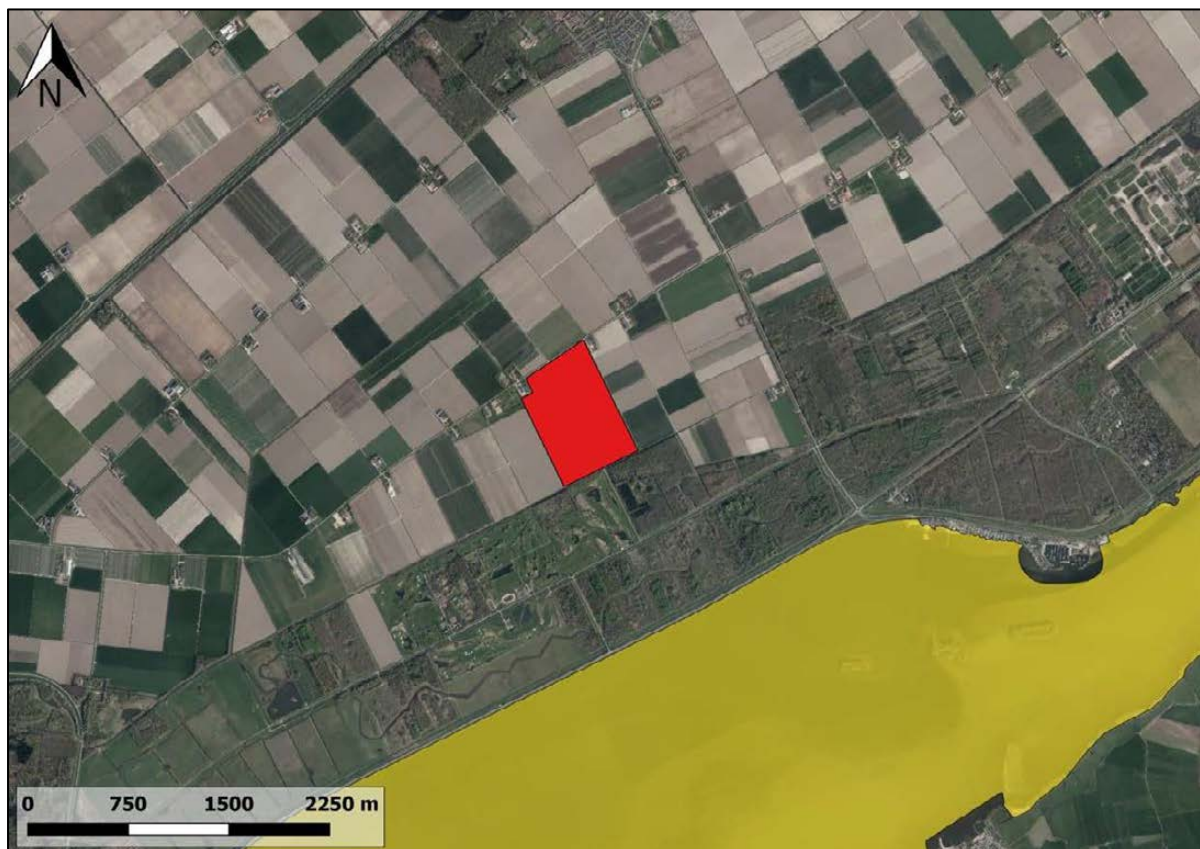
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

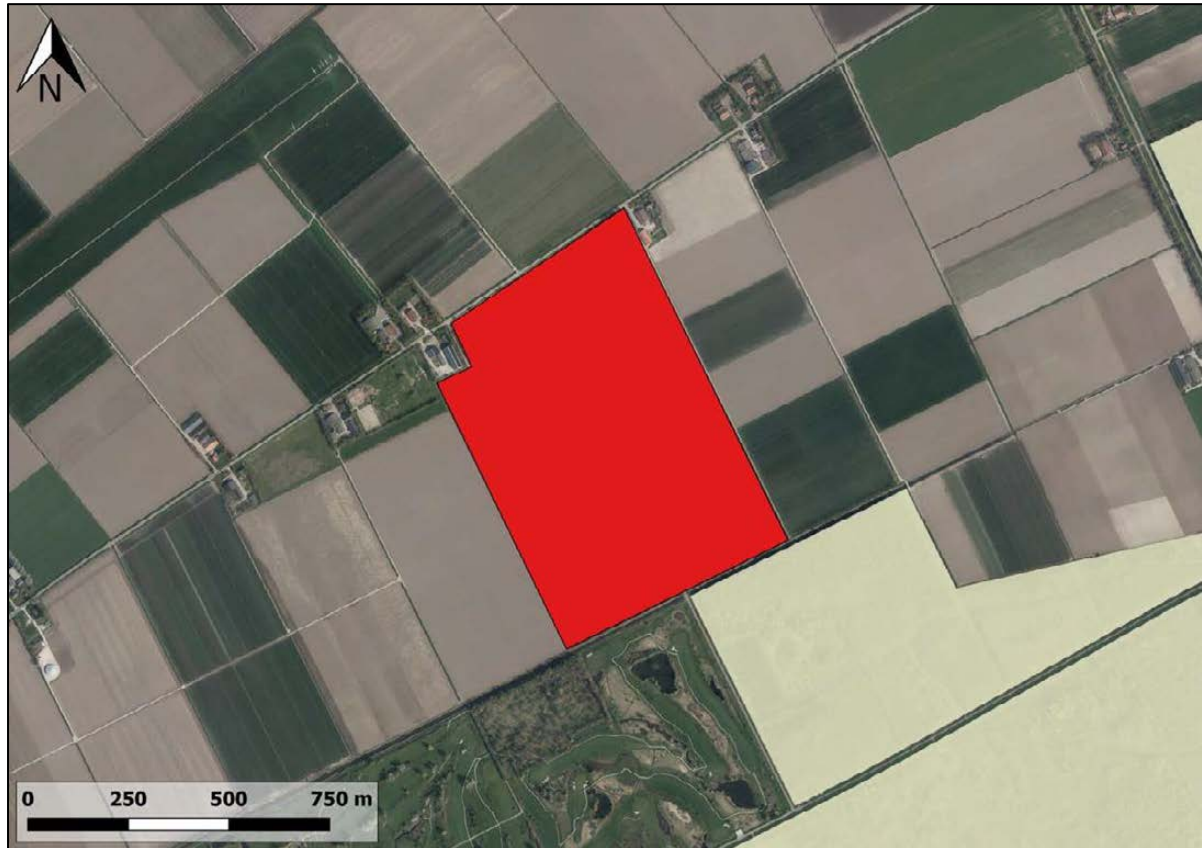
De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Veluwerandmeren, bevindt zich op circa 1,4 km afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie (zie figuur 10). Externe effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied in combinatie met de aard en de omvang van de voorgenomen ingreep (realisatie van een zonnepark) eveneens niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 10. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000 (geel).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie grenst in het zuiden echter wel aan een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft een gebied waar het beheertype N16.04 (voorheen N16.02) 'Vochtig bos met productie' op ligt. In figuur 11 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 11. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (lichtgroen).

De voorgenomen realisatie van het zonnepark binnen de onderzoeklocatie zal de wezenlijke kenmerken en waarden van het aangrenzende Natuurnetwerk Nederland niet significant aantasten. Daarnaast zal een mogelijke verhoogde uitstoot van stikstof tijdens de aanlegfase van het zonnepark niet leiden tot negatieve effecten op het NNN gebied, aangezien het beheertype N16.04 Vochtig bos met productie niet gevoelig is voor verrijking door stikstof. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt door bovenstaande niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij Gedeputeerde Staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De houtopstanden langs de ijsbaan vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. De houtopstanden zijn gelegen buiten de door de gemeente vastgestelde grenzen van de bebouwde kom van beschermde houtopstanden en vallen daarnaast niet onder vrijgestelde houtopstanden van artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming. Indien bovengenoemde houtopstanden worden gekapt is een meldingsplicht en herplantplicht van toepassing. Voor de te kappen houtopstanden dient een melding gedaan te worden bij de provincie Flevoland. Daarnaast dient er binnen 3 jaar op de onderzoekslocatie herplant plaats te vinden.

De solitaire bomen alsmede de kleine groepjes van bomen in met name het oostelijk deel van de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie van houtopstanden en zijn daarom niet beschermd onder de Wet natuurbescherming. Bij eventuele kap geldt geen meldings- of herplantingsplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Flevonice BV een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Strandgaperweg 20 te Biddinghuizen.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie. De initiatiefnemer is voornemens een zonnepark van 20-25 ha ter plaatse te realiseren.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is eveneens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geslacht habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	minimaal	mogelijk	nee	nee	Eventuele snoei- en kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien toch binnen het broedseizoen wordt gesnoeid of gekapt, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	Aanbod aan foerageermogelijkheden voor vleermuizen komt niet in het geding.
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemeen voorkomende zoogdieren als egel, haas, konijn en diverse muizensoorten.
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	Bij werkzaamheden in de plas aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene vissoorten.
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		1,4 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		0 m	nee	nee	nee	De voorgenomen realisatie van het zonnepark zal de wezenlijke kenmerken en waarden van het aangrenzende Natuurnetwerk Nederland niet significant aantasten.

Houtopstanden	ja	n.v.t.	nee	ja	De houtopstanden langs de ijsbaan vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Indien deze bomen worden gekapt, dient er voorafgaand aan de kap een melding gedaan te worden bij de provincie Flevoland. Daarnaast dient er binnen 3 jaar op de locatie herplant plaats te vinden.
---------------	----	--------	-----	----	--

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie en aanbevelingen

Ten aanzien van algemene broedvogels wordt geadviseerd om eventuele snoei- en kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om zo een mogelijke overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien toch in het broedseizoen wordt gesnoeid en/of gekapt, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

De houtopstanden langs de ijsbaan vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. De houtopstanden zijn gelegen buiten de door de gemeente vastgestelde grenzen van de bebouwde kom van beschermde houtopstanden en vallen daarnaast niet onder vrijgestelde houtopstanden van artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming. Indien de houtopstanden worden gekapt geldt een meldingsplicht en herplantingsplicht. Voor de te kappen houtopstanden dient een melding gedaan te worden bij de provincie Flevoland. Daarnaast dient er binnen 3 jaar op de onderzoekslocatie herplant plaats te vinden. De solitaire bomen alsmede de kleine groepjes van bomen in met name het oostelijk deel van de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie van houtopstanden en zijn daarom niet beschermd onder de Wet natuurbescherming. Bij eventuele kap geldt geen meldings- of herplantingsplicht.

Tenslotte wordt met betrekking tot beschermde gebieden geen bezwaren voorzien in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van voorgenomen realisatie van het zonnepark.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters, & J. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Biddinghuizen, periode 2009-2019.

WEBSITES

www.flevoland.nl/loket/kaarten (kaarten provincie Flevoland)

www.ravon.nl (soortgegevens reptielen, amfibieën en vissen)

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

www.vogelbescherming.nl (soortgegevens vogels)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveeraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmis, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	Dagvlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegelikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekliede ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjgentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszandje, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruipstijl, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij Gedeputeerde Staten. 3. Gedeputeerde Staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

